NA CD: VŠE PRO VIDEO V POČÍTAČI

16/2010

počítač

PRO KAŽDÉHO

26. 7. 2010 • 69,90 Kč • 3,60 €. Pro předplatitele: 39,80 Kč • 3,20 €. Ceny v eurech platí pouze v SR.

4 PLNÉ VERZE

- Dobrodružná hra
- Zálohování DVD
- Film o přírodě
- Výuka Wordu a Excelu

VIDEO V POČÍTAČI

- Stříháme HD video strana 8
- Přehráváme filmy strana 40

PROGRAMY ZADARMO

Slovníček různých typů licencí strana 38

KONEC WINDOWS XP?

Kdy a jak končí podpora od výrobce strana 37

INTERNET NA DOVOLENOU

Předplacený mobilní internet strana 44

NÁKUPY NA INTERNETU

Nejčastější problémy s e-shopy a jak na ně strana 34

10 STRAN NÁVODŮ JAK NA TO:

- Tipy pro MS Word strana 21
- Jak uspořádat obrázky v PC strana 23
- Zašifrujte si obsah disku strana 25
- Zálohujeme filmy z DVD strana 27
- Telefonujeme pomocí programu Skype strana 29

PŘEDSTAVUJEME

Digitální televize do kabelky strana 14

FUJITSU LIFEBOOK A530

Notebook s numerickou klávesnicí strana 16

9 771212 072697 30

Inzerce

OBSAH ▶ PPK 16/10

4 **Co najdete na CD**

6 **Novinky ze světa počítačů**

TÉMA ČÍSLA

8 **Jak na video s plně vysokým rozlišením**

10 **Snadné domácí zpracování**

Program pro zpracování videa Pinnacle Studio je mezi českými uživateli oblíben kvůli přijatelné ceně a kompletnímu počeštění. My se podíváme na postup, jak zpracovat video ve vysokém rozlišení.

PŘEDSTAVUJEME

14 **Malý televizor na výlety**

Jsou tady prázdniny a doba výletů. Na ně vyrážíme ověšeni digitální technikou, a pokud nemíníme přijít o televizní pořady, přibalíme si do zavazadla i malý televizor.

15 **Půl terabajtu na cestách**

16 **Notebook s matným displejem**

Otestovali jsme Fujitsu LifeBook A530.

18 **Na co se můžeme těšit?**

Na dveře klepe MS Office 2010. Představíme vám jeho novinky.

JAK NA TO

21 **Upravujeme vzhled stránky**

23 **Jak si organizovat obrázky**

25 **Jak zašifrovat celý disk**

27 **Jak zálohovat filmová DVD**

29 **Začínáme se Skypem**

RADY A NÁVODY

19 **Rádce kupujícího**

Nejlepší digitální zrcadlovky do 17 000 Kč, nejlepší 37palcové LCD televizory do 25 000 Kč, nejlepší mobilní telefony do 6 500 Kč, nejlepší netbooky do 13 500 Kč.

32 **Tipy redakce**

34 **Hitparáda rizik internetového nakupování**

Pět největších rizik při nakupování na internetu

36 **Převody jednotek**

37 **Konec Windows XP**

Éra Windows XP pozvolna končí. Jak to pocítí jejich uživatelé?

38 **Slovníček pojmů: volně šiřitelné programy**

39 **Blu-ray: rozpačitý následník DVD**

40 **Přehrajte libovolné video**

INTERNET

42 **Sdílíme video na internetu**

44 **Internet jen na chvilku**

Mobilní internet není jen prohlížení stránek v mobilu. Dnes už si nemusíte pořizovat drahý paušál – můžete si zaplatit připojení jen na tu dobu, kdy ho opravdu potřebujete.

46 **Křížovka**

Vyhrát můžete digitální fotoaparát, webovou kamerku nebo bezdrátovou myš. Další tři výherci dostanou roční předplatné PPK.

47 **Listárna**

Témata z titulní strany jsou v obsahu vyznačena červeným číslem stránky.

ÚVODNÍK

VIDEOTÉKA V POČÍTAČI

Vážení čtenáři, ve světě elektronické zábavy dnes vládne vysoké rozlišení. Zkratka HD (high definition) se objevuje na videokamerách, na televizorech i u pořadů v televizním programu. Schopností natáčet HD video se chlubí i digitální fotoaparáty, a dokonce i některé mobilní telefony. Video ve vysokém rozlišení nyní můžete nahrávat i na populární server YouTube. Proto jsme tomuto fenoménu věnovali hlavní téma tohoto vydání. Poradíme vám, jak HD video v počítači zpracovat. V dalších článcích píšeme o technologii Blu-ray, o přehrávání videa v počítači, o sdílení videonahrávek prostřednictvím internetu a o kopírování filmů z DVD do počítače.

Na přiloženém CD najdete kromě několika bonusů (o těch píšeme víc na následující stránce) také výběr těch nejlepších bezplatných programů, které při zpracovávání a přehrávání videa v počítači budete potřebovat.

Video však není jediným tématem tohoto čísla. Dočtete se i o tom, jaká rizika vás čekají při nákupech v internetových obchodech (a jak se jim vyhnout), a o tom, jaké máte možnosti, když potřebujete mobilní připojení k internetu jen na pár dní v měsíci.

Příští vydání PPK vyjde opět až za tři týdny, tedy v pondělí 16. srpna. Do té doby vám přeji krásné léto.

Ivan Heisler, šéfredaktor

8 **Poradíme vám, jak doma zpracovat video s plně vysokým rozlišením.**

18 **Jaké novinky přináší MS Office 2010 z hlediska koncového uživatele?**

OBSAH ▶ CD ČASOPISU PPK

SLEVY NA SOFTWARE!
Ve spolupráci se společností **Miton CZ** (provozovatelem serveru **www.sw.cz**) vám přinášíme další slevy na nákup zajímavých programů. **Více informací naleznete na přiloženém CD.**

NATÁLIE BROOKS
Poklad ztraceného království

Slavná pátračka Natálie Brooks se vydává za úplně novým dobrodružstvím! V Pokladu ztraceného království bude Natálka řešit na první pohled nesplnitelný úkol. Dokáže zachránit svého dědečka, proslulého archeologa, ze spárů únosců? Únosci požadují jako výkupné starověkou mapu vedoucí k neslýchanému pokladu. Natálka má pouhých 24 hodin na to, aby mapu našla, vyřešila záhadu strašlivé kletby a odhalila pravdu o legendárním vlaku duchů!

rubrika na CD: obsah CD / bonusy

Plato DVD Ripper Professional

Pro přehrávání filmů na cestách je dnes vybavena většina mobilů, přenosných přehrávačů i herních konzolí – stačí jen převést filmy z DVD do správného formátu, a filmové zábavy si můžete užívat kdekoli. Prostřednictvím plné verze programu Plato DVD Ripper Professional můžete převádět filmy z DVD do mnoha různých formátů – stačí, když několikrát kliknete myší. K dispozici jsou jak formáty pro přehrávání v počítači, tak i předvolby pro konverzi do formátů pro přehrávač iPod či Zune, pro mobilní telefony nebo pro herní konzoli Playstation Portable. Samozřejmě že si můžete k převodu vybrat úsek filmu a použít vybranou zvukovou stopu nebo titulky.

rubrika na CD: obsah CD / bonusy

SEZNAM PROGRAMŮ NA CD

BONUSY
Džungle
Natálie Brooks
– Poklad ztraceného království
Plato DVD Ripper Professional 11
Video-Office 2003&2007
– kurzy Wordu a Excelu

VIDEO V POČÍTAČI
aTube Catcher 2.0.399
AV DVD Player Morpher 3.0.26
BS.Player Free 2.53
GOM Player 2.1.26.5021
K-Lite Mega Codec Pack 6.1.0
MediaCoder 0.7.5.4700
MediaInfo 0.7.34
PocketDivXEncoder 0.3.96
QuickTime Player 7.6.6
VirtualDub 1.9.9
VLC Media Player 1.1.0
Windows Live Movie Maker 14.0
XMedia Recode 2.2.4.4

NOVINKY
Avant Browser 2010 #8
CCleaner 2.33.1184
Defraggler 1.20.201
FileZilla 3.3.3
Foxit Reader 4.0.0.619
Fresh UI 8.60
Google Chrome 6.0 Beta
GPU-Z 0.4.4
MediaMonkey Standard 3.2.1.1297
Miranda IM 0.8.27
Mozilla Firefox 3.6.6
Mozilla Thunderbird 3.1
Notepad++ 5.7
Opera 10.60
PeaZip 3.2.1
The Gimp for Windows 2.6.10

SERVIS
Adobe Flash Player 10.1.53.64 IE
Adobe Flash Player 10.1.53.64 non IE
Fresh View 7.98
Media Player Classic Home Cinema 1.3.1249
Silverlight 4.0.50524
Skype 4.2
TrueCrypt 6.3a

ZAJÍMAVOSTI
Acronis Drive Monitor 1.0.187
Gold! TimeOff 4.1
GroupMail 5.2 Free Edition
Recycle Bin Manager 2.1
SpywareBlaster 4.3

LICENČNÍ KLÍČ PRO F-SECURE INTERNET SECURITY

Licenci antivirového programu F-Secure Internet Security 2010, který jsme uvedli jako bonus na PPK CD 3/2010, prodloužíte o další tři měsíce (do konce října 2010) pomocí následujícího licenčního klíče:
GR7H-Z3F0-1F64-8DNM-PCLQ

VLC Media Player 1.1.0

VLC Media Player je jasným potvrzením úsloví „v jednoduchosti je síla“. Na první pohled totiž tento multimediální program příliš lákavě nevypadá. To ale není určující – získá si vás svou robustní funkčností, která spočívá zejména v desítkách podporovaných formátů. VLC se používá zejména k přehrávání filmových médií. Lze k nim přidat titulky, je možné si vybrat z několika zvukových stop a provést další důležitá nastavení. Program si dokonce poradí i s originálními DVD (pro ně jsou většinou určeny jen placené programy). Přehrává ale samozřejmě i hudbu.

rubrika na CD: obsah CD / video v počítači

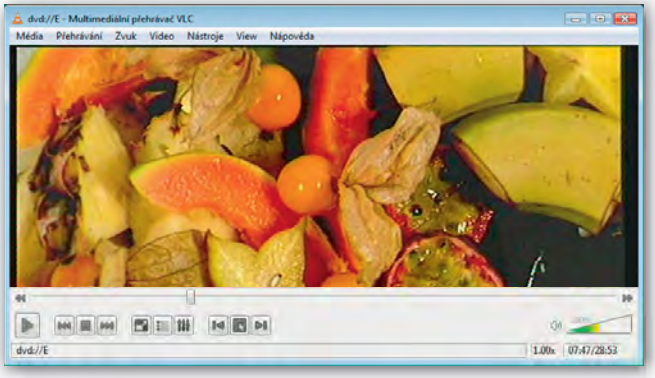

Dokumentární film Džungle

Proč je deštný prales místem, kde můžeme najít největší koncentraci rozmanitých forem života? Je džungle součástí „stromu života“? Dokumentární film Džungle odhaluje roušku záhad skrytých v tajemném světě, který tak děsil i vzrušoval generace našich předků. Měnící se přístup k džungli jako k neocenitelnému zdroji poznání proměnlivosti života je jen prvním krůčkem k udržení ekologické rovnováhy na naší planetě.

rubrika na CD: obsah CD / bonusy

Inzerce

NOVINKY

AKTUALITY ZE SVĚTA POČÍTAČŮ A SPOTŘEBNÍ ELEKTRONIKY

PANASONIC LUMIX DMC-FX70

Kompakt s výborným objektivem

Fotoaparát Panasonic Lumix FX70 je vybaven špičkovým objektivem Leica DC Vario-Summicron, který díky vysoké světelnosti f2,2 umožňuje pořizovat ostré a jasné fotografie i v potemnělých interiérech. Tento objektiv zaujme i velmi širokým ohniskem odpovídajícím 24 mm u klasického fotoaparátu a pětinásobným optickým zoomem. Snímač dokáže zachytit záběry v rozlišení 14,1 Mpx a umí pořizovat i videozáznamy ve vysokém rozlišení. Díky stabilizátoru obrazu lze fotografovat bez obav z neostrosti vlivem chvění fotoaparátu. Displej s úhlopříčkou dlouhou 7,6 cm nabízí dotykové ovládání – dotykem lze ovládat i spoušť, což se hodí např. při natáčení videozáznamů. Rozměry přístroje jsou 103 × 55 × 23 mm a hmotnost i s baterií a s paměťovou kartou SD činí 165 g.

PANASONIC LUMIX DMC-FX70
cena: zatím neuvedena
více info: www.panasonic.net
NÁZOR REDAKCE: Hlavními přednostmi fotoaparátu Panasonic Lumix DMC-FX70 je kvalitní objektiv s širokoúhlým ohniskem 24 mm a s vysokou světelností f2,2. Zaujme i schopnost snímat video ve vysokém rozlišení, dotykový displej a stabilizátor obrazu.

BENQ MK2443

LCD monitor a televize v jednom

Společnost BenQ představila monitor MK2443, který zobrazuje obraz na displeji s úhlopříčkou dlouhou 23,6 palce (60 cm) a díky TV tuneru pro příjem analogového a pozemního digitálního TV vysílání (DVB-T) poslouží i jako televizor. Obraz je k dispozici v plném HD rozlišení (1 920 × 1 080 bodů), svítivost displeje je 300 cd/m², kontrastní poměr činí 1 000 : 1 a dobu odezvy udává výrobce 5 ms. Ve výbavě jsou dva reproduktory o výkonu 5 W. V zadní části přístroje se nachází vstup pro připojení TV antény, pro připojení počítače slouží vstupy DVI a D-Sub. Pestrá je i nabídka videovstupů – videotechniku lze k tomuto modelu připojit pomocí videovstupů pro kompozitní a pro komponentní video, S-Video, SCART a nechybí ani dva videovstupy HDMI. Je zde i port USB pro připojení paměťových médií.

BENQ MK2443
cena s DPH: 6 828 Kč
více info: www.benq.cz
NÁZOR REDAKCE: BenQ MK2443 můžete použít jako počítačový monitor a díky zabudovanému tuneru i jako televizor.

TOSHIBA STOR.E ALU 2

Externí disky s kapacitou až 2 TB

Společnost Toshiba představila nový externí pevný disk STOR.E ALU 2, který se bude dodávat ve dvou různých verzích: Verze s diskem o průměru 2,5 palce nabízí úložnou kapacitu 320 GB, 500 GB a 640 GB a v provedení s diskem o průměru 3,5 palce poskytuje kapacitu pro ukládání dat 500 GB, 640 GB, 1 TB, 1,5 TB a 2 TB. 3,5palcový model má rozměry 116 × 35 × 209 mm, hmotnost 1,17 kg a jeho napájení zajišťuje napájecí adaptér. Je určen pro použití doma nebo v kanceláři. Pevný disk STOR.E ALU 2 ve 2,5palcovém provedení je navržen pro uživatele, kteří potřebují přenosné zařízení. Tento disk váží pouhých 175 gramů a jeho rozměry jsou 129 × 14 × 74 mm. Rychlý přenos dat u všech modelů STOR.E ALU 2 zajišťuje rozhraní USB 2.0. Odolné pouzdro pevného disku STOR.E ALU 2 se dodává ve dvou barevných provedeních – stříbrném a kávově hnědém.

TOSHIBA STOR.E ALU 2
cena s DPH: 1 670 Kč (2,5" disk s kapacitou 320 GB)
cena s DPH: 2 390 Kč (3,5" disk s kapacitou 1 TB)
více info: www.toshiba.cz
NÁZOR REDAKCE: Externí disky Toshiba jsou určeny jak pro zájemce o přenosné úložné médium, tak i pro uživatele, kteří potřebují zařízení pro zálohování dat.

SOFTWARE

FALEŠNÁ ZPRÁVA O SMRTI RAPERA EMINEMA

Společnost Trend Micro zjistila novou variantu malwaru ZBOT, která rozesílá e-mailové zprávy o smrti hvězdy rapu Eminema. E-mail používá obrázek a tváří se jako zpráva z CBS zpravodajství, které informuje příjemce o údajné autonehodě hvězdy. Příjemci jsou pak vyzváni ke kliknutí na odkaz, kde najdou podrobnosti, a jsou lákáni i na video. Místo toho jsou však potom přesměrováni na stránku, ze které se stáhne soubor, jenž se pak chová jako trojský kůň. Jakmile je počítač infikován, hrozí nebezpečí loupeže přihlašovacích údajů (např. hesel do internetového bankovnictví, do sociálních sítí a do e-mailových účtů).
www.trendmicro.cz

NOVÁ WINDOWS LIVE ESSENTIALS

Microsoft uvolnil ke stažení testovací verzi Windows Live Essentials 2011, sadu bezplatných aplikací pro komunikaci s přáteli a pro zábavu. Beta verze je v angličtině, ale finální sadu bude možné stáhnout od konce září 2010 i v češtině. Nové funkce aplikací Fotogalerie, Movie Maker, Mail a Messenger nabízí především snadnější komunikaci a správu fotografií a dokumentů. Prostřednictvím nových Windows Live Sync uživatelé navíc získají přístup ke svým datům (a to i mimo vlastní počítač) a možnost jejich snadné synchronizace.
www.microsoft.cz

NOVÉ POBOČKY MIRONETU

Mironet, internetový obchod s počítači a elektronikou, otevře během letošního léta 40 nových poboček. Zboží objednané za internetové ceny si tak budou moci zákazníci osobně vyzvednout v podstatě v každém větším městě. Ke svým stávajícím šesti pobočkám přidá Mironet 1. července 20 nových franšízingových prodejen, během léta pak tento počet ještě zdvojnásobí. Podle vyjádření společnosti si ke spolupráci vybral Mironet ty obchodníky, kteří jsou v regionu dobře zavedeni a poskytují svým zákazníkům technickou podporu na vysoké úrovni.
www.mironet.cz

LENOVO THINKVISION L2461X WIDE

Monitor s dotykovým ovládáním

LCD monitor Lenovo ThinkVision L2461x Wide je vybaven dotykovým displejem s úhlopříčkou dlouhou 23,6 palce (60 cm). Pokud váš počítač pracuje pod operačním systémem Windows 7, pak lze PC ovládat prostřednictvím tohoto monitoru, a to dotykem prstu na displej. ThinkVision L2461x Wide se může pochlubit i 120Hz technologií a štíhlým designem – jeho tloušťka je necelé dva centimetry. V jeho výbavě jsou analogový vstup D-Sub, videovstup HDMI, webová kamera s rozlišením 2 Mpx, 4 porty USB, mikrofon a dva reproduktory o výkonu 3 W. O podsvícení displeje, který zobrazuje obraz v rozlišení 1 920 × 1 080 bodů, se starají LED diody. Jas displeje udává výrobce 300 cd/m².

LENOVO THINKVISION L2461X WIDE
cena s DPH: 17 990 Kč
více info: www.lenovo.cz
NÁZOR REDAKCE: 23,6palcový LCD monitor Lenovo ThinkVision L2461x Wide je vybaven dotykovým displejem, 120Hz technologií, videovstupem HDMI a čtyřmi porty USB. Jeho cena je však dosti vysoká.

SAMSUNG NX5

Kompakt se srdcem zrcadlovky

Společnost Samsung představuje nový fotoaparát Samsung NX5, který zaujme malými rozměry a hmotností a také rychlým automatickým zaostřováním, díky čemuž je vhodný pro každodenní používání. Tento model je vybaven 14,6megapixelovým snímačem CMOS, 3palcovým (7,6cm) displejem a umožňuje měnit objektivy. U fotoaparátu Samsung NX5 můžete zvolit, zda budete fotit, nebo zda budete natáčet video v HD kvalitě. Model NX5 také disponuje řadou automatických funkcí, které umožňují amatérům dosahovat profesionální kvality fotografií. Nechybí ani manuální ovládání.

SAMSUNG NX5
cena s DPH: 14 990 Kč (set s objektivem 18–55 mm)
cena s DPH: 16 990 Kč (set se dvěma objektivy 18–55 mm + na výběr druhý objektiv)
více info: www.samsung.cz
NÁZOR REDAKCE: Samsung NX5 je fotoaparát s malými rozměry a s možností měnit objektivy, což ocení zájemci o pořizování kvalitních snímků.

INZERCE

Video s vysokým rozlišením

Značkové kamery s plně vysokým rozlišením lze koupit už za cenu okolo deseti tisíc korun, a tak pomalu nastává doba, kdy se stanou standardem a nad koupí modelů se standardním rozlišením nebude důvod uvažovat. Ale co pak s takto nahraným videem? Jak ho zpracovat a prezentovat?

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- jak nahrát full HD video
- jaké jsou způsoby přehrání
- na čem video zpracovat
- co je nutné mít pro prohlížení
- jaké formáty zvolit

Protože se kamery s plně vysokým rozlišením stávají pomalu standardem, čím dál více lidí řeší problém, co s takto nahraným videem provést. Doby, kdy se videokamera připojila k VHS rekordéru, jsou už dávno pryč. Ne že by to nebylo možné, ale kvalita nahrávky by se hodně degradovala, a prezentace u známých by nemusela být dokonce ani možná (v důsledku vytrácejících se VHS přehrávačů).

DVD REKORDÉR

Podobným zařízením, jako je VHS rekordér, je DVD rekordér s pevným diskem. Ten se v řadě domácností zabydlel především kvůli snadnému nahrávání televizních pořadů. DVD rekordér se uplatní také pro jednoduché zpracování a vypálení videa na DVD nosiče v případě analogových kamer nebo kamer se standardním rozlišením. DVD rekordéry nemívají HDMI vstup ani nepodporují připojení a stažení videa přes USB. Propojením full HD kamery s DVD rekordérem dochází ke snížení kvality a snižuje se i rozlišení videa. Propojení DVD rekordéru s full HD kamerou lze doporučit jen v případech, že nepožadujete složitější úpravy videa a chcete jej pouštět na běžném stolním DVD přehrávači a zároveň vám nevadí degradace původně plně vysokého rozlišení na standardní. To se může stát tehdy, když vaši přátelé televizor s vysokým či plně vysokým rozlišením nemají, a efekt jemných detailů si tedy ani nemohou vychutnat.

EXTERNÍ VYPALOVAČKA

Zajímavou alternativou, jak archivovat video v plně vysokém rozlišení z full HD kamer, je koupě externí vypalovací mechaniky, kterou někteří výrobci videokamer nabízí jako příslušenství. (Pozor, neplést s externími vypalovačkami pro počítače.) Ke kamerám lze připojit jen externí vypalovačku od výrobce kamery a ten si za to také nechá pořádně zaplatit. Ceny se na internetu pohybují okolo 5 tisíc korun. Za tuto částku získáte možnost vypalovat video a fotografie na DVD bez použití počítače. Stačí přes USB připojit vypalovačku ke kameře, a po stisku pár tlačítek můžete během chvilky vypalovat na DVD, případně na CD. Oproti DVD rekordérům je hlavní výhodou zálohování ve formátu AVCHD, tedy v plně vysokém rozlišení bez ztráty kvality. Je možné použít i dvouvrstvá média a zvýšit tak dostupnou kapacitu pro prostorově dost náročný formát AVCHD. Pomocí externí vypalovačky připojené ke kameře je možné vypálit i fotografie. Externí vypalovačka podporuje i uložení videa v MPEG2 pro snadné přehrávání na stolních přehrávačích. Když tedy budete chtít dát video někomu, kdo není vybaven pro přehrávání formátu AVCHD, změníte nastavení a můžete mu dát DVD ve formátu pro jeho zařízení čitelném. Externí vypalovačku je možné použít i jako přehrávač filmů AVCHD uložených na DVD. Pokud tedy domácí video vypálíte na DVD v tomto formátu, nemusíte si pořizovat další přehrávač ani nový televizor, která zvládá tento formát spustit. K televizoru s vysokým rozlišením připojíte kameru a k ní externí vypalovačku a můžete si užívat záběrů vypálených třeba před rokem. Podobně můžete prezentovat záběry ze své dovolené u přátel, pokud jejich nový televizor má vstup HDMI nebo YUV.

ZPRACOVÁNÍ V POČÍTAČI

Pokud se vám nechce utrácet za externí vypalovačku, pak nejdostupnější možností, jak video dostat z kamery na nějaké médium, je použití počítače. U videa s plně vysokým rozlišením musí jít o novější stroj s dvoujádrovým, lépe pak čtyřjádrovým procesorem, s dostatkem operační paměti a s výkonnější grafickou kartou. Na netbooku full HD video nezpracujete. Výhodou úprav v počítači jsou skoro neomezené možnosti editace, které programy v závislosti na ceně umožňují. Jednoduché editační programy jsou většinou součástí balení kamery. Jejich hlavním úkolem je snadné a rychlé vypálení na médium (ať už v rozlišení plně vysokém, nebo standardním), a navíc umožňují jednoduché úpravy, jako je vystřižení záběrů, doplnění menu a několik přechodů. Ke složitějším úpravám pak lze s úspěchem použít komerční programy, jako je Pinnacle Studio nebo Adobe Premiere, které nabízí širokou škálu úprav a efektů. Zpracování v programu Pinnacle Studio se budeme věnovat na následujících stránkách. Počítač může také dobře sloužit pro zálohování videosoborů na pevném disku.

Kamery s plně vysokým rozlišením se pomalu stávají samozřejmostí, ale abyste si mohli vychutnat jejich možnosti naplno, je nutné také mít televizor s plně vysokým, nebo aspoň vysokým rozlišením a také nějaký přehrávač zvládající spustit plně vysoké rozlišení.

K počítači také můžete dokoupit vypalovací mechaniku disků Blu-ray, ale její cena a cena médií je natolik vysoká, že je lepší zvolit ukládání na více DVD nebo kopírování na paměťovou kartu. Na jednovrstvé DVD se vejde přibližně 35 minut ve formátu AVCHD, případně je možné použít médium dvouvrstvé – to už vystačí na většinu akcí.

KOUPÍ KAMERY INVESTICE NEKONČÍ

Když máte video zpracované a vypálené, je před vámi další problém, a sice na čem si video prohlédnout. Koupí kamery s plně vysokým rozlišením totiž investice do domácí zábavy nekončí, naopak. Abyste si detaily mohli plně vychutnat, je třeba mít televizor s plně vysokým (full HD), nebo alespoň s vysokým rozlišením (HD ready). Pokud si chcete vychutnat prostorový zvuk, ve kterém dražší modely full HD kamer nahrávají, je třeba televizní přijímač doplnit i domácím kinem se zvukem 5.1. Nové modely televizorů jsou často vybaveny čtečkou SD-karet. Na ně je možné v počítači zkopírovat AVCHD video a to si pak v plně vysokém rozlišení prohlédnout v televizoru. Pokud televizní přijímač s vysokým rozlišením máte už delší dobu a tento televizor nepodporuje přehrávání AVCHD videa, bylo by zbytečné jen kvůli tomu kupovat novější model. V takovém případě je lepší investovat do přehrávače disků Blu-ray, který přehrává i DVD s videem AVCHD, případně který disponuje čtečkou pro vložení paměťové karty s videem zpracovaným v plně vysokém rozlišení. Pak nemusíte video ani vypalovat – stačí ho zkopírovat na paměťovou kartu a přehrát. Značkové Blu-ray přehrávače se dají pořídit i za tři tisíce korun. Náhradou za takový přehrávač může být zmiňovaná externí vypalovačka, ale pro přehrávání musíte mít u sebe i kameru. O něco vyšší částku dáte za multimediální centrum – takové zařízení si také poradí s řadou full HD formátů včetně AVCHD.

VOLBA FORMÁTU

V praxi většinou narazíte na problém s volbou výsledného formátu. Sami se můžete dostatečně vybavit pro sledování videa v plně vysokém rozlišení, ale problém může nastat u uživatelů ve vašem okolí. Můžete tedy video zpracovávat ve dvojím formátu, tedy ve vysokém rozlišení (pro svou potřebu) a v rozlišení standardním (pro své okolí). Nebo své přátele můžete pozvat na prezentaci k sobě domů, případně k nim přenést přehrávač přehrávající video ve vysokém rozlišení.

> „Koupí videokamery s plně vysokým rozlišením investice do domácí zábavy nekončí, je nutné vyřešit zpracování, archivaci a přehrávání.“

KAMERA, TELEVIZOR, PŘEHRÁVAČ

Pokud se rozhodnete pro koupi kamery s plně vysokým rozlišením, měli byste mít odpovídající televizní přijímač. Při zachování plně vysokého rozlišení je nejlepší možností editace v počítači a použití Blu-ray přehrávače schopného přehrávat DVD ve formátu AVCHD nebo v jiném full HD formátu, který produkuje vaše kamera. Na škodu není, když přehrávač obsahuje i čtečku paměťových karet zvládajících přehrávání stejného formátu. Pokud se chcete oprostit od vypalovacích médií, stojí za úvahu koupě příslušně vybaveného multimediálního centra. Samozřejmě že nemusíte vše kupovat najednou, ale třeba jen postupně v nějakém rozumném časovém horizontu, ale čím dříve zmiňovaná zařízení zakoupíte, tím dříve si užijete všech možností full HD kamery. A kupovat full HD kameru bez investic do souvisejících zařízení by byly zbytečně vynaložené prostředky, které by se daly efektivněji využít jinde.

David Dee Nesiba

INZERCE

Snadné domácí zpracování

PINNACLE STUDIO 14
info: www.pinnaclesys.cz
jazyk: čeština
cena s DPH:
Pinnacle Studio 14 HD – 1 290 Kč,
Ultimate – 2 090 Kč,
Ultimate Collection – 2 690 Kč.

Program pro zpracování videa Pinnacle Studio je mezi českými uživateli velmi oblíben nejen kvůli přijatelné ceně, ale také kvůli kompletnímu počeštění. Jeho obsluhu tak zvládnou i jazykově nezkušení uživatelé. My se podíváme na postup, jak zpracovat video ve vysokém rozlišení.

NEJEN PRO PLNĚ VYSOKÉ ROZLIŠENÍ

Postup uvedený v článku lze použít nejen na zpracování videa v plně vysokém rozlišení, ale také na zpracování videa v rozlišení standardním, pokud je video uloženo na pevném disku, kartě nebo v interní paměti kamery či fotoaparátu. Vyloučeny jsou tedy jen páskové kamery. Jestliže máte kameru zaznamenávající do formátu AVCHD, musíte mít verzi **Ultimate**, případně **Ultimate Collection**.

IMPORT VIDEA Z KAMERY

Pokud máte video v kameře, připojte ji přes USB k počítači, zapněte **Pinnacle Studio** a klikněte na první záložku **Import** (obr. 1). V ní pak

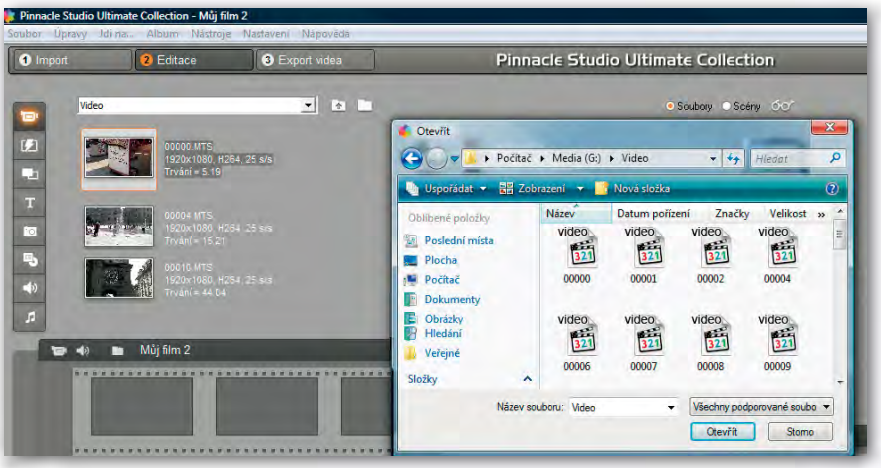

OBR. 2 Jak nalézt umístění. Po kliknutí na ikonu adresáře v záložce Editace se otevře okno s nabídkou adresářů a souborů v počítači.

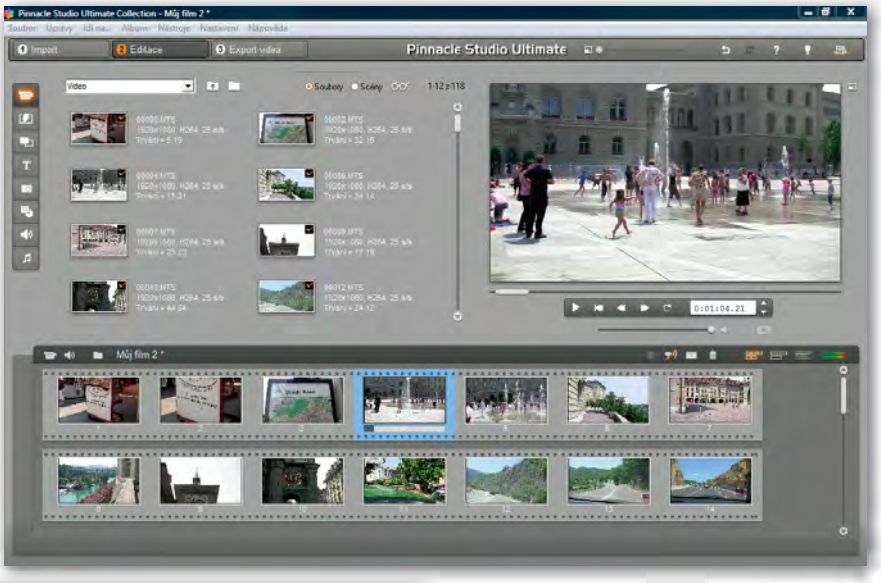

OBR. 1 Záložka Import: Slouží pro zkopírování scén z různých zařízení nebo médií.

OBR. 3 Vložení scén. Do projektu je možné myší přetáhnout jednotlivé scény, jejich výběr nebo všechny scény najednou.

nalevo v části **Import z** vyberte zařízení, ze kterého bude probíhat import, v našem případě kameru **Canon**. Pod částí **Import z** je okno **Importovat do**, kde se mění předvolby pro ukládání videa, zvuku a fotografií. Po zobrazení náhledů je možné kliknutím na zatržítko v pravém horním rohu každého klipu vynechat import vybraných scén, jinak se stáhnou všechny scény. Obdobně je možné získat video z DVD nebo z disku Blu-ray nebo z jiných zařízení.

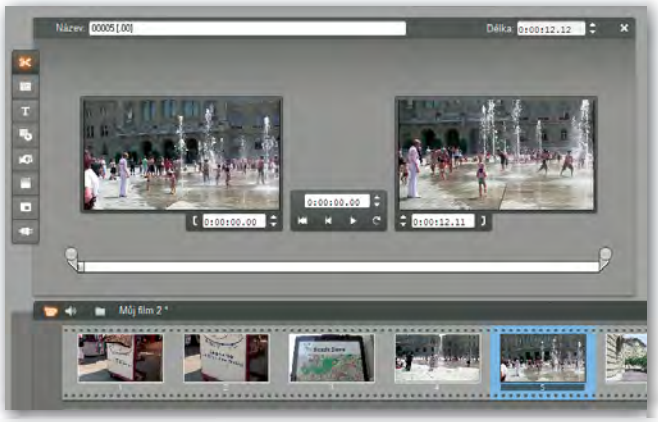

OBR. 4 Úpravy scén. Pro ořezávání nebo rozdělování scén dvojitě klikněte na vybranou scénu. Nalevo v nabídce editačního okna scén můžete kliknout na záložku T pro vložení textů.

videí klikněte na jednu scénu a dále na tlačítko **Otevřít**. Jestliže se po načtení zobrazuje jen jeden soubor, v horní části namísto položky **Scény** zvolte položku **Soubory**. Tím dojde k zobrazení jednotlivých scén.

VLOŽENÍ SCÉN DO PROJEKTU

Jednotlivé scény nejsnadněji vložíte do projektu tak, že stisknete levé tlačítko myši, přetáhnete kurzor a tlačítko uvolníte nad filmovým pásem. Také můžete vybrat více scén klikáním myší

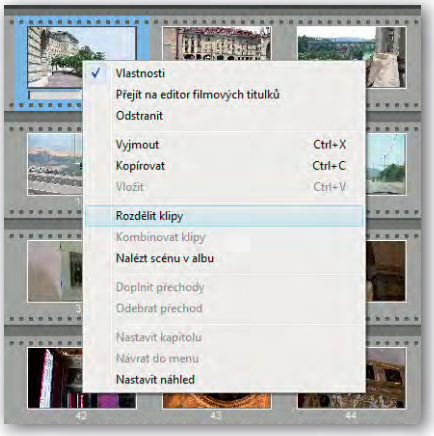

OBR. 5 Rozdělení scén. Pro rozdělení klikněte pravým tlačítkem myši na záběr a z nabídky vyberte položku Rozdělit klipy.

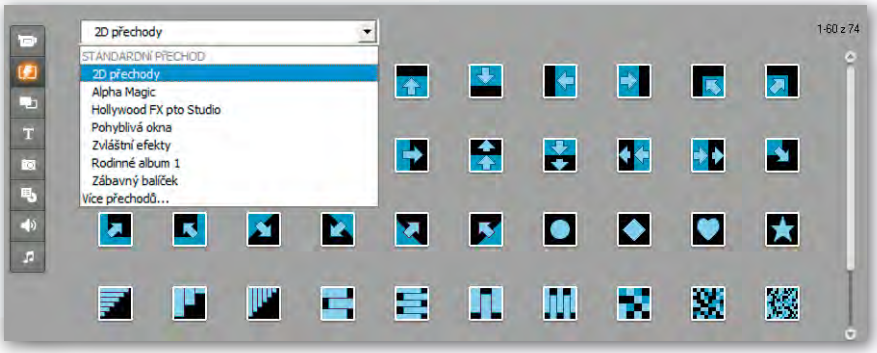

OBR. 6 Přechody. Pod ikonou kamery napravo vedle videoklipů je ikona blesku, ukrývající nabídku přechodů. Nad ní je roletová nabídka pro výběr typů přechodů.

SNADNĚJŠÍ ZPŮSOB PŘES IMPORT

K videu se dostanete i přes záložku **Editace** a výběrem umístění uložených videosouborů. U videí z kamer se však nevyhnete pracnějšímu načtení do projektu, protože je nutné proklikávat každý nahrávací den zvlášť. To v případě použití záložky **Import** nehrozí – veškeré videonahrávky se rovnou uloží do jednoho adresáře.

JAK NALÉZT UMÍSTĚNÍ

Když skončí kopírování videa, kliknutím na ikonu adresáře v záložce **Editace** (obr. 2) vyhledejte stažená videa, pokud se v dané složce náhodou už nenacházíte a potřebná videa se už nezobrazují. Po nalezení potřebných a držením klávesy **Shift** nebo **Ctrl**, podobně jako u jiných programů. Známá je také klávesová zkratka **Ctrl + A**, která označí všechny scény. Po skončení výběru opět přetáhněte scény do filmového pásu (obr. 3).

EDITACE A ZPRACOVÁNÍ VIDEA

Když jsou scény načteny v projektu, můžete je upravit, nepotřebné záběry zkrátit, nebo úplně vymazat

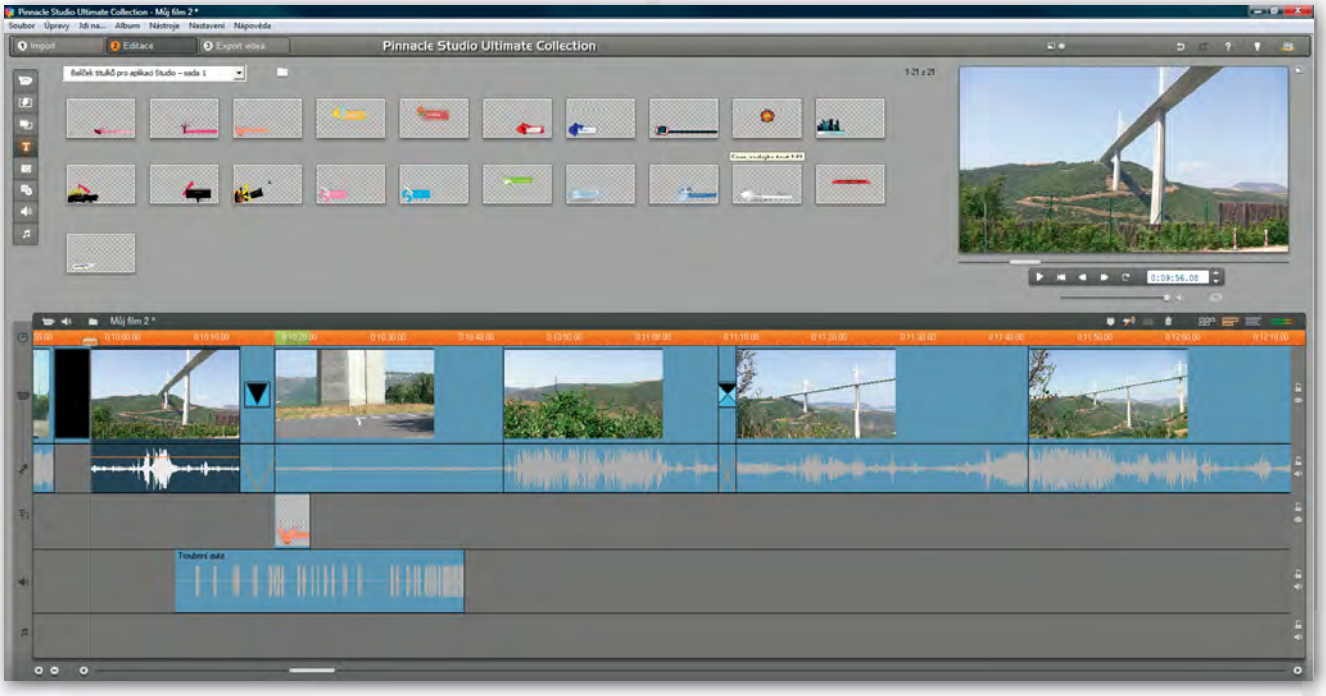

Obr. 7 Časová osa. Pro vkládání hudby a zvuků je vhodnější napravo nad filmovým pásem přepnout do zobrazení časové osy. Zobrazena je i nabídka pro vložení titulků.

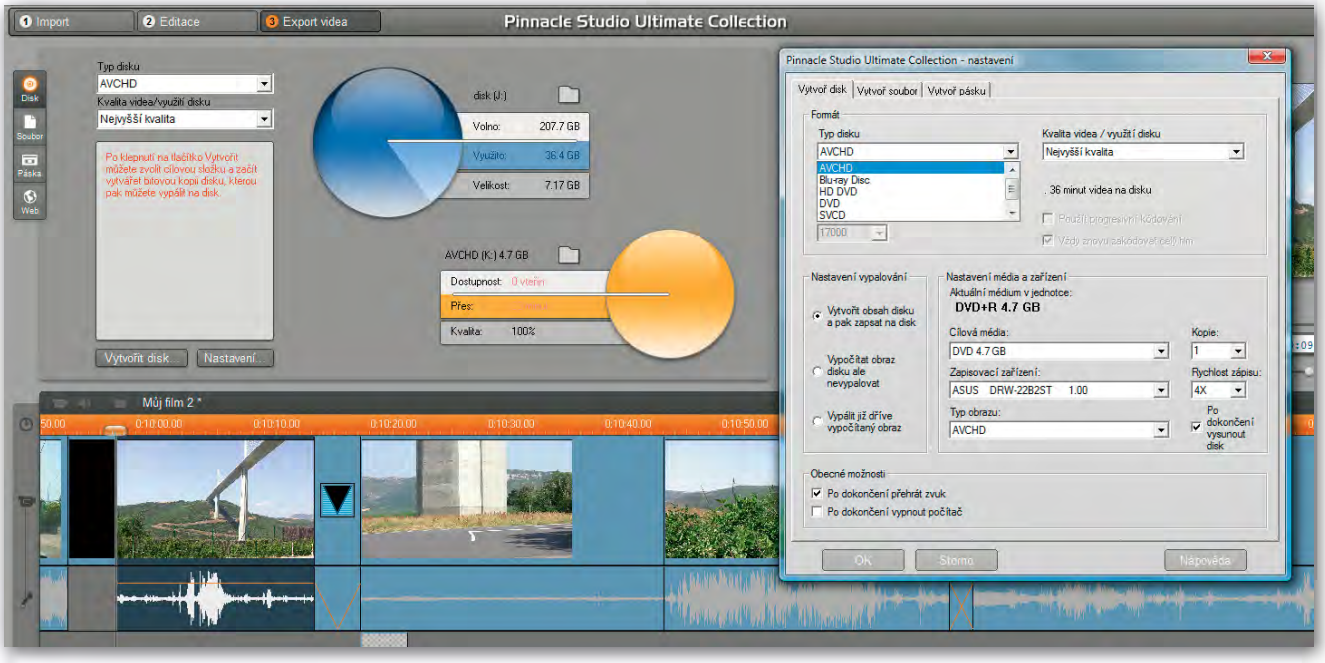

OBR. 8 Export videa. Pokud chcete zachovat u videa vysoké rozlišení, je třeba tomu přizpůsobit výstupní formát.

a jednotlivá videa doplnit přechody. Mezi jednotlivé záběry, nebo přímo do nich je možné vložit i titulky, případně hudbu a zvuky.

ÚPRAVY SCÉN

Chcete-li scény ořezat nebo rozdělit, na vybranou scénu dvojitě klikněte, a zobrazí se okno pro editaci scény (obr. 4). Pomocí posuvníků můžete oříznout začátek nebo konec scény. Rozdělit scénu nebo zkrátit záběry uprostřed lze kliknutím na ikonu vedle mikrofonu nad filmovým pásem. Pro rozdělení je možné kliknout pravým tlačítkem myši na záběr a z nabídky vybrat **Rozdělit klipy** (obr. 5). Ať už chcete pro rozdělení použít kterýkoli ze způsobů, vždy je nutné být v průběhu záběru. K vymazání scén použijte kliknutí na klip a výběr z nabídky **Odstranit** nebo stisk klávesy **Delete**. Nalevo v nabídce editačního okna scén můžete kliknout na záložku **T** pro vložení textu.

PŘECHODY MEZI SCÉNAMI

Pod ikonou kamery napravo vedle videoklipů je ikona blesku, ukrývající nabídku přechodů. Nad ní je roletová nabídka pro výběr typů přechodů (obr. 6). Přechody se do projektu vkládají obdobně jako scény, jen se myší přetahují jednotlivé záběry. Spuštěním videa je možné zjistit efekt vloženého přechodu. Pokud je potřeba přechod vymazat, stačí na něj kliknout myší a stisknout klávesu **Delete** nebo je možné jej nahradit jiným přechodem, který se vkládá obdobně.

VKLÁDÁNÍ TITULKŮ, ZVUKŮ, MENU

Pod přechody se nacházejí další nabídky pro vkládání, konkrétně jde o titulky, fotografie, menu, zvukové efekty a hudbu. Pro vkládání hudby a zvuků je vhodnější napravo nad filmovým pásem přepnout do zobrazení časové osy (obr. 7). V časové ose je možné snadno posouvat nejen zvuky a hudbu a měnit jejich hlasitost, ale také posouvat titulky a přechody včetně změny jejich délky.

EXPORT VIDEA

Když je video patřičně sestříhané, doplněné přechody, titulky a případně hudbou a zvuky, nezbývá než celý projekt exportovat na médium nebo do souboru. Pokud chcete u videa zachovat vysoké rozlišení, musíte tomu přizpůsobit výstupní formát (obr. 8). Jen při ukládání videa s vysokým rozlišením na DVD médium je nutné počítat s omezenou kapacitou DVD, která se zlepší použitím dvouvrstvého média. Kdo má vypalovací mechaniku disků Blu-ray nebo HD DVD, nemusí se trápit nedostatkem místa, jen vyšší cenou za média.

ULOŽENÍ DO SOUBORU

Projekt také lze uložit do souboru a ten pak případně vypálit nebo přenášet mezi jednotlivými zařízeními na přenosných discích. Chcete-li zachovat vysoké rozlišení, opět musíte dát pozor na zvolené nastavení, abyste kvalitní video nedegradovali malým rozlišením (obr. 9). Samozřejmě že můžete jako výstupní formát použít i typ, který zvládne přehrát váš mobilní telefon nebo iPod, případně rovnou video nahrát na internet. Ale v těchto případech už bude kvalita a rozlišení nižší.

David Dee Nesiba

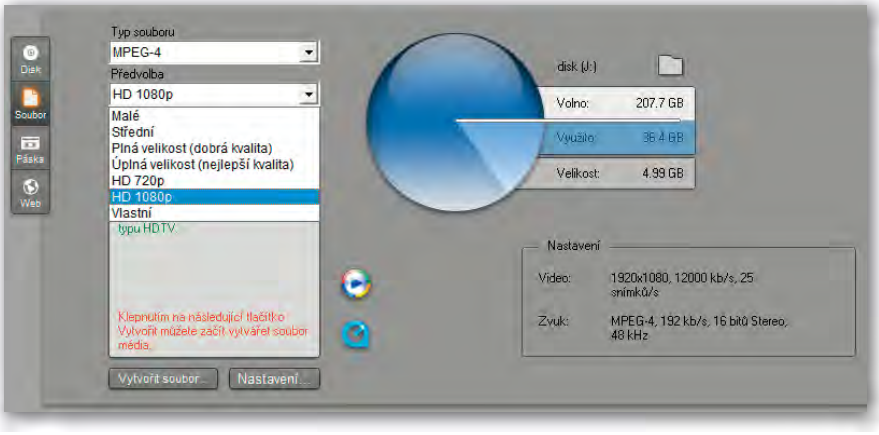

OBR. 9 Uložení do souboru. Chcete-li zachovat vysoké rozlišení, je nutné dát na zvolené nastavení pozor i při exportu do souboru, abyste kvalitní video nedegradovali malým rozlišením.

Inzerce

EVOLVE SWING: malá přenosná digitální televize

Malý televizor na výlety

Jsou tady prázdniny a doba výletů. Na ně vyrážíme ověšeni digitální technikou: fotoaparátem, videokamerou, navigačním přístrojem, kapesním přehrávačem hudby a videa, a pokud nemíníme přijít o televizní pořady, přibalíme si do zavazadla i malý televizor.

Takovým televizorem je např. model Evolve Swing, který má rozměry 270 × 175 × 28 mm a váží 743 g. Díky tomu se snadno vejde do každého zavazadla. Obraz se v rozlišení 800 × 480 bodů zobrazuje na 10,1palcovém displeji, který má lesklý povrch. S přístrojem se dodává dálkový ovladač, malá anténa, napájecí adaptér do 230V zásuvky, napájecí adaptér do automobilu a také kabel pro propojení tohoto zařízení se zvukovou a obrazovou technikou. Nechybí ani malá plastová podpěrka, díky níž lze tento malý televizor postavit na stůl.

NEPRAKTICKY UMÍSTĚNÁ TLAČÍTKA

Při prvním zapnutí přístroje, které se provádí malou páčkou v levém boku přístroje, jsme při procházení menu použili tlačítka, která jsou umístěna za horním okrajem tohoto modelu. Tento způsob ovládání menu však rozhodně nelze doporučit, neboť při pohledu na displej nevidíte, pro který účel které tlačítko slouží, což činí tento proces dosti zdlouhavým a nepohodlným.

Tlačítka pro ovládání menu přístroje jsou neprakticky umístěna za horním okrajem tohoto modelu.

Naštěstí lze pro ovládání přístroje použít dálkový ovladač. Menu je přehledně strukturováno, a navíc je lokalizováno do češtiny, takže se v něm velmi snadno zorientujete. Při úvodní instalaci provedete výběr země a jazyka a poté započne vyhledávání televizních a rozhlasových stanic. Pomocí malé antény, která se s tímto zařízením dodává, se nám podařilo naladit pouze televizní a rozhlasové stanice veřejnoprávního multiplexu a při jejich sledování jsme byli svědky častého kostičkování a výpadků zvuku. Tato malá anténa je totiž pouze pasivní a přístroj ani neumožňuje anténu napájet.

Po připojení do zásuvky pro společnou televizní anténu (STA) byl naladěný obraz výborný, ale u přenosného televizoru, u něhož se předpokládá používání mimo domov, bychom uvítali lepší kvalitu příjmu pomocí externí antény.

PŘEHRÁVÁNÍ MULTIMÉDIÍ

Model Evolve Swing disponuje i portem USB a čtečkou paměťových karet SD a Memory Stick. Díky tomu lze tento přístroj použít i pro přehrávání hudby a filmů a pro prohlížení fotografií. U testovaného modelu se nám však z některých USB flash disků a z externího pevného disku nepodařilo žádný z těchto procesů spustit – buď přístroj oznámil, že na připojeném médiu není „žádný soubor, který lze přehrávat“, nebo načítání souborů trvalo tak dlouho, že jsme se dokončení této činnosti nedočkali.

Přehrávání se nezdařilo ani z paměťové karty SDHC, při použití paměťové karty SD jsme s přehráváním hudby, videa a s prohlížením obrázků uspěli. Přehrávání však degraduje nižší kvalita reprodukce zvuku – ze zabudovaných reproduktorů o výkonu 1 W kvalitní zvuk nečekejte.

Toto zařízení může fungovat i jako ukazatel času a kalendáře, případně i jako budík. Pro praktický provoz při přehrávání multimédií či pro sledování televizních pořadů je však tento model použitelný pouze v omezené míře – očekávali bychom lepší kompatibilitu s USB zařízeními a také kvalitnější příjem TV vysílání.

EVOLVE SWING

cena s DPH: 4 200 Kč
poskytl: Abacus Electric, s. r. o.; www.evolve.cz
displej: 10,1" (25,7 cm), lesklý, 800 × 480 bodů, poměr stran 16 : 9
výbava: čtečka karet SD, MMC, Memory Stick, port USB
TV tuner: DVB-T
reproduktory: 2× 1 W
kapacita akumulátoru: 4 200 mAh
podporované soubory: JPEG, MP3, WMA, MPEG-1, MPEG-2, MPEG-4
rozměry: 270 × 175 × 28 mm
hmotnost: 743 g

HODNOCENÍ:

+ malé rozměry, nízká hmotnost, slot pro paměťovou kartu, interní akumulátor

− malý zorný úhel zespoda, ovládací tlačítka v zadní části přístroje, malá tlačítka na dálkovém ovladači, problémy s přehráváním z některých USB flash disků, nižší kvalita reproduktorů

Martin Semrád

Půl terabajtu na cestách

Často potřebujeme přenášet data mezi počítači. Jednou z položek, které rozhodují o tom, jaký způsob použijeme, je objem dat. Pro přenos velkých objemů dat je možné použít externí přenosné pevné disky.

SAMSUNG HXMU050DA/G22
cena s DPH:
info: www.samsung.cz
rozměry (š × v × d v mm): 62 × 15 × 87
hmotnost: 154 g
kapacita: 500 GB
vyrovnávací paměť: 8 MB
konektor pro připojení k PC: USB 2.0
nároky na operační systém:
MS Windows 2000 Pro / XP / Vista / 7,
Mac OS X 10.4.8 nebo novější
formátování disku: FAT32

Samsung HXMU050DA je 2,5" přenosný externí pevný disk, který pro připojení k počítači používá rozhraní USB. Disk se dodává v šesti různých barevných odstínech, a to v černé, červené, hnědé, bílé, fialové a modré.

Součástí balení je kromě externího disku i USB kabel, pouzdro a velmi stručný tištěný mnohojazyčný manuál. Ten obsahuje čtyřřádkovou informaci o tom, že po připojení disku k počítači se v oznamovací části hlavního panelu objeví malá ikona a že ve složce Tento počítač / Počítač (podle verze Windows) se objeví ikona disku s názvem Samsung. Další dokumentace se nachází ve formátu PDF přímo na disku ve složce SamsungSoftware\Documentation. Ve složce 1_UsersManual je soubor PDF, ve kterém od stránky 39 začíná manuál v češtině. Další dvě složky (Auto Backup a SecretZone) obsahují manuály v různých jazycích, čeština mezi nimi bohužel chybí. Ze stránek www.samsung.com lze stáhnout rozsáhlejší manuál v češtině.

Samo použití disku je jednoduché: Kabelem USB propojíte disk s počítačem a chvilku vyčkáte, než počítač najde nové zařízení. Pak již můžete disk používat. Napájení disku je zajištěno přes toto rozhraní. Výhodou je, že nemusíte používat žádné napájecí zdroje. Délka USB kabelu je přibližně 45 cm. To bohatě postačuje v případě, že disk je položen hned vedle počítače. Chcete-li disk položit do větší vzdálenosti (například chcete-li na stole položený přenosný disk připojit k stolnímu počítači umístěnému na zemi), je třeba dokoupit prodlužovací USB kabel.

Ve složce SamsungSoftware jsou k dispozici instalace aplikací Samsung Auto Backup a Samsung Secret Zone – ty jsou určeny pouze pro operační systém MS Windows. Ovládání zálohovacího programu je dobře popsáno v již zmíněném manuálu, který lze stáhnout ze stránek výrobce; postup, jak ovládat aplikaci Samsung Secret Zone, v tomto manuálu není.

HODNOCENÍ:
+ malá hmotnost, snadná obsluha
− krátký připojovací kabel, podrobný manuál v češtině je nutné stáhnout z internetu

Miroslav Ziegler

INZERCE

FUJITSU LIFEBOOK A530: notebook s numerickou klávesnicí

Notebook s matným displejem

Většina notebooků je vybavena displejem s lesklým povrchem, ale pro běžnou práci je vhodnější povrch matný. Přenosný počítač FUJITSU LIFEBOOK A530 takovým displejem o úhlopříčce 15,6 palce disponuje.

Na matném displeji nejsou tak patrné světelné odlesky jako na displeji s lesklým povrchem, a proto je u mnoha uživatelů oblíbenější. Na displeji s úhlopříčkou dlouhou 15,6 palce (39,6 cm) se zobrazuje obraz v rozlišení 1 366 × 768 bodů. Obrazová data připravuje čip Intel GMA a díky videovýstupu HDMI můžete obraz z notebooku posílat i do televizoru. Pro připojení externího monitoru je v levém boku přítomen i port D-Sub.

Ve výbavě tohoto modelu figurují tři porty USB, DVD vypalovačka HL-DT-ST GT30N s podporou pro formát DVD-RAM, dále bezdrátové adaptéry Bluetooth a Wi-Fi (standardu 802.11n) a nechybí ani webová kamera a čtečka paměťových karet SD a Memory Stick. Předností tohoto notebooku je vydařená klávesnice, která obsahuje i blok s číselnými klávesami. Cena 17 800 Kč je však ve srovnání se srovnatelnými notebooky vyšší (pět takových přístrojů jsme testovali v PPK 11).

> „Ve výbavě notebooku je výkonný procesor, 15,6palcový matný displej, DVD vypalovačka i videovýstup HDMI.“

VÝKONNÝ PROCESOR

Tento notebook je osazen dvoujádrovým procesorem Intel Core i3-330M, který navíc podporuje technologii HyperThreading, díky níž dokáže naráz zpracovávat čtyři výpočetní vlákna. Jako čtyřjádrový se tento procesor jeví i operačnímu systému Windows 7 Home Premium, který je nainstalován na pevném disku. Kapacita disku je 250 GB, což je v dnešní době docela málo. Také operační paměť má velikost pouze 2 GB; u konkurenčních modelů, a to i s nižší cenou, se setkáváme s pamětí o kapacitě 3 GB nebo 4 GB.

Z výsledků testů je patrné, že menší velikost paměti a menší síla grafického čipu se negativně projevily na výkonu této sestavy. Zatímco v procesorových testech Cinebench jsme naměřili velmi dobré výsledky, v testu PC Mark Vantage, pomocí něhož zjišťujeme celkový výkon notebooku, jsme u jiných modelů vybavených stejným procesorem zaznamenali lepší výsledek. Naopak jsme ocenili velmi dobrou výdrž při napájení z akumulátoru. Lithioiontový akumulátor s kapacitou 4 400 mAh dokázal napájet notebook po dobu téměř čtyř hodin, což je u modelu s takto velkým displejem a s takto výkonným procesorem velmi dobrý výsledek. Také hmotnost 2 398 g je ve srovnání s konkurenčními modely velmi dobrá. Pro zájemce o notebook s velkým displejem a s numerickou klávesnicí, kteří nepožadují vysoký grafický výkon, může být tento model s dobrou výbavou vhodnou koupí.

Klávesnice obsahuje i blok s číselnými klávesami.

FUJITSU LIFEBOOK A530
cena s DPH: 17 800 Kč
poskytl: Fujitsu Technology Solutions, s. r. o.
info: http://cz.ts.fujitsu.com
procesor: Intel Core i3-330M / 2,13 GHz
velikost paměti: 2 GB
pevný disk: Hitachi / 250 GB
grafický čip: Intel GMA HD
displej: 15,6" (39,6 cm), matný
rozlišení: 1 366 × 768 bodů
další výbava: Wi-Fi, Bluetooth, HDMI, DVD vypalovačka, webová kamera, čtečka paměťových karet
operační systém: Windows 7 Home Premium (32bitová verze)
rozměry: 379 × 254 × 38 mm
hmotnost: 2 398 g

TESTY
PC Mark Vantage: 4 289 bodů
3D Mark 2006: 1 499 bodů
Cinebench R10: 2:45 min.
Cinebench 9.5: 25 s
převod hudby do MP3: 1:31 min.
pevný disk – přístupová doba: 18,3 ms
pevný disk – rychlost čtení: 65,5 MB/s
výdrž při napájení z akumulátoru: 3:55 hod.

HODNOCENÍ:
+ výkon procesoru, numerická klávesnice, videovýstup HDMI, výdrž při napájení z akumulátoru
– slabší grafický výkon, menší kapacita pevného disku, menší operační paměť

Martin Semrád

V levém boku notebooku je situován i videovýstup HDMI.

Inzerce

Na co se můžeme těšit?

Microsoft Office 2010

Na dveře klepe nový MS Office, který bude v prodeji pro koncové uživatele v druhé polovině tohoto roku. Podíváme se, na jaké novinky a změny se můžeme těšit z hlediska koncového uživatele.

MS OFFICE 2010
jazyk: čeština
info: www.microsoft.cz
cena: dosud nestanovena

ZMĚNY V OVLÁDÁNÍ – MOŽNOST TVORBY VLASTNÍCH ZÁLOŽEK

MS Office 2007 přinesl zásadní změnu v ovládání programů – u Wordu, Excelu a PowerPointu byl místo klasické nabídky pás karet. Autoři MS Office 2010 zavedli pás i do MS Outlooku a MS Accessu. Z levého horního rohu okna aplikace zmizelo tlačítko Office a nahradila jej záložka Soubor. Ta neotvírá pás karet, ale nabízí nástroje pro práci se souborem – nejen standardní tlačítka Otevřít, Uložit apod., ale také nástroje pro uzamčení dokumentu a další.

V MS Office 2010 máte možnost vytvořit pro každou aplikaci zvlášť vlastní záložky na pásu karet a do nich umístit nástroje, která daná aplikace nabízí.

VKLÁDÁNÍ DAT DO DOKUMENTU

Novinkou je možnost vložit okno některé z běžících aplikací nebo výřez obrazovky jako obrázek do dokumentu. Další změna se týká vkládání dat schránky: MS Office 2010 přináší vylepšený nástroj Vložit – z jeho nabídky můžete rychle vybrat to, jakým způsobem chcete data ze schránky do dokumentu vložit.

INTERNET: OFFICE WEB APPS

MS Office 2010 umožňuje sdílet dokumenty přes internet a pracovat s nimi pomocí Office Web Apps. Office Web Apps jsou sada funkčně omezených aplikací poskytovaných formou služby na internetu. Web Apps nabízí funkčně omezené aplikace Word, Excel, PowerPoint a OneNote a umí spolupracovat s prohlížečem MS Internet Explorer (verzí 7 a vyšší), s prohlížečem Safari (verzí 4 a vyšší) a s prohlížečem Mozilla Firefox (verzí 3.5 a vyšší). Pro osobní použití můžete tuto službu využívat zdarma.

MS WORD

Pro usnadnění orientace v dokumentu a pro snazší vyhledávání dokumentů i textu uvnitř dokumentu slouží navigační podokno. Pomocí podokna můžete rychle přepínat mezi zobrazením nadpisů, stránek a náhledem hledaného textu.

Pomocí nástroje Textové efekty můžete použít dvacet připravených efektů písma nebo si vytvořit efekty vlastní. Máte-li problémy s překladem textu z češtiny do jiných jazyků, můžete využít strojní překlad. Aby minipřekladač fungoval, je nutné připojení počítače k internetu.

MS EXCEL

Pro lepší přehlednost je možné do jednotlivých buněk přidávat minigrafy. Minigraf je graf, který zabírá právě jednu buňku. Minigraf využijete například v případě, že máte vedle sebe několik sloupců dat a potřebujete alespoň rámcově vidět, kde jsou nejvyšší a kde nejnižší hodnoty.

Další oblastí, která zaznamenala vylepšení, je podmíněné formátování, kde přibyly nové možnosti.

K MS Office se vrátíme, až bude tento produkt na trhu. Jednotlivé novinky probereme podrobně a připojíme i návody na jejich využití.

Miroslav Ziegler

MOŽNOSTI NÁKUPU

MS Office můžete koupit ve čtyřech sadách, které se liší svým obsahem. Forma nákupu je dvojí. Můžete si koupit krabici s instalačním DVD nebo si instalaci stáhnout z internetu a k ní dokoupit kartu s produktovým klíčem. Kromě sad uvedených v tabulce bude pouze na nových počítačích k dispozici i sada Starter, která obsahuje omezené aplikace Word a Excel.

APLIKACE	PRO STUDENTY A DOMÁCNOSTI	PRO PODNIKATELE	PROFESSIONAL & PROFESSIONAL ACADEMIC
Word	✓	✓	✓
Excel	✓	✓	✓
PowerPoint	✓	✓	✓
OneNote	✓	✓	✓
Outlook		✓	✓
Access			✓
Publisher			✓

Společnost Microsoft poskytuje technickou podporu 90 dnů ode dne aktivace produktu, pouze u verze Professional je technická podpora poskytována jeden rok.

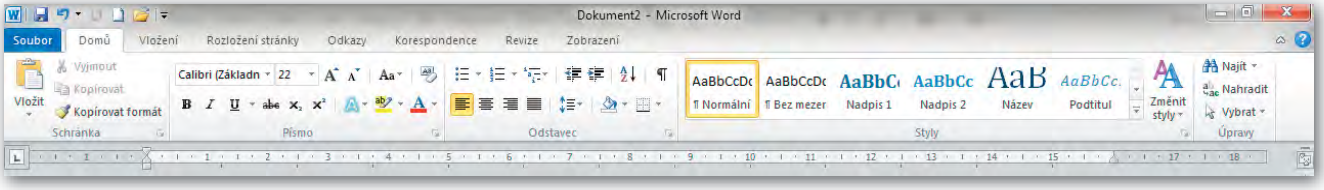

Nový pás karet MS Wordu

NEJLEPŠÍ DIGITÁLNÍ ZRCADLOVKY (SLR) DO 17 000 KČ

Produkt	Cena s DPH	Celkové hodnocení	Kvalita snímků	Výbava/ /ovládání	Efektivní rozlišení (Mpx)	Rozsah ISO	Velikost displeje (palce)	Hmotnost (g)	Stabilizace obrazu / / čištění senzoru
1. Sony Alpha 330	13 500 Kč	**77,5**	84	**70**	10,0	100–3200	2,7	540	ano/ano
2. Canon EOS 450D	17 000 Kč	76,4	**90**	61	12,2	100–1600	**3,0**	525	ne/ano
3. Sony Alpha 380	16 000 Kč	75,3	81	**70**	**14,0**	100–3200	2,7	540	ano/ano
4. Olympus E-520	12 500 Kč	74,9	81	68	10,0	100–1600	2,7	565	ano/ano
5. Canon EOS 1000D	10 700 Kč	74,5	87	63	10,1	100–1600	2,5	**500**	ne/ano
6. Sony Alpha 230	12 500 Kč	73,9	84	61	10,0	100–3200	2,7	**500**	ano/ano
7. Nikon D3000	12 000 Kč	69,5	84	52	10,0	100–3200	**3,0**	535	ne/ano

V hodnocení je nejvyšší počet bodů 100. Nejlepší hodnoty v dané kategorii jsou zvýrazněny tučně.

Sony Alpha 330

Fotoaparát Sony Alpha 330 má velmi praktickou vlastnost: Po přiblížení oka k optickému hledáčku začne automaticky zaostřovat. Tento model obsahuje dva obrazové senzory pro rychlejší automatické ostření a pořizuje rychlé obrazové náhledy na displeji (LiveView). Na videorežim však výrobce u tohoto modelu rezignoval. Obrazová kvalita je velmi dobrá, pouze při umělém osvětlení není barevné podání zcela přesné.

počítač PRO KAŽDÉHO VÍTĚZ TESTU

HODNOCENÍ:

+ snadné ovládání, dobrá výbava, rychlost snímání, velmi rychlý náhled obrazu

– horší barevná věrnost při umělém osvětlení

Canon EOS 1000D

Navzdory své nízké ceně je Canon EOS 1000D velmi kvalitní fotoaparát. Akumulátor vystačí na pořízení minimálně 710 snímků, 2,5palcový displej nabízí pěkný obraz a slouží i pro zobrazování náhledu (LiveView). Tento model nabízí dobrou kvalitu snímků: U fotografií jsme ocenili barevnou věrnost, jemné tónování a téměř žádný šum. Obrazový stabilizátor byste však u tohoto modelu hledali marně.

počítač PRO KAŽDÉHO CENOVÝ TIP

HODNOCENÍ:

+ dobrá obrazová kvalita, skoro žádný šum, dlouhý provoz na akumulátor

– chybí stabilizátor obrazu, nižší rychlost při pořizování série snímků

NEJLEPŠÍ 37PALCOVÉ LCD TELEVIZORY DO 25 000 KČ

Produkt	Cena s DPH	Celkové hodnocení	TV kvalita	Kvalita obrazu	Výbava	Spotřeba energie	Svítivost (cd/m²)	Šachovnicový kontrast	Rozlišení (body)	Rozměry (cm)	Vstupy HDMI/ /SCART
1. Samsung LE37C650	17 500 Kč	**96,5**	**100**	**100**	93	78	476	**215 : 1**	1 920 × 1 080	91 × 63 × 23	4/2
2. Panasonic Viera TX-L37G20	20 000 Kč	95,4	95	97	**100**	**100**	386	189 : 1	1 920 × 1 080	89 × 60 × 28	4/1
3. Sony KDL-37W5500	24 000 Kč	94,9	98	**100**	81	64	392	193 : 1	1 920 × 1 080	92 × 64 × 30	4/2
4. LG 37SL8000	17 000 Kč	91,2	96	92	98	80	**501**	177 : 1	1 920 × 1 080	89 × 62 × 23	4/2
5. Panasonic Viera TX-L37G10	18 500 Kč	87,6	85	92	92	82	429	162 : 1	1 920 × 1 080	90 × 61 × 28	4/1

V hodnocení je nejvyšší počet bodů 100. Nejlepší hodnoty v dané kategorii jsou zvýrazněny tučně.

Samsung LE37C650

Televizor Samsung LE37C650 používá pro zobrazení obrazu displej založený na technologii sPVA. Tento displej vyniká velkou svítivostí a krátkou dobou odezvy (4 ms) a naměřili jsme u něj také výbornou hodnotu kontrastu. Také při hodnocení kvality příjmu TV vysílání jsme tomuto modelu za předvedený obraz udělili nejvyšší možný počet bodů. Kromě TV tunerů pro příjem vysílání analogového, pozemního digitálního a kabelového je televizor vybaven i dvěma porty USB a také ethernetovou síťovou kartou.

počítač PRO KAŽDÉHO VÍTĚZ TESTU

HODNOCENÍ:

+ skvělá kvalita obrazu, vynikající kvalita TV a videa, kvalitní zvuk, nabídka portů

– menší úhel pohledu ve svislém směru

LG 37SL8000

Nejlevnějším televizorem v našem přehledu je LG 37SL8000, který nás zaujal velmi kvalitním displejem, založeným na technologii IPS. Displej nabízí vysoký jas a krátkou dobu odezvy (6 ms) a skvělé jsou i velké zorné úhly, a to jak ve vodorovném, tak i ve svislém směru. Ve výbavě televizoru figurují TV tunery pro příjem pozemního analogového a digitálního vysílání a také tuner pro příjem TV vysílání šířeného kabelovými rozvody. Televizor disponuje i jedním portem USB.

počítač PRO KAŽDÉHO CENOVÝ TIP

HODNOCENÍ:

+ skvělá TV kvalita, pestrá nabídka videovstupů, velké úhly pohledu

– slabší kvalita zvuku

NEJLEPŠÍ MOBILNÍ TELEFONY DO 6 500 KČ

Produkt	Cena s DPH	Celkové hodnocení	Multi-média	Ergono-mie	Telefonní funkce	Hmotnost (g)	Doba hovoru (min.)	Rozlišení displeje (body)	Rozlišení fotoaparátu (body)	Paměť (MB)
1. Nokia E52	5 500 Kč	**91,0**	81	**97**	95	95	**303**	240 × 320	2 048 × 1 536	340
2. LG GD900 Crystal	6 300 Kč	88,4	**94**	76	92	124	205	**480 × 800**	**3 264 × 2 448**	1 419
3. Nokia 6700 classic	5 000 Kč	88,3	80	92	94	116	222	240 × 320	2 592 × 1 944	445
4. Nokia 6710 Navigator	6 000 Kč	88,2	88	70	**99**	123	152	320 × 240	2 592 × 1 968	1 063
5. LG KM900 Arena	5 000 Kč	87,1	92	74	92	109	150	**480 × 800**	2 592 × 1 944	**7 296**
6. Nokia 6720 classic	5 500 Kč	87,0	82	84	91	118	208	240 × 320	2 592 × 1 968	363
7. Samsung Jet S8000	5 300 Kč	87,0	**94**	74	91	110	135	**480 × 800**	2 560 × 1 920	1 456
8. Sony Ericsson W705	4 400 Kč	86,9	81	89	93	100	202	240 × 320	2 048 × 1 536	3 875
9. Sony Ericsson C905	5 600 Kč	86,9	85	80	95	135	260	240 × 320	**3 264 × 2 448**	2 034
10. Sony Ericsson G705	4 500 Kč	86,5	75	89	96	**94**	174	240 × 320	2 048 × 1 536	1 062

V hodnocení je nejvyšší počet bodů 100. Nejlepší hodnoty v dané kategorii jsou zvýrazněny tučně.

Nokia E52

U mobilního telefonu Nokia E52 se nám líbila bohatá výbava, která zahrnuje i navigační schopnosti, mapové podklady evropských zemí, bezdrátový adaptér Wi-Fi a také rychlé připojení k internetu. Ke kladům tohoto kompaktního telefonu patří i nízká hmotnost, přehledná menu a akumulátor, který dokáže napájet přístroj při hovoru až pět hodin. Při používání hands-free jsme však zaznamenali výpadky.

počítač PRO KAŽDÉHO VÍTĚZ TESTU

HODNOCENÍ:

+ bohatá výbava, malé rozměry, nízká hmotnost, dobré zpracování, silný akumulátor

– občasné výpadky při používání hands-free

Sony Ericsson W705

Kompaktní telefon W705 s výsuvnou klávesnicí je vybaven výborným přehrávačem hudby a dobře znějícími sluchátky. Ve výbavě se nám líbila technologie HSDPA pro rychlé připojení k internetu a bezdrátový adaptér Wi-Fi pro připojení do počítačové sítě. Pomocí fotoaparátu s rozlišením 3 Mpx pořídíte použitelné snímky. Akumulátor ale udrží telefon při telefonování v provozu sotva 3 1/2 hodiny a číselné klávesy jsou velmi malé.

počítač PRO KAŽDÉHO CENOVÝ TIP

HODNOCENÍ:

+ malé rozměry, dobrý přehrávač hudby a sluchátka, rychlé připojení k internetu

– malé klávesy

NEJLEPŠÍ NETBOOKY DO 13 500 KČ

Produkt	Cena s DPH	Celkové hodnocení	Mobilita	Výbava	Výkon	Provoz na baterie (hod.)	Procesor (GHz)	Úhlopříčka displeje (palce)	Kapacita disku (GB)	Velikost paměti (GB)	Hmotnost (kg)
1. Acer Aspire One 532	7 500 Kč	**79,7**	**94**	71	67	5:30	Intel Atom N450 (1,67)	10,1	**250**	1	**1,2**
2. Lenovo ThinkPad X100e	13 300 Kč	76,8	42	**100**	**96**	2:46	AMD Athlon Neo MV-40 (1,60)	**11,6**	160	**2**	1,5
3. Asus Eee PC 1005PE	8 200 Kč	76,7	92	70	67	**5:55**	Intel Atom N450 (1,67)	10,1	**250**	1	1,3
4. Lenovo IdeaPad S10-2	6 700 Kč	75,0	81	68	67	4:03	Intel Atom N280 (1,67)	10,2	160	1	**1,2**
5. Asus Eee PC 1005HA	7 700 Kč	74,7	88	68	60	5:13	Intel Atom N270 (1,60)	10,1	160	1	1,3
6. HP Mini 210	6 900 Kč	74,6	92	70	50	5:53	Intel Atom N450 (1,67)	10,1	**250**	1	1,3

V hodnocení je nejvyšší počet bodů 100. Nejlepší hodnoty v dané kategorii jsou zvýrazněny tučně.

Acer Aspire One 532

Pro mobilní nasazení se dobře hodí netbook Acer Aspire One 532, který v našem testu vydržel při napájení z akumulátoru pracovat po dobu 5:30 hod. Váží pouze 1,2 kg a vejde se do každého příručního zavazadla. Na 10,1palcovém displeji s velmi dobrým jasem a kontrastem se zobrazuje obraz v rozlišení 1 024 × 600 bodů. Akumulátor však přesahuje půdorysné rozměry přístroje.

počítač PRO KAŽDÉHO VÍTĚZ TESTU

HODNOCENÍ:

+ dobrá délka provozu na akumulátor, kvalitní displej

– akumulátor přesahuje tělo netbooku

Lenovo IdeaPad S10-2

Ocenění Cenový tip získal netbook Lenovo, který nabízí dostatečný výkon a je také dobře vybaven – v jeho výbavě figuruje např. bezdrátové rozhraní Bluetooth. Ergonomie je díky kvalitnímu zpracování a nízké hlučnosti velmi dobrá. Tento model vydržel v testu pracovat déle než čtyři hodiny, méně již potěší to, že šestičlánkový akumulátor v zadní části přesahuje rozměry netbooku.

počítač PRO KAŽDÉHO CENOVÝ TIP

HODNOCENÍ:

+ vysoký kontrast displeje, dobrá výbava

– akumulátor přesahuje tělo netbooku

V příštím vydání PPK: levné multifunkční tiskárny, MP3 přehrávače, 24palcové LCD monitory, Wi-Fi routery

MS WORD 2007

Součást MS Office 2007
jazyk: čeština
info: www.microsoft.cz

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- jak nastavit okraje stránky
- jak využít záhlaví a zápatí
- jak používat vodoznak

stupeň obtížnosti: obtížnější

EXTRA
PŘÍLOHA DO VAŠÍ SBÍRKY
V TOMTO ČÍSLE NAJDETE:
str. 21 • Upravujeme vzhled stránky
str. 23 • Jak si organizovat obrázky
str. 25 • Jak zašifrovat celý disk
str. 27 • Jak zálohovat filmová DVD
str. 29 • Začínáme se Skypem

Upravujeme vzhled stránky

Vzhled stránky můžete ovlivnit nastavením velikosti okrajů a orientace stránky a také svislým zarovnáním obsahu. Další možností je doplnit do stránky vodotisk a vložit záhlaví nebo zápatí.

NASTAVENÍ VELIKOSTI OKRAJŮ A ORIENTACE STRÁNKY

Velikost okrajů i orientaci stránky (na výšku nebo na šířku) buď můžete nastavit jednotně pro celý dokument, nebo můžete dokument předem rozdělit na oddíly a okraje a orientaci stránky nastavit pro každý oddíl různě. Jak dokument rozdělit, to se dozvíte v informačním rámečku.

Měníte-li nastavení v rámci oddílu, klikněte do libovolné stránky tohoto oddílu. Poté klikněte na záložku **Rozložení stránky**. Chcete-li nastavit velikost okrajů stránky, klikněte na nástroj **Okraje** (obr. 1) a na konci jeho nabídky vyberte příkaz **Vlastní okraje**. Tím zobrazíte dialogové okno **Vzhled stránky** (obr. 2). V editačních polích v horní části karty **Okraje** upravte podle potřeby velikost okrajů stránky. Dvě pole se týkají hřbetu: Pole **U hřbetu** udává velikost, jež se připočítá k tomu okraji, který je v místě vazby. Nastavíte-li v poli **Více stránek** hodnotu **Normální**, bude hřbet vždy vlevo nebo nahoře. Jinak je u lichých stránek na levé straně, u sudých na pravé. Položkou **Umístění hřbetu** volíte to, zda vazba bude na boční, nebo na horní straně stránky. Hřbet má smysl nastavovat pouze v případě, že vytištěné listy budete vázat například kroužkovou vazbou. Orientaci stránky nastavte kliknutím na jednu ze dvou položek **Na výšku** a **Na šířku**.

V případě, že změny nastavujete pouze pro konkrétní oddíl, nastavte pro položku **Použít na** hodnotu **na tento oddíl**. Chcete-li, aby změny platily pro celý dokument, nastavte v této položce hodnotu **Na celý dokument**.

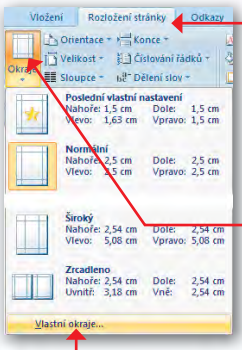

OBR. 1

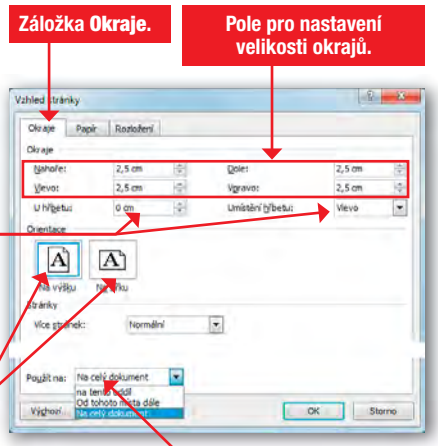

OBR. 2

INFO

• ROZDĚLENÍ DOKUMENTU NA ODDÍLY

Dokument se dělí na oddíly pouze tehdy, potřebujete-li v rámci jednoho dokumentu nastavit různá záhlaví/zápatí stránek, různou orientaci stránky nebo různé velikosti okrajů stránek.

Klikněte do místa, ve kterém chcete vytvořit hranici oddílů. Poté klikněte na záložku Rozložení stránky, vyhledejte kartu Vzhled stránky a v ní klikněte na nástroj Konce. V nabídce tohoto nástroje v sekci Konce oddílů klikněte na položku Další stránka.

Máte-li zapnuté zobrazení netištitelných znaků, zobrazí se v daném řádku dvojitá tečkovaná čára s textem Konec oddílu. Chcete-li hranici oddílu zrušit, povolte zobrazení netištitelných znaků (záložka Domů, karta Odstavec, nástroj Zobrazit vše v pravém horním rohu této karty), klikněte do dvojité čáry, zobrazující hranici oddílů, a stiskněte klávesu Delete.

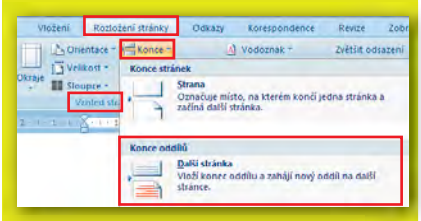

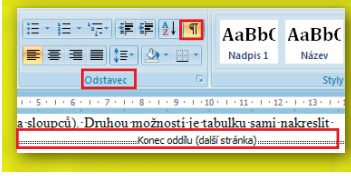

ZÁHLAVÍ A ZÁPATÍ

Záhlaví a zápatí stránky jsou texty, které se zobrazují v horní nebo dolní části každé stránky. Při editaci je záhlaví a zápatí zobrazováno v případě, že je nastaveno zobrazení **Rozložení při tisku**. Postup při vkládání záhlaví a zápatí je stejný, proto budeme dále popisovat pouze postup pro vložení zápatí.

Klikněte na záložku **Vložení** a na kartě **Záhlaví a zápatí** klikněte na nástroj **Zápatí** (obr. 3). Chcete-li využít některé z již připravených typů zápatí, vyberte je ze seznamu. Chcete-li vytvořit vlastní zápatí, klikněte ve spodní části nabídky na položku **Upravit zápatí**. MS Word zobrazí dolní konec stránky; obsah stránky je dočasně zabarven šedou barvou a pro editaci je přístupná pouze část stránky vyhrazená pro zápatí (obr. 4). Současně s tím se v pravé části okna objeví záložka **Návrh**, která nabízí nástroje pro práci se zápatím. Do této části zapište obsah zápatí (můžete používat také pole a obrázky).

INFO

• SVISLÉ ZAROVNÁNÍ OBSAHU
Je-li obsah stránky menší než její výška, můžete jej zarovnat svisle. Zobrazte dialogové okno Vzhled stránky a v jeho horní části klikněte na záložku Rozložení. V části Stránka klikněte na položku Svislé zarovnání a vyberte jednu z nabízených možností.

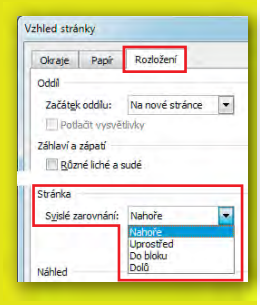

Chcete-li, aby na první stránce dokumentu bylo jiné záhlaví než na zbývajících stránkách, zaškrtněte na kartě **Možnosti** položku **Jiné na první stránce**. Po zaškrtnutí této položky se zobrazí oblast pro tvorbu zápatí první stránky. Chcete-li, můžete nechat zápatí prázdné (toho využijete, potřebujete-li, aby se zápatí zobrazovalo a tisklo až od druhé stránky).

Chcete-li, aby liché a sudé stránky měly odlišná zápatí, zaškrtněte položku **Různé liché a sudé stránky**. Horní hranice zápatí je vyznačena modrou čárkovanou čarou, u které je ouško s textem. Zobrazte zápatí libovolné stránky, na jejímž oušku je text **Zápatí sudých stránek** (obr. 5), a vytvořte zápatí pro sudé stránky. Poté zobrazte zápatí libovolné stránky, na jejímž oušku je text **Zápatí lichých stránek**, a opět vytvořte potřebné zápatí.

Máte-li do zápatí vloženo vše, co potřebujete, můžete jeho editaci ukončit kliknutím na tlačítko **Zavřít záhlaví a zápatí**. Vyskytne-li se potřeba další úpravy zápatí, vyberte příkaz **Upravit zápatí** z nabídky nástroje **Zápatí**.

Záložka **Vložení**.

OBR. 3

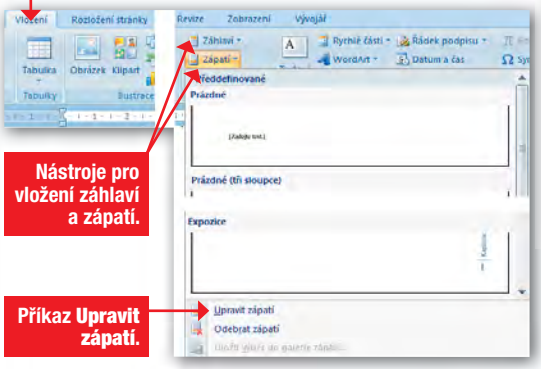

Nástroje pro vložení záhlaví a zápatí.

Příkaz **Upravit zápatí**.

Má-li se odlišovat zápatí první stránky, zaškrtněte tuto položku.

Záložka **Návrh**.

Kliknutím ukončete editaci zápatí.

OBR. 4

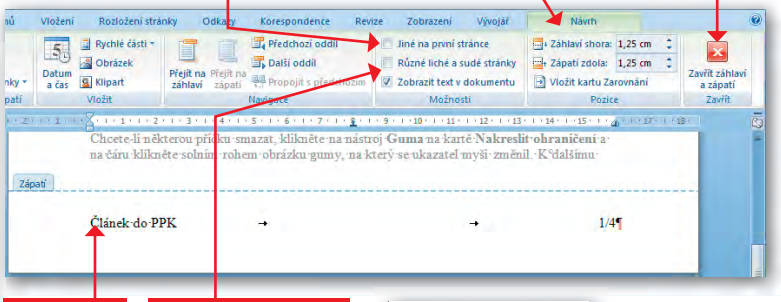

Oblast pro vytvoření zápatí.

Pro odlišná záhlaví na sudých a lichých stránkách zaškrtněte tuto položku.

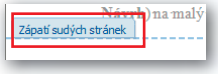

OBR. 5

RŮZNÁ ZÁHLAVÍ A ZÁPATÍ V JEDNOM DOKUMENTU

Na začátku jsme se zmínili o tom, že do jednoho dokumentu můžete vložit různá záhlaví a zápatí. Budeme pracovat pouze se záhlavím. Nejprve je třeba rozdělit dokument na části – oddíly (postup je uveden na předchozí stránce). Klikněte na libovolnou stránku prvního oddílu (první části dokumentu) a z nabídky nástroje **Záhlaví** vyberte příkaz **Upravit záhlaví**. Vytvořte záhlaví podle potřeby a v pásu karet **Návrh** (obr. 6) klikněte na nástroj **Další oddíl**. Tím se přesunete na záhlaví první stránky druhého oddílu. V záhlaví je zapsán text, který jste vytvořili pro první oddíl. Klikněte na nástroj **Propojit s předchozím** a ujistěte se, že tento nástroj nemá oranžový podklad. Poté vytvořte záhlaví, které chcete použít pro druhý oddíl. Stejný způsob (kliknout na nástroj **Další oddíl**, vypnout možnost **Propojit s předchozím** a editovat záhlaví) opakujte pro všechny oddíly dokumentu. Poté editaci záhlaví ukončete kliknutím na nástroj **Zavřít záhlaví a zápatí**.

Nástroje pro přechod mezi oddíly.

Nástroj **Propojit s předchozím**.

Nástroj **Zavřít záhlaví a zápatí**.

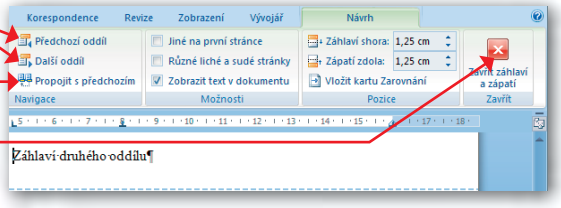

OBR. 6

VODOZNAK

Vodoznak je obrázek nebo text, které se vytisknou na pozadí každé stránky. MS Word umisťuje vodoznak na všechny stránky dokumentu.

Klikněte na záložku **Rozložení stránky** a na kartě **Pozadí stránky** klikněte na nástroj **Vodoznak**.

Vyhovuje-li vám některý z nabízených vodoznaků, klikněte na něj. Chcete-li vytvořit vlastní vodoznak, klikněte v dolní části nabídky na příkaz **Vlastní vodoznak**.

Tím zobrazíte dialogové okno **Tištěný vodoznak**. Chcete-li použít jako vodoznak obrázek, klikněte na položku **Vodoznak z obrázku**. Kliknutím na tlačítko **Vybrat obrázek** vyvolejte dialogové okno a v něm zvolte požadovaný obrázek. Dále můžete zvolit jeden ze dvou stupňů světlosti obrázku, a to zaškrtnutím nebo zrušením zaškrtnutí položky **Zesvětlit**. Na výsledek se můžete podívat tak, že kliknete na tlačítko **Použít** v dolní části okna.

Chcete-li pro vodoznak použít text, klikněte na položku **Vodoznak z textu**. Požadovaný text zapište do pole **Text** a podle potřeby změňte font písma, barvu a průhlednost textu. Položka **Rozložení** v dolní části okna nabízí možnost text natočit – úhel natočení je pevný a není možné ho upravit.

Chcete-li vodoznak z dokumentu odstranit, vyberte příkaz **Odebrat vodoznak** z nabídky nástroje **Vodoznak**.

Miroslav Ziegler

Jak si organizovat obrázky

Program najdete na PPK CD 16/10

FRESH VIEW

licence: freeware
jazyk: angličtina
rubrika na CD: Obsah CD / Servis
info: www.freshdevices.com

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- jak program nainstalovat a zaregistrovat
- jak v programu organizovat obrázky
- jak přidat do obrázku vodoznak
- jak nastavit automatickou změnu tapety na ploše

stupeň obtížnosti: snadné

Program FreshView umí zobrazit a organizovat obrázky, ale přehraje také video nebo zvukový soubor. Kromě toho vytvoří z obrázků internetovou galerii či na obrázek umístí vodoznak. Program je zdarma, je však vhodné ho zaregistrovat na internetových stránkách, aby byly dostupné všechny jeho funkce.

JAK PROGRAM NAINSTALOVAT A ZAREGISTROVAT

Instalace probíhá standardním způsobem. Stačí odsouhlasit licenční podmínky a zvolit složku, do které bude program nainstalován. Dále zaškrtněte (obr. 1), zda se vytvoří ikona programu na ploše (**Create desktop icon**), v panelu Snadné spuštění (**Create Quick Launch icon**) a v nabídce Start (**Create a Start menu icon**). Dále zvolte, zda chcete, aby se některé známé obrázkové soubory otevíraly přednostně v tomto programu (**Associate all popular image file extension...**).

Nyní program zaregistrujte. Z nabídky **Help** vyberte položku **Register**. Otevře se okno **FreshView Registration** (obr. 2). Klikněte na položku **here**, a otevře se internetová stránka s formulářem. Do něj zadejte svoje jméno (**Your name**) a funkční e-mailovou adresu (**Your e-mail**) a klikněte na tlačítko **I agree**. Obdržíte e-mailovou zprávu s odkazem, na který je třeba pro aktivaci kliknout, a vzápětí e-mail s registračními kódy pro všechny produkty Fresh. Vyhledejte mezi nimi FreshView, příslušný kód zkopírujte do schránky a poté se vraťte do hlavního okna programu. Zde do okénka **FreshView Registration** vepište svoje jméno a do dalšího políčka zkopírujte registrační kód.

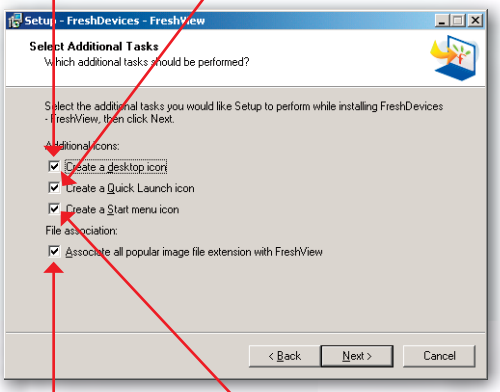

OBR. 1

OBR. 2

JAK V PROGRAMU ORGANIZOVAT OBRÁZKY

V hlavním okně programu najdete kromě hlavní nabídky a nástrojové lišty i tři hlavní pole (obr. 3). V prvním

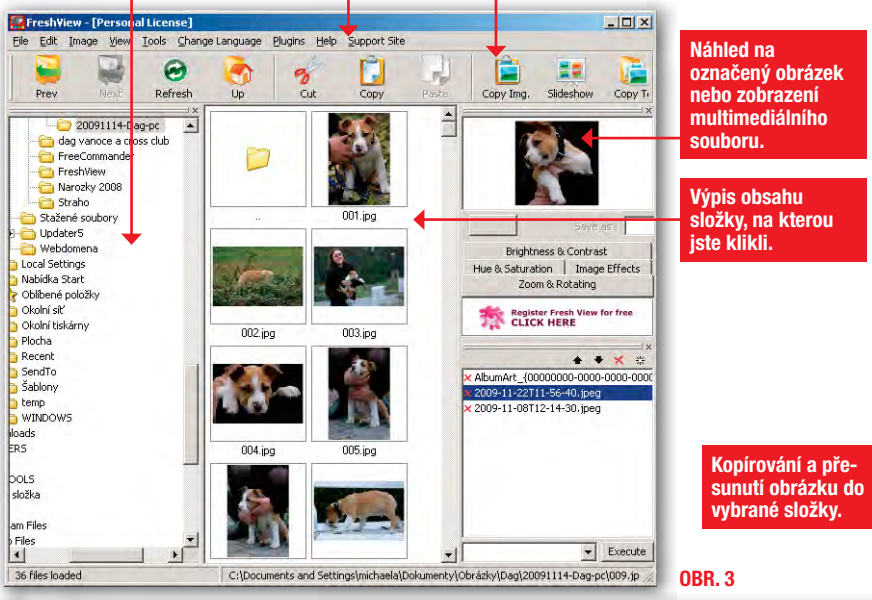

OBR. 3

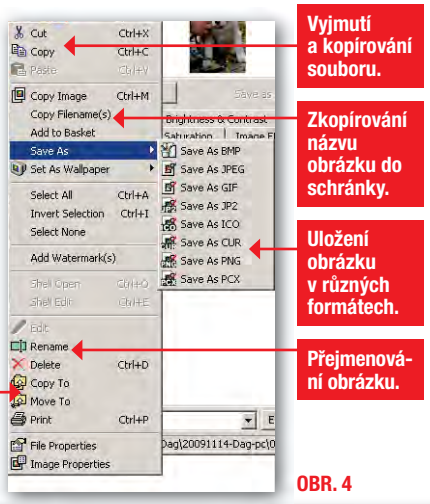

OBR. 4

poli, které tvoří sloupec po levé straně programu, najdete dostupnou adresářovou strukturu. Mezi připojenými adresáři můžete libovolně procházet a kliknutím složku otevřít nebo zavřít. V prostředním poli vidíte výpis obsahu aktuální složky (té, na kterou jste klikli v levém poli). V dalším poli pak můžete zobrazit vybraný obrázek nebo multimediální soubor, na který jste klikli ve výpisu složky.

Pokud na obrázek kliknete pravým tlačítkem myši, obdržíte místní nabídku (obr. 4). Díky této nabídce můžete obrázek vyjmout do schránky (**Cut**), zkopírovat nebo uložit v různých formátech (**Save as**). Obrázek můžete také vymazat (**Delete**), přejmenovat (**Rename**), kopírovat a přesunout do určité složky (**Copy** a **Move to**).

Tyto operace lze provádět také tak, že kliknete na vybraný obrázek v prostředním výpisu obsahu složky a se současně stisknutým levým tlačítkem myši ho přetáhnete do levého sloupce, ve kterém vyhledáte cílovou složku. Tlačítka pro kopírování a přesunování souborů najdete také v nástrojové liště. Kliknete-li ve výpisu složky na videosoubor, zobrazí se v pravém horním rohu. Zde najdete i lištu pro přehrávání s posuvníkem a s tlačítkem pro spuštění a zastavení videa.

JAK PŘIDAT DO OBRÁZKU VODOZNAK

Jste-li autorem některého obrázku a nechcete, aby se obrázek mohl volně šířit, můžete jej ochránit vodoznakem, který nelze z obrázku odstranit. Tento vodoznak lze v programu FreshView do obrázku snadno přidat. Nejprve určete, jak bude vodoznak vypadat. Z hlavní nabídky **Tools** vyberte položku **Settings** (obr. 5). Otevře se stejnojmenné okno s několika záložkami. Klikněte na záložku **Watermark**. Nejprve zadejte text vodoznaku – vepište jej do políčka **Watermark Text**. Dále určete, jakou předponu budou mít názvy souborů s vodoznakem. Obrázek s vodoznakem se totiž uloží do souboru, jehož název bude tvořen předponou, případně následovanou podtržítkem a názvem původního souboru. Dále zvolte, zda má být text vodoznaku tučný (**Bold**), podtržený (**UnderLine**), kurzivní (**Italic**), nebo přeškrtnutý (**StrikeOut**). Zvolte velikost a typ písma a jeho barvu. Klikněte na tlačítko **Position Settings**. Nyní určete pozici vodoznaku v obrázku. Můžete si vybírat z přednastavených možností anebo polohu nastavit ručně (**Set Position Manual**). Zaškrtnete-li položku **Random**, bude vodoznak umístěn ve vodorovném (X) nebo svislém (Y) směru zcela náhodně. Na zvolený obrázek, který chcete označit vodoznakem, klikněte pravým tlačítkem myši a z místní nabídky vyberte položku **Add Watermark**.

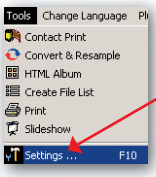

V hlavní nabídce **Tools** klikněte na položku **Settings**.

OBR. 5

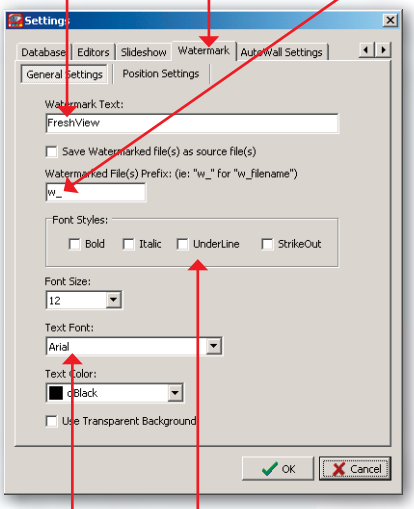

OBR. 6

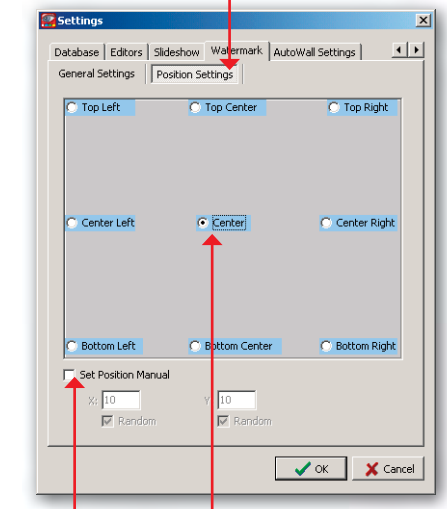

OBR. 7

JAK AUTOMATICKY MĚNIT TAPETU

Další zajímavou funkcí, kterou program FreshView nabízí, je automatická změna tapety, kterou máte na pracovní ploše. Klikněte na tlačítko **Settings** nebo na tuto položku v hlavní nabídce. Zobrazí se stejnojmenné okno a v něm přepněte do poslední nabídky **AutoWall Settings** (obr. 8). Díky tomuto nastavení se bude měnit vaše tapeta, a to v určeném intervalu, a střídat se budou obrázky ze složky, kterou definujete. Pokud s tímto nastavením souhlasíte, označte zaškrtnutím položku **Enable Auto-Wall**. Dále je třeba určit složku s obrázky, které se budou střídavě zobrazovat. Klikněte v položce **Image Folder** na tlačítko se symbolem složky a tuto složku vyhledejte. Jestliže označíte také položku **Include Sub-Directories**, pak se použijí i obrázky z podsložek vybrané složky. Označíte-li položku **Random Wall-Styles**, bude tapeta (obrázek) umístěna na plochu ve zcela náhodném zobrazení. Pokud si to nepřejete, můžete určit, že obrázek bude umístěn uprostřed (**Centered**), nebo že se roztáhne přes celou plochu (**Stretched**), anebo že se bude opakovat a vytvářet vzhled dlaždic (**Tiled**). V poslední položce pak určete interval v minutách, po kterém se bude obrázek měnit.

Michaela Kadlecová,
miakadlecova@gmail.com

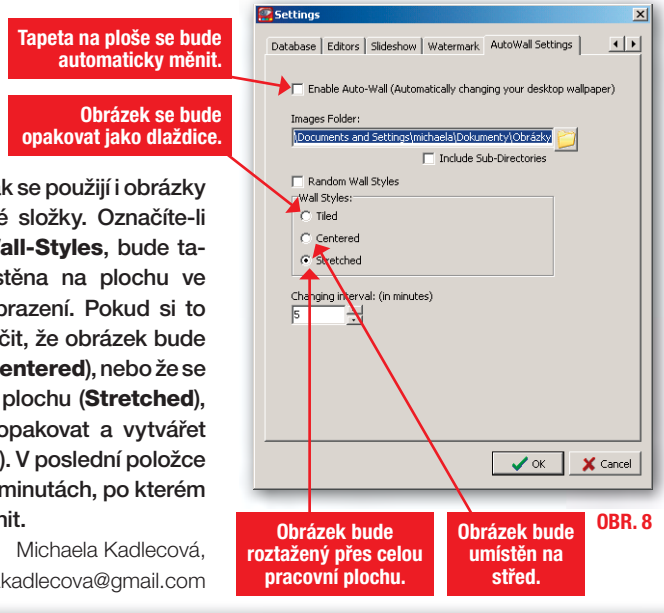

OBR. 8

Jak zašifrovat celý disk

MINULÝ DÍL
• PŘEDCHOZÍ NÁVOD NA OVLÁDÁNÍ PROGRAMU TRUECRYPT NAJDETE NA PŘILOŽENÉM CD
Obsah CD / PPK plus / Články a podklady
RESP. NA NAŠICH WEBOVÝCH STRÁNKÁCH V SEKCI ARCHIV VYDÁNÍ
ppk.cz/archiv-vydani a podklady

Program najdete na PPK CD 16/10

V minulém vydání jsme popsali, jak v šikovném bezplatném programu TrueCrypt vytvořit virtuální šifrovaný disk a jak s tímto diskem pracovat. V tomto volně navazujícím návodu se dozvíte, jak zašifrovat celý pevný (systémový) disk.

TRUECRYPT

výrobce: TrueCrypt Foundation
cena: zdarma
jazyk: angličtina
rubrika na CD: Obsah CD / Servis
více info: www.truecrypt.org

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- jak zašifrovat systémový disk
- jak nastavit jednotlivé parametry šifrování
- o jednotlivých metodách šifrování
- tipy a triky pro větší bezpečnost
- jak pracovat se šifrovaným diskem

stupeň obtížnosti: náročné

PŘÍPRAVA K ZAŠIFROVÁNÍ DISKU

Před zašifrováním disku je nanejvýš vhodné zálohovat veškerá důležitá data na něm uložená. V případě nedokončení operace šifrování (například při výpadku elektřiny) totiž dojde vždy ke ztrátě části dat.

Před šifrováním disku doporučujeme také spustit kontrolu chyb na disku, a to včetně kontroly povrchu disku. (V okně **Tento počítač** klikněte na disk pravým tlačítkem myši a zvolte příkaz **Vlastnosti**. Na kartě **Nástroje** klikněte v části **Kontrola chyb** na tlačítko **Zkontrolovat**.) Poté je vhodné disk také **defragmentovat** (ve stejném okně jako v případě kontroly chyb). Těmito operacemi zajistíte rychlé a spolehlivé převedení disku do šifrované podoby. Dále budete ještě potřebovat prázdné CD/DVD, na které vypálíte záchranné nástroje pro případ problémů se šifrovanou jednotkou. (Vytvoření disku program vyžaduje, bez prázdného média tedy nelze úkol dokončit.)

PRŮVODCE ŠIFROVÁNÍM DISKU

V programu TrueCrypt klikněte na tlačítko **Create Volume**. V následně zobrazeném okně zvolte možnost **Encrypt the system partition or entire system drive**. Po kliknutí na tlačítko **Next** zvolte první z nabízených možností (**Normal**) a opět klikněte na tlačítko **Next**.

V následujícím okně zvolte, zda chcete zašifrovat pouze logický systémový disk (tj. disk s Windows), nebo celý fyzický disk (obr. 1). Fyzický disk (tj. pevný disk jako zařízení) může být totiž rozdělen na víc logických disků – například na disk systémový C:\ a na úložiště dat D:\. Bezpečnější je první možnost (**...the Windows system partition**). Zvolíte-li druhou možnost (**...the whole drive**), může totiž nastat problém, zejména u notebooků. Ty mají zpravidla další (skrytý) logický disk, ze kterého se spouští obnova počítače v případě havárie. Máte-li stolní počítač nebo máte-li k notebooku

OBR. 1 Co se má šifrovat?

Zašifrovat pouze systémový logický disk.

Zašifrovat celý fyzický disk.

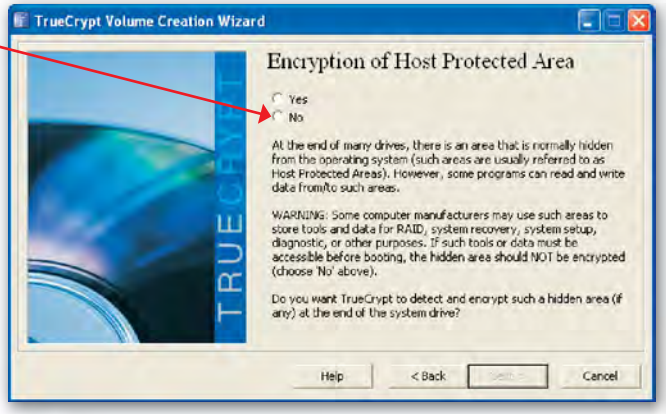

Skryté oddíly raději nešifrujte.

OBR. 2 Šifrování skrytých oddílů.

INFO

ZPŮSOBY ŠIFROVÁNÍ

- **AES** je v současné době průmyslovým standardem a je používán i v americké administrativě. Obecně je považován za nejbezpečnější způsob šifrování. Někdy se označuje též původním názvem **Rijndael**.
- **Serpent** zůstal v soutěži o šifrovací standard jen o kousek poražen. Na druhou stranu, na rozdíl od AES není patentován a volně ho lze používat zcela bez omezení.
- **Twofish** je stejně jako Serpent kvalitní nepatentovaný způsob šifrování. Jeho zvláštností je, že při silnějším zabezpečení dokáže být ze všech technologií nejrychlejší, zatímco u slabších zabezpečení tak výkonný není.
- **Kaskády** jsou vícenásobným použitím různých technologií – každý blok dat je nejprve zašifrován jedním postupem, poté druhým, případně i třetím.

obnovovací CD nebo DVD, můžete druhou možnost zvolit. Je samozřejmě také otázka, zda chcete chránit i data uložená mimo systémový disk. Při zvolení první možnosti se program TrueCrypt zeptá, zda byste přece jen nechtěli zašifrovat celý fyzický disk. Pokud zvolíte možnost **Ano**, má to stejný efekt jako volba druhé možnosti. Pokračujte kliknutím na tlačítko **Next**.

Zvolíte-li šifrování celého disku, následuje obrazovka **Encryption of Host Protected Area.** Jde o dotaz, zda si přejete zašifrovat i tu část disku, kterou běžně nevidíte (obr. 2). Označte možnost **No** a klikněte na tlačítko **Next**.

Následuje otázka, zda máte na počítači nainstalován pouze jeden operační systém. Pokud ano, což bude případ drtivé většiny uživatelů, zvolte možnost **Single-boot** a pokračujte kliknutím na tlačítko **Next**.

V dalším okně zvolte způsob šifrování (viz informační rámeček). Tento parametr však nemusíte příliš řešit, neboť rozdíly mezi jednotlivými principy jsou minimální. Naopak nesprávně zvolené heslo sníží kvalitu zabezpečení několikanásobně! A právě heslo je potřeba zadat v dalším kroku (**Next**). Stručně zopakujme z minulého dílu: Program doporučuje, aby heslo bylo nejméně dvacetimístné, obsahovalo malá i velká písmena, čísla a také speciální znaky (jako je např. tečka, pomlčka…).

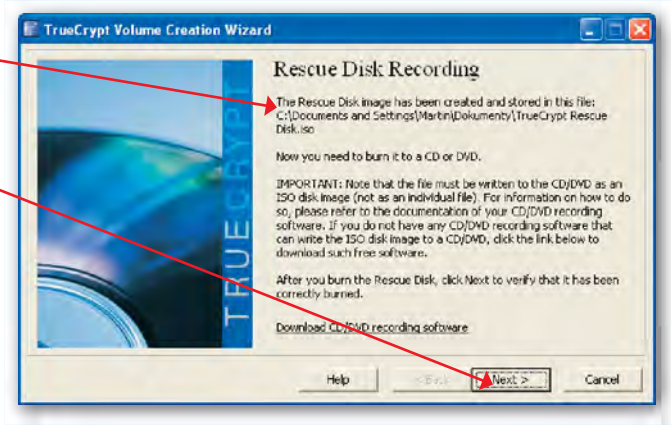

OBR. 3 Vytvoření záchranného disku.

Po dvojím zadání hesla a po kliknutí na tlačítko **Next** uvidíte v dalších dvou oknech náhodně vygenerované hodnoty, přičemž v prvním okně je můžete pohybem myši změnit (díky tomu budou „ještě více náhodné“). Tato data slouží ke zvýšení úrovně bezpečnosti (heslo „obohacené“ o náhodná data se těžko prolamuje logickými postupy), nemusíte si jich příliš všímat (dvakrát klikněte na tlačítko **Next**).

Dále je třeba vytvořit již zmíněný záchranný disk. V prvním okně se průvodce ptá, kam může uložit obraz disku ve formátu ISO, který poté musíte vypálit. Ve druhém okně (**Next**) průvodce informuje, kam ISO obraz uložil, a důrazně žádá o jeho vypálení na CD nebo DVD. Dokonce tak důrazně, že bez vloženého správně vypáleného CD/DVD vás nepustí dále (obr. 3). Po úspěšném ověření se dostanete do okna s nápisem **Rescue Disc Verified** (tedy záchranný disk byl ověřen). Klikněte na tlačítko **Next**.

Následuje obrazovka s nenápadným nápisem **Wipe mode**, tedy úprava bránící obnovení původních (nešifrovaných) dat. Program totiž umí každou část disku nejprve několikrát přepsat náhodnými hodnotami a teprve poté zapsat šifrovaná data. Díky tomu ani pokročilé nástroje k obnově dat nedokážou zjistit, jaké informace na disku byly před zašifrováním. Nejste-li paranoidní nebo nemáte-li na disku opravdu velmi tajné materiály, není třeba tuto úpravu provádět: Zvolte možnost **None (fastest)**. V opačném případě pouze nastavte, kolikrát se má každé místo náhodně přepsat (čím více, tím lépe, ale také pomaleji). Pokračujte kliknutím na tlačítko **Next**.

TEST A ŠIFROVÁNÍ

Poslední okno průvodce (**System Encryption Pretest**) spouští ověření (test), zda i po zašifrování budete schopni normálně pracovat, zejména zda budete schopni zadat správné heslo. Klikněte na tlačítko **Test**.

Zobrazí se informace, co dělat v případě, že test nedopadne dobře. V podstatě stačí restartovat počítač a na startovní obrazovce programu TrueCrypt stisknout klávesu **Esc**. Systém by se měl poté spustit v původním stavu. Chcete-li kompletní informace zobrazené v tomto okně vytisknout, stačí kliknout na tlačítko **Print** (obr. 4). Test zahajte kliknutím na tlačítko **OK**.

Nyní dojde k restartování počítače a ihned po startu se zobrazí rozcestník programu TrueCrypt (obr. 5). Zadejte heslo, a systém běžně nastartuje, a to naposledy v nešifrované podobě. Ihned po startu systému se objeví opět průvodce programu TrueCrypt. V něm klikněte na tlačítko **Encrypt** (tedy zašifrování disku).

Dále se objeví instrukce pro případ nouze, nyní ovšem odlišné od předchozího případu. Ve zkratce lze říci, že pomůže pouze funkční záchranný disk, který jste předtím vytvořili a vypálili.

Poté (**OK**) se již objeví postup vlastního šifrování. Po dosažení sta procent, což může trvat i několik hodin, se zobrazí informace **The system partition/drive has been successfully encrypted**. Po jejím uzavření (**OK**) můžete průvodce ukončit kliknutím na tlačítko **Finish** a restartováním počítače.

Martin Taneček, martin@tanecek.eu

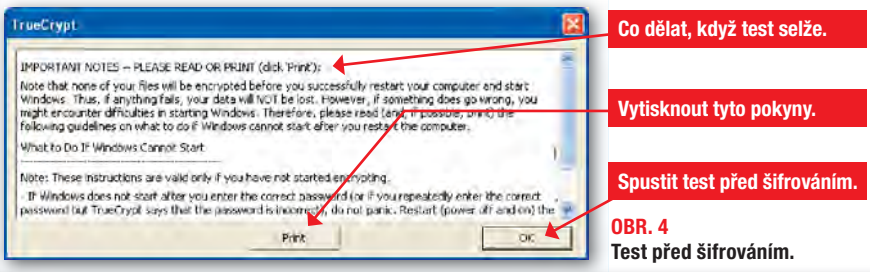

OBR. 4 Test před šifrováním.

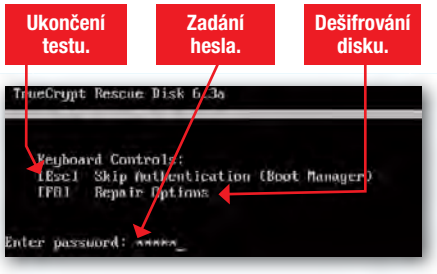

OBR. 5 Rozcestník programu TrueCrypt po startu počítače.

INFO

• JAK ZRUŠIT ŠIFROVÁNÍ DISKU
Nejjednodušším způsobem, jak zrušit šifrování disku (tedy pokud nechcete přeformátovat a přeinstalovat celý počítač), je při startu počítače stisknout klávesu F8 a poté klávesou 1 zvolit možnost Permamently decrypt system partition/drive. Samozřejmě k tomu budete potřebovat správné heslo.

Jak zálohovat filmová DVD

Program najdete na PPK CD 16/10

PLATO DVD RIPPER

jazyk: angličtina
licence: zdarma pro čtenáře PPK
rubrika na CD:
Obsah CD / Bonusy
info: www.dvdtompegx.com

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- jak program nainstalovat a zaregistrovat
- jak v programu přehrát film z DVD
- jak nastavit a spustit převod filmu

stupeň obtížnosti: obtížnější

Program Plato DVD Ripper umí ripovat disky DVD, takže pomocí něj můžete vytvářet zálohu filmových DVD. Program je pro naše čtenáře k dispozici zdarma, stačí jej pouze bezplatně registrovat.

KOUPILI JSTE SI FILM NA DVD?

Asi víte, že neplatíte ani tak za nosič, který stojí ve skutečnosti pár korun, ale hlavně za práva k titulu. Proto ztráta DVD nosiče pro vás vlastně není tak podstatná – vlastníte přece práva k přehrávání filmu. A abyste o ně nepřišli, můžete si film zálohovat, a to na různé nosiče nebo třeba na pevný disk počítače. Program Plato DVD Ripper umožňuje převádět filmová DVD do mnoha různých formátů, které jsou rozděleny podle platformy, na níž se přehrávají. V programu jsou tak přednastaveny přesné hodnoty, které jsou pro přehrání určitého formátu na jednotlivých platformách třeba, ale lze zvolit i formát vlastní.

JAK PROGRAM NAINSTALOVAT A ZAREGISTROVAT

Instalace programu probíhá standardně. V prvním okně určete, do které složky se má program nainstalovat.

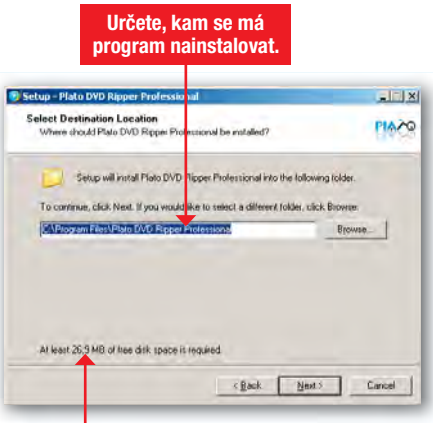

OBR. 1

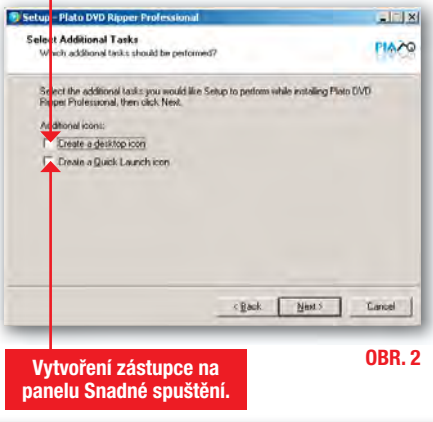

OBR. 2

Složku můžete změnit kliknutím na tlačítko **Browse** (obr. 1). Dole v okně najdete také informaci o tom, jak velké místo je pro instalaci programu potřeba. Pokračujte kliknutím na tlačítko **Next**. Dále si můžete vybrat, zda chcete vytvořit ikonu na ploše (**Create a desktop icon**) a zástupce na panelu Snadné spuštění (**Create a Quick Launch icon** – obr. 2). Pokračuje kliknutím na tlačítko **Next** a nakonec klikněte na tlačítko **Install**.

Dále je třeba program prostřednictvím jednoduchého formuláře zaregistrovat na internetové adrese *http://www.sw.cz/ppk/platodvdripperpro* (podrobný popis najdete též na přiloženém PPK CD 16/2010). Do formuláře zadejte postupně svoje jméno a e-mailovou adresu. Registraci dokončete kliknutím na tlačítko **Potvrdit**. Za chvilku dorazí na zadaný e-mail zpráva obsahující potřebný licenční klíč. Pokud se tak nestane, zkontrolujte složku s nevyžádanou poštou.

Registrační kód je třeba vložit do programu. Klikněte na tlačítko s třemi linkami v pravém horním rohu. Toto tlačítko se rozbalí do další nabídky a z ní vyberte položku **Enter License to Register** (obr. 3). Zobrazí se okno se dvěma kolonkami (obr. 4). Do kolonky **License Name** vepište své jméno, resp. jméno, které jste zadali do registračního formuláře, a z doručené e-mailové zprávy zkopírujte do dalšího řádku registrační klíč. Po kliknutí na tlačítko **OK** se program zaregistruje a vy jej můžete používat libovolně dlouho.

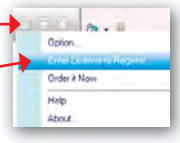

OBR. 3

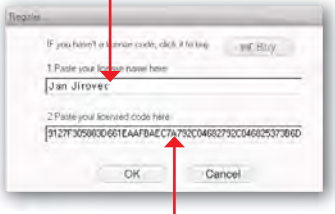

OBR. 4

INFO

KOMPRESE DVD • Pokud byste studovali strukturu DVD s filmem, zjistili byste, že obsah DVD se skládá z mnoha speciálních souborů, které jsou rozděleny mezi audio a video. DVD má také velkou kapacitu – kolem 4,7 GB (resp. 8,4 GB). Při zálohování titulu na DVD můžete soubory překopírovat, ale to by bylo poměrně zbytečné. Proto se soubory DVD převedou do jednoho souboru, který pak obsahuje audio i video dohromady. K tomu je použit speciální algoritmus pro kompresi souborů na DVD, což lze přirovnat k převodu zvukového CD např. do kompresního formátu MP3. I zde se titul za použití algoritmu převádí na menší velikost, a to tak, že nezaznamenáte ztrátu kvality. Výsledný soubor může mít přitom pouze zlomkovou velikost. Komprese je však výpočetně poměrně náročný proces, a může tedy trvat poměrně dlouhou dobu.

JAK PŘEHRÁT DVD

V programu je třeba DVD, které hodláte zálohovat, nejprve zobrazit (obr. 5). Můžete jej také přehrát. Klikněte na tlačítko se šipkou směřující nahoru, a otevře se okno **Open dvd movie** (obr. 6). Zde zaškrtněte políčko **Open from dvd disc...** a z rozbalovacího seznamu vyberte mechaniku DVD, ze které se má titul otevřít. Pokud máte soubory DVD na pevném disku, pak zaškrtněte položku **Open from dvd directory in hard disk**. Klikněte na tlačítko se symbolem lupy, vyhledejte složku a nakonec klikněte na tlačítko **OK**. Titul se otevře v okně, ve kterém najdete nástroje, jimiž se ovládá přehrávání (obr. 5). Najdete zde i tlačítka, jimiž se přehrávání spouští a pozastavuje, tlačítko pro přechod mezi jednotlivými kapitolami, tlačítko pro přechod zpět a vzad a posuvník pro ovládání hlasitosti. Když kliknete na tlačítko vedle posuvníku pro ovládání hlasitosti, objeví se další nabídka (obr. 7). Prostřednictvím příkazů z podnabídky **Navigation** můžete procházet mezi jednotlivými kapitolami a zobrazit menu titulu (**Title menu**) a kořenové menu (**Root Menu**). Dále si můžete vybrat z audiostop, je-li jich více k dispozici (**Audio Language**), a také si vybrat z nabízených titulků (**Subtitle Language**). Obě položky, které zvolíte, budou obsaženy v převedeném souboru.

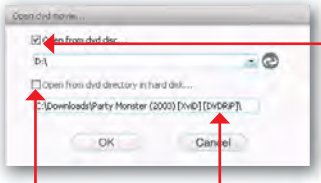

OBR. 6

OBR. 5

OBR. 7

JAK NASTAVIT RIPOVÁNÍ

Nyní je třeba nastavit výsledný formát, do kterého budete film z DVD převádět (ripovat). V hlavním okně programu v položce **Output Folder** určete složku, do které se převedený soubor uloží. Klikněte na tlačítko **Browse** a tuto složku vyhledejte. Dalším krokem je určení formátu, do kterého se film převede. V levém sloupci máte na výběr mnoho různých formátů (obr. 8). Ty jsou rozděleny většinou podle přehrávače. Najdete zde tedy např. formát pro přehrávání na iPodu, iPhonu, Playstation 3, mobilním telefonu nebo na BlackBerry. Dále můžete vybrat ripování do oblíbeného formátu AVI (obr. 9) nebo lze převést pouze audiostopu titulu. V druhém případě klikněte na položku **Audio** a v položce **Output Profile** určete další podrobnosti. Můžete si zde vybrat ze známých formátů, jako je např. MP3, WAV a WMA (obr. 10). Pokud zvolíte položku **Customize Output Setting**, zobrazí se okno **Custom Output Setting**, ve kterém výsledný formát sami nastavíte. Na výběr je zvolení kodeku (**Audio Codec**), datový průtok (**Audio Bitrate**), zvukové kanály (**Channels**), vzorkovací frekvence (**Audio Sample**) a hlasitost (**Audio Volume**). Až provedete všechna potřebná nastavení, klikněte na tlačítko **Start**, a ripování se spustí.

Michaela Kadlecová,
miakadlecova@gmail.com

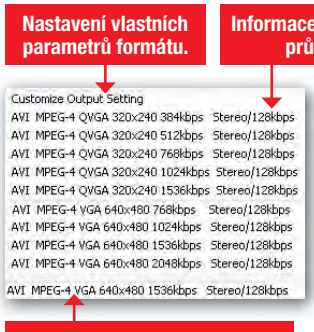

OBR. 9

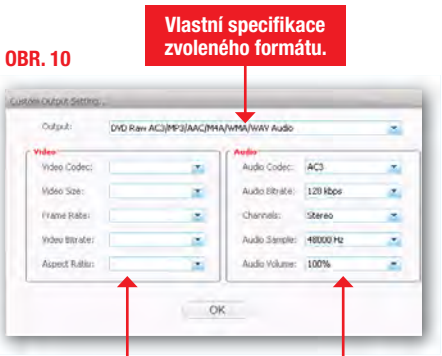

OBR. 10

OBR. 8

Začínáme se Skypem

Program najdete na PPK CD 16/10

SKYPE

výrobce: Skype Limited
cena: zdarma
jazyk: česky
rubrika na CD: Obsah CD / Zajímavosti
více info: www.skype.cz

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- jak program nainstalovat
- jak si vytvořit účet
- jak ověřit funkčnost zvuku a jak vyřešit případné problémy
- jak přidat jiného uživatele do seznamu kontaktů
- jak telefonovat

stupeň obtížnosti: snadné

Možnosti Skypu, nejpopulárnějšího programu pro bezplatné telefonování prostřednictvím internetu, jsou skutečně široké. Tento návod však bude naopak maximálně stručný: Úplným laikům poradíme, jak Skype dostat na svůj počítač a jak pomocí něj zavolat přátelům. Všechno ostatní necháme pro tentokrát stranou...

INSTALACE PROGRAMU

Instalační balíček programu Skype můžete získat jak z CD přiloženého k tomuto vydání PPK, tak z česky „mluvících“ stránek výrobce (viz rámeček v záhlaví článku). Tak či onak, během instalace musíte být připojeni k internetu – program až během ní stáhne svou nejaktuálnější verzi.

Instalace sama je velmi jednoduchá. Dvojitým kliknutím spusťte získaný instalační balíček, přesvědčte se, že v roletovém menu **Zvolte váš jazyk** je vybrána možnost **Česky**, a klikněte na tlačítko **Souhlasím – Nainstalovat** (obr. 1).

Průvodce instalací nejprve z internetu stáhne patřičná data a poslé-ze program nainstaluje. Žádný zásah uživatele mezitím nevyžaduje. Poté se začne instalovat doplňková lišta do prohlížeče internetových stránek (označovaná jako **Skype Toolbars**), což můžete s klidným svědomím zrušit dvojím kliknutím na tlačítko **Přeskočit** (nejprve v instalačním okně, poté v potvrzujícím dotazu). Následné „chybové“ hlášení, že „Skype Toolbars nebyl nainstalován“, uzavřete kliknutím na tlačítko **OK**.

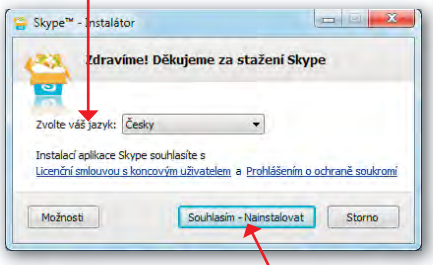

OBR. 1 Instalace programu.

VYTVOŘENÍ ÚČTU V SÍTI SKYPE

Po proběhnutí instalace se zobrazí okno s textem **Výborně, nyní máte nový Skype!** a s tlačítkem **Dokončit**. Na toto tlačítko klikněte a chvilku počkejte, než se automaticky otevřou dvě okna.

Druhé otevřené okno slouží k založení účtu v síti Skype, což je pro využití služeb programu nezbytné. V jednoduchém formuláři (obr. 2) tedy nejprve zadejte své **jméno a příjmení** (nemusí být pravdivé, ale vaši přátelé a známí vás díky tomu snáze poznají). Program poté ze jména a příjmení automaticky vytvoří vaše **Skype jméno** (tedy jméno pro přihlášení do sítě Skype), v příslušném poli je ale můžete ručně upravit.

Poté dvakrát zadejte **heslo**, dlouhé minimálně šest znaků, a opět dvakrát svoji **e-mailovou** adresu (ta poslouží v případě zapomenutí hesla). U všech těchto čtyř kolonek se musí objevit zelená „fajfka“ – objeví-li se červený křížek, není něco v pořádku a je třeba to dle instrukcí programu opravit. (Průvodce zejména nedovoluje vložit nekvalitní hesla jako 123456 a podobně.)

Nakonec zrušte označení možnosti **Prosím, zasílejte mi...** a klikněte na tlačítko **Souhlasím – vytvořit účet**. Průvodce poté zkontroluje, zda je **Skype jméno** dostupné (zda již není obsazeno jiným uživatelem). Pokud ne, zobrazí se znovu registrační formulář a **Skype jméno** je třeba nějak upravit (optimálně přidat nějaké písmeno/číslo na jeho konec). V opačném případě se zobrazí okno **Nastavit váš Skype profil** – v něm nemusíte nic vyplňovat, stačí kliknout na tlačítko **OK**. Poté se program Skype spustí. (Při prvním spuštění se zobrazí dvě okna.)

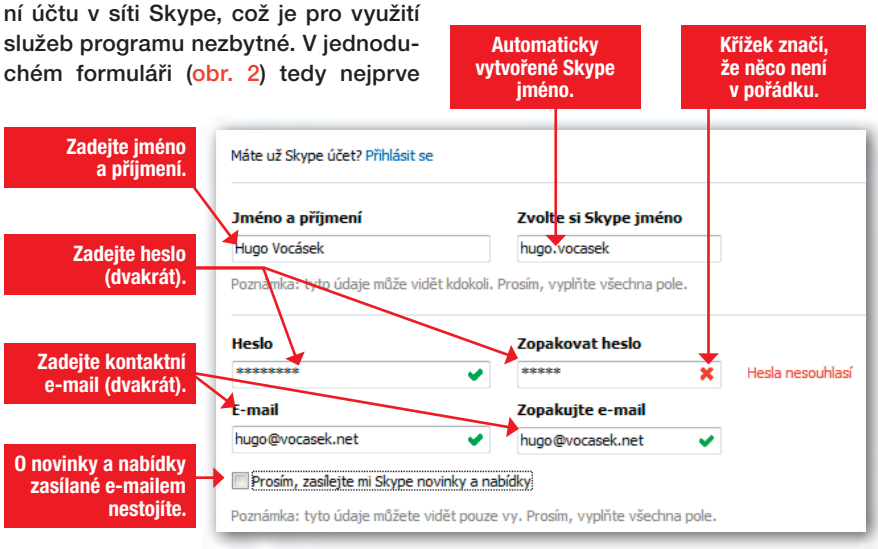

OBR. 2 Vytvoření Skype účtu.

OVĚŘENÍ FUNKČNOSTI PROGRAMU

Při prvním spuštění programu se zobrazí **uvítací obrazovka** se čtyřmi velkými tlačítky (obr. 3). Nejprve v levém dolním rohu tohoto okna zrušte označení možnosti **Zobrazovat uvítací obrazovku...**, aby uvítací obrazovka příště již nerušila (znovu ji lze případně vyvolat z menu **Nápověda** v okně programu). Poté klikněte na tlačítko **Zkontrolujte vaše nastavení zvuku**. V dalším zobrazeném okně postupně klikněte na tlačítka **Zkusit reproduktory** a **Zkusit mikrofon** a řiďte se instrukcemi programu. (Pokud se chystáte k telefonování po internetu použít náhlavní sadu sluchátek a mikrofonu – tzv. headset –, připojte jej nejdříve k počítači.) Jednoduše tím vyzkoušíte, že reproduktory/sluchátka hrají a mikrofon zaznamenává zvuky.

Až budete mít oba tyto kroky ověřeny (webkamery si prozatím nemusíte všímat), klikněte na tlačítko **Ukončit tohoto průvodce**.

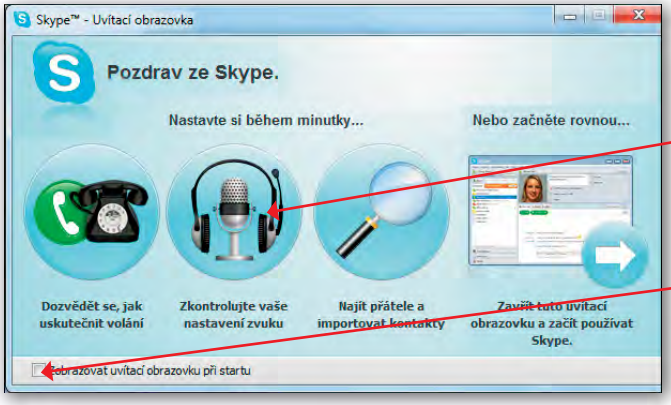

OBR. 3
Úvodní obrazovka.

INFO

• ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ SE ZVUKEM

Pokud reproduktory/sluchátka nevydávají zvuk a/nebo mikrofon zvuk nezaznamenává, zkontrolujte: Správné zapojení reproduktorů/sluchátek a mikrofonu (popř. headsetu). Přesvědčte se, že jsou všechny kabely zapojeny ve správných konektorech (viz manuál k jednotlivým zařízením), zda nejsou propojovací kabely poškozeny a zda jsou zařízení zapnuta (pokud mají samostatný vypínač).

Případnou aktivaci funkce „Ztlumit“. Otevřete okno Ovládací panely (viz nabídka Start) a v části Zvuk (resp. Zvuky a zvuková zařízení) se přesvědčte, že nikde není aktivní zatržítko Ztlumit (resp. že se na žádném tlačítku nezobrazuje ikona reproduktoru a přeškrtnutého kolečka) a že v žádném nastavení není jezdec hlasitosti zcela dole. Pozor, v různým systémech a při připojení různých zařízení se podoba tohoto nastavení liší, někdy je nastavení rozděleno na víc částí – nic nezkazíte, když prohlédnete všechny části okna / všechny záložky.

VYHLEDÁNÍ KONTAKTU

V hlavním okně programu klikněte na tlačítko **Nový** nad (prozatím prázdným) seznamem **kontaktů** (vlevo uprostřed) a z rozbaleného roletového menu vyberte možnost **Nový kontakt**. Zobrazí se okno **Přidat kontakt** (obr. 4) – do jediného textového pole zadejte Skype jméno člověka, kterému chcete zavolat, a klikněte na tlačítko **Hledat**. Chvíli vyčkejte, a až se kontakt nalezne, klikněte na tlačítko **Přidat kontakt**. (Pokud program nalezne kontaktů více, označte kliknutím ten správný.) V dalším okně vepište krátkou zprávu, podle které vás protistrana pozná („Ahoj Pepo, tady Mirek z Brna!“), a klikněte na tlačítko **Odeslat**. V dalším zobrazeném okně si přečtěte informace, jak přidávání kontaktů funguje, a klikněte na tlačítko **Zavřít**.

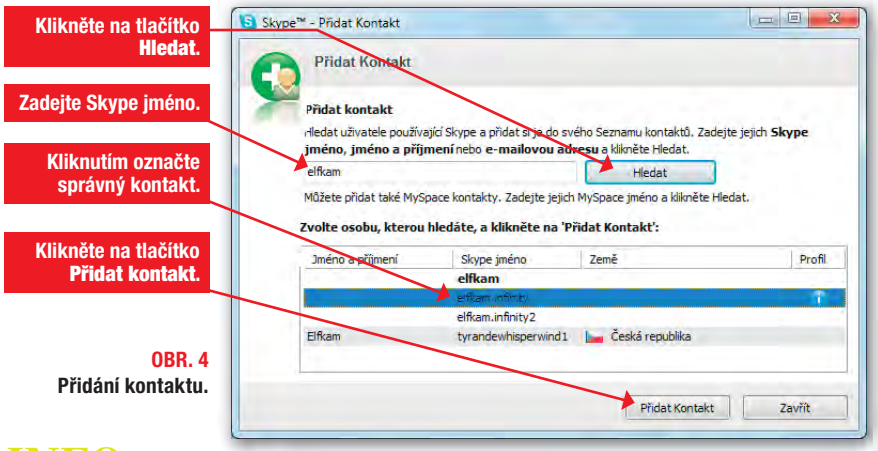

OBR. 4
Přidání kontaktu.

INFO

• UKONČENÍ PROGRAMU

Skype neukončíte kliknutím na křížek v pravém horním rohu okna. Tímto postupem pouze skryjete program pod zelenou ikonu do lišty vedle hodin (pravý dolní roh obrazovky). Chcete-li program ukončit, musíte kliknout pravým tlačítkem myši právě na tuto ikonu a ze zobrazeného menu vybrat příkaz Ukončit.

VOLÁNÍ

Jakmile protistrana potvrdí žádost o zařazení do seznamu, zobrazí se ve vašem seznamu kontaktů jako **Online**, tedy dostupná pro komunikaci (obr. 5). Abyste takovému kontaktu mohli zavolat, stačí jej kliknutím označit a poté kliknout na tlačítko **Hovor**. Program poté začne volaného uživatele „vytáčet“ – pokud hovor přijme, můžete začít komunikovat jako při volání běžným telefonem. Ovšem zadarmo!

Aleš Havlas

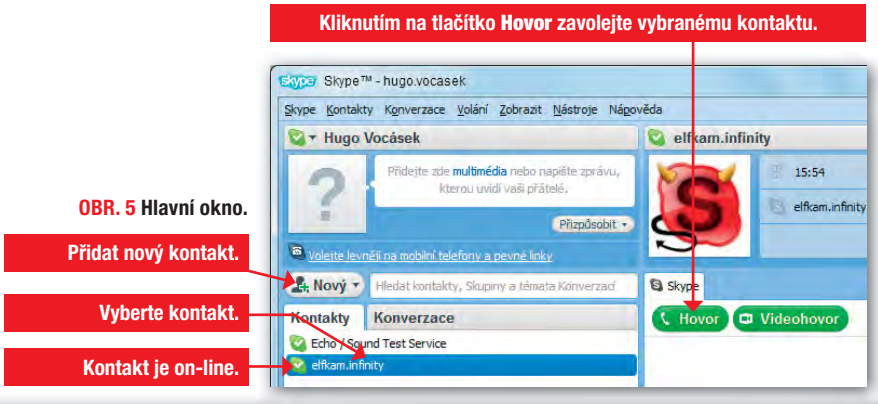

OBR. 5 Hlavní okno.

Inzerce

VYBRALI JSME PRO VÁS: produkty, které zaujaly redaktory PPK

MIO MOOV S600

Automobilová navigace

Období prázdnin a dovolených svádí k cestování, které vám zpříjemní navigace do auta. Nový model Mio Moov S600 zaujme na první pohled 5palcovým (12,7cm) dotykovým displejem a rozumnou cenou. Obsahuje mapy 44 evropských zemí a v ceně je zahrnuta i roční aktualizace map. Při jízdě po víceproudých komunikacích oceníte názorné zobrazení jízdních pruhů. Zajímavá je rovněž funkce SmartFind, která umožňuje jednoduché vyhledávání podle klíčových slov, a potěší i náhled na mapu TruMap ve stylu papírových map. Navigace obsahuje i databázi radarů, takže vás upozorní na měřené úseky, oznamuje rychlostní limity v daném místě a je vybavena i režimem pro pěší. V její výbavě nechybí slot pro paměťové karty Micro SD ani videovstup pro příjem signálu z externích zdrojů, jako je DVD přehrávač nebo parkovací kamera.

Tip Martina Semráda
Mio Moov S600
cena s DPH: 4 890 Kč
více info: www.mio.com/cz

NOVÁ PRODEJNA CZC

Czech Computer blíže lidem

Především obyvatele Prahy preferující osobní odběr namísto zásilkového potěší skutečnost, že pro zboží objednané na stránkách czc.cz nebudou muset jezdit na okraj Prahy, ať už na stanici Háje, nebo na druhou stranu Prahy na stanici Lužiny. Czech Computer totiž otevřel třetí pražskou kamennou prodejnu, a to jen sto metrů od Václavského náměstí, konkrétně v Krakovské ulici 22. Zboží objednané přes internet do 16 hodin je možné ještě týž den vyzvednout. Kromě vyzvedávání zboží objednaného přes internet je možné využít i objednávkové terminály. Přijímány jsou platby nejen v hotovosti, ale i platby uskutečněné prostřednictvím platebních karet. Na místě je možné také osobně vyřídit reklamace. Prodejna má otevřeno od pondělí do pátku od 10 do 19 hodin. Snad se otevírání prodejen jen tak nezastaví a kromě Příbrami se objeví i další prodejny mimo hlavní město.

Tip Davida Dee Nesiby
Prodejna CZC
více info: www.czc.cz

INTERNETOVÁ JAZYKOVÁ PŘÍRUČKA

Píšete správně česky?

Nejste-li si jisti správným tvarem nějakého slova a potřebujete-li poradit ohledně skloňování, časování, dělení slov nebo třeba psaní čárek podle pravidel českého pravopisu a mluvnice, obraťte se na autoritu, která je v této oblasti nejvyšší. Zeptejte se v Ústavu pro jazyk český Akademie věd ČR. Nemusíte tam však psát ani telefonovat. Na internetových stránkách této instituce (a to na adrese http://prirucka.ujc.cas.cz) najdete příručku, přístupnou nepřetržitě a zdarma. Příručka se skládá z části slovníkové (ta obsahuje přes 60 000 slovníkových hesel) a z části výkladové (v ní najdete výklad vybraných jevů pravidel českého pravopisu a mluvnice). Užitečné jsou také odkazy na další rubriky internetových stránek Ústavu, jejichž názvy jsou výmluvné: Jazyková poradna, Na co se nás často ptáte a Dotazy týdne.

Tip Ivana Heislera
Internetová jazyková příručka
cena: zdarma
více info: http://prirucka.ujc.cas.cz

BEZPEČNOST

Děti a internet

V PPK jsme psali o několika možnostech rodičovské ochrany, mezi nimiž byl i Norton Online Family – zdarma použitelný produkt od firmy Symantec. Představili jsme vám jeho anglickou verzi, v současné době je možné stáhnout z internetu tento nástroj lokalizovaný do češtiny. Výhodou tohoto produktu je to, že se neomezuje pouze na zákaz přístupu, ale že také dovoluje monitorovat to, jaké aktivity děti na internetu provozují. Na počítač, na němž chcete program Norton Online Family používat, je třeba nainstalovat aplikaci, kterou stáhnete zdarma z internetu. Aktuální nastavení Norton Internet Family probíhá přes internetovou stránku. To dovoluje dočasně změnit nastavení pravidel z jakéhokoliv počítače připojeného k internetu (třeba na základě telefonátu můžete povolit delší dobu pobytu u počítače nebo přístup na konkrétní stránky – např. proto, že děti doma na poslední chvíli dokončují referát do školy).

Tip Miroslava Zieglera
Norton Online Family
cena: zdarma
více info:
http://onlinefamily.norton.com

PIRIFORM SPECCY

Proklepněte si počítač

Potřebujete zjistit, jak je váš počítač vlastně vybaven? Kolik má operační paměti, jakou má grafickou kartu a základní desku nebo jak se zahřívají jednotlivé komponenty? Vezměte si k ruce zdarma dostupný nástroj Piriform Speccy, který všechny důležité údaje dokáže zjistit a přehledně vypsat. Výstup z programu je tak přehledný, že není závadou ani absence české lokalizace. Potěší i to, že program je k dispozici v přenosné (portable) verzi, kterou nemusíte instalovat.

Tip Aleše Havlase
Piriform Speccy, cena: zdarma, **jazyk:** angličtina, **více info:** www.piriform.com/speccy

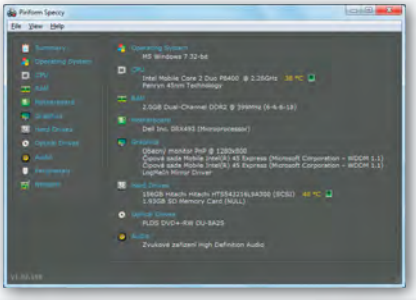

Inzerce

eset chráníme vaše digitální světy SPONZOR RUBRIKY BEZPEČNOST

Hitparáda rizik internetového nakupování

Internet je plný skvělých nabídek – on-line si lze koupit zboží daleko levněji než v kamenných prodejnách a můžete získat i věci, které byste jinak nesehnali. Ovšem bez obalu musíme říci, že nakupování na internetu má i svá rizika. Tady je pět největších.

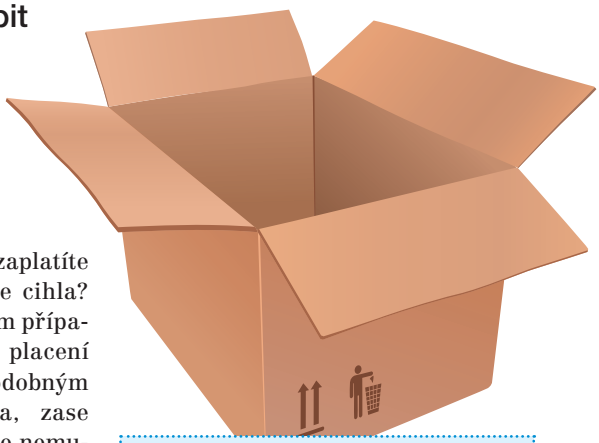

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- o praktikách podvodníků
- jak neplatit víc, než musíte
- na co si dát při výběru zboží a obchodu pozor
- o ochraně osobních údajů
- o problémech s reklamacemi zboží

1. PODVODNÍK

Zatímco před úlisným stánkařem, podomním prodejcem či nějakým jiným podobným „obchodníkem“ se člověk určitě bude mít na pozoru, na internetu podvodníka tak snadno nepoznáte. Internetový šejdíř může mít profesionálně vypadající obchod, v němž uvádí i všechny náležitosti, jako je reklamační řád, kontaktní informace (zda jsou falešné, to těžko odhalíte), ale třeba i bonusový program pro stálé zákazníky nebo (neprávem užívaný) certifikát „osvědčeného prodejce“. Objevily se už i případy, kdy podvodný internetový obchod byl proveden lépe než většina těch solidních. Navíc ani podezřele výhodné ceny nejsou tím správným cejchem podvodníka – až podezřele výhodné nabídky (třeba stejné zboží za 50 % ceny oproti kamennému obchodu) jsou v mnoha solidních internetových obchodech samozřejmostí.

> „Objevily se už i případy, kdy podvodný internetový obchod byl proveden možná lépe než většina těch solidních.“

A o co internetovým podvodníkům jde? Samozřejmě že o peníze. Kromě toho, že si rádi nechají zaplatit za zboží předem, a pak nic nepošlou, často pošlou i něco jiného (bezcenného), než co si zákazník objednal. Uvědomte si, že objednávka zboží na dobírku vás nijak neochrání – co když zaplatíte za balíček, uvnitř něhož bude cihla? Přepravní firma vám v takovém případě peníze vrátit nemůže. Při placení kartou, kdy může být proti podobným případům uzavřena pojistka, zase hrozí riziko zneužití karty. Ale nemusí jít jen o peníze, mnohým podvodníkům stačí i získání e-mailových adres či různých demografických údajů, za něž jim pak někdo rád zaplatí.

ŘEŠENÍ: Nebuďte „průzkumníky“ a nakupujte pouze v těch obchodech, které vám doporučí někdo důvěryhodný – ideálně někdo známý či renomované médium.

Certifikát nezávislé organizace pomůže poznat dobrý obchod. Ověřte si ale na stránkách vydavatele certifikátu, že daný obchod certifikát skutečně obdržel (a že dosud platí).

2. ZAVÁDĚJÍCÍ CENY

I solidní obchodníci se v rámci boje o zákazníka někdy uchylují k praktikám hraničícím s podvodem. Nejčastějším problémem je manipulace s cenou, aby produkt vypadal levnější, než ve skutečnosti je. Velmi oblíbené je zdůrazňování cen bez DPH, neboť těch chybějících 20 % daně se na ceně opravdu značně projeví. Bohužel každý smrtelník DPH zaplatit musí, takže výsledná cena bude o dost vyšší. Pravda, na konci objednávky uvidíte cenu celou, ale to už může být pozdě. Porovnáte-li ceny ve více obchodech, z nichž některé uvádějí cenu s DPH a jiné bez DPH, vyberete si jako nejlevnější právě ten, který takto kreativně nakládá s daní. Nejde přitom jen o problém DPH, obchodníci také rádi uvádějí ceny bez různých povinných poplatků (recyklačního, poplatku za datové médium a jiných). Samostatnou kapitolou internetových obchodů jsou pak ceny dopravného a balného. Dopravné například někdy musíte zaplatit i při osobním vyzvednutí v pobočce internetového obchodu, vysoké balné si zase naúčtuje i ten obchodník, který pouze přepošle krabici od svého dodavatele. A vše se samozřejmě dozvíte až

Solidní obchodník udává koncovou cenu včetně daně a všech poplatků.

na konci objednávky, ne-li až po jejím uskutečnění.
Jistým rizikem je i na první pohled lidumilná nabídka „od určité ceny poštovné a balné zdarma“. Abyste ušetřili, rádi si objednáte i něco, co vlastně nepotřebujete. Celá objednávka se tak ve výsledku proti konkurenci prodraží.
ŘEŠENÍ: Porovnávejte výslednou cenu objednávky, ne cenu produktu. Pokud obchodník cenu objednávky před jejím potvrzením tají, objednávku potvrďte, a nebude-li pak ta nejvýhodnější, zrušte ji. (Neumožní-li obchodník zrušení objednávky, neplaťte ji / nepřebírejte ji.)

3. JINÉ ZBOŽÍ

Stejně jako zásilkové služby i internetové obchody prodávají tak trochu příslovečného zajíce v pytli. Nejde přitom o již zmíněný balík s cihlou – i solidní obchodník může v dobré víře poslat věc, která vůbec neodpovídá vašim představám. Nemusí přitom chtít ani podvádět, prostě je „jen“ nedbalý. Kvůli nekvalitní fotodokumentaci si objednáte šedivé tričko, které vypadalo jako modré, kvůli nedostatečné fotodokumentaci zjistíte, že na víku zavřeného notebooku jsou jakési dívčí ornamenty (což může být pro uhlazeného manažera velký problém), kvůli tomu, že se prodejce spletl nebo mu něco „vypadlo“ při přepisování údajů o výrobku, zjistíte, že objednaný MP3 přehrávač nezvládá vámi používaný hudební formát a podobně.

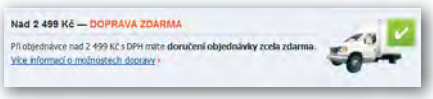

Doprava zdarma se může prodražit – snadno podlehnete a nakoupíte více, než jste chtěli.

Přestože zákon na tyto problémy pamatuje a jakýkoliv na internetu zakoupený produkt má zákazník právo bez udání důvodu (a bez sankčního poplatku!) do 14 dnů vrátit prodejci, je potřeba uvést, že vymahatelnost tohoto práva je problematická. Jednak se mnozí obchodníci snaží v této věci mlžit, dezinformovat, jednak se těžko svého práva domůžete, pokud jej obchodník odmítne naplnit. Jedinou možností je totiž obrátit se na soud – jenže to může trvat roky a výsledek je nejistý.
ŘEŠENÍ: Informace o zboží si zjistěte z několika nezávislých zdrojů; budou-li v rozporu, kontaktujte obchodníka a zeptejte se. Také se před nákupem ujistěte, že obchodník počítá s možností vrácení nevhodného zboží, nebo alespoň s možností jeho výměny.

4. ZTRÁTA SOUKROMÍ

Objednávka na dálku s sebou nese to riziko, že protistraně musíte svěřit své kontaktní údaje, minimálně jméno, doručovací adresu a rychlý kontakt (e-mail a/nebo telefonní číslo), ale mnozí drzí obchodníci se nestydí říct také o jiné údaje. Občas i dokonce tak suverénně, že jde o povinný údaj (musíte jej zadat). Nejde přitom o nijak banální problém. Kromě toho, že se vaše e-mailová schránka může začít plnit různými „vyžádanými nabídkami“, může se stát i to, že společnost vaše osobní údaje prodá dál (odsouhlasíte-li registrační podmínky bez jejich řádného pročtení). A poté začnou různé nabídky chodit i do poštovní schránky, začnou volat různí podivní obchodníci a tak dále.

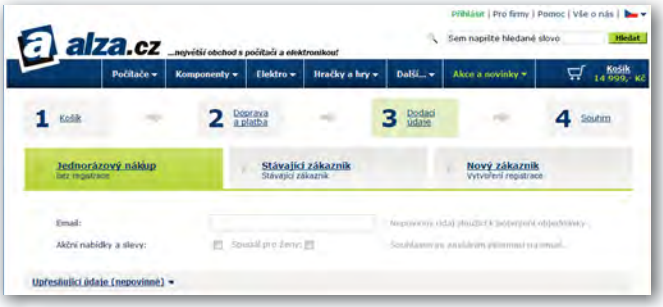

Lepší obchody nabízí možnost nákupu bez registrace.

ŘEŠENÍ: U jednorázových objednávek využívejte možnost nákupu bez registrace. Pokud se registrujete, čtěte, s čím vlastně souhlasíte. Jestliže podmínky obsahují nějaké podivnosti a/nebo formulář příliš vyzvídá, jděte raději jinam.

5. PROBLÉMY S REKLAMACÍ

Velkým nešvarem je také neochota řešit reklamace, potažmo nepružnost při jejich řešení. Zejména menší obchodníci, kteří pouze přeprodávají zboží z velkoobchodů, se snaží reklamační odpovědnost přenést na někoho jiného – velkoobchodníka, značkový servis a podobně. Bohužel když jako zákazník takového prodejce přijdete někam jinam, můžete být odmítnuti z důvodu, že vy jste dané zboží nekupovali, a tedy ho nemůžete reklamovat. Dostanete se tak do začarovaného kruhu, přičemž je velmi obtížné domoci se svých práv.

> „Obchodník má ze zákona 30 dní na vyřízení reklamace a často si tuto lhůtu vybere beze zbytku.“

Při nákupu na internetu může být také problém s dopravou reklamovaného zboží. Obchodník sice na oko deklaruje ochotu problém řešit, ale pouze když zboží donesete osobně do prodejny na druhém konci republiky. V lepším případě musíte „jen“ zaplatit za dopravu, ale to se u rozměrnějších výrobků (např. u lednice) může dost prodražit.
Dalším problémem je také velká nepružnost při řešení reklamací. Obchodník má ze zákona 30 dní na vyřízení reklamace a je velkým nešvarem, že si tuto lhůtu vybere beze zbytku. Občas ji dokonce prodlouží, protože ji začne počítat přijetím výrobku a ukončí jeho odesláním. Reklamujete-li přitom něco, co nutně potřebujete například k práci (notebook), čtyřicet dní bez toho asi nevydržíte.
ŘEŠENÍ: Před nákupem si důkladně prostudujte záruční a reklamační podmínky. Pokud je to možné, zeptejte se někoho známého na zkušenosti s reklamováním zboží v konkrétním obchodě.

Aleš Havlas

Číst reklamační řád sice není vůbec zážívné, ale může vám to ušetřit mnoho starostí.

Převody jednotek

Může se stát, že budete potřebovat převést data mezi různými jednotkami nebo převést číslo napsané arabskými číslicemi do číslic římských. S těmito úkoly vám může pomoci Excel.

INFO
MS EXCEL 2007
Součást MS Office 2007
• jazyk: čeština
• info: www.microsoft.cz

1. SPUŠTĚNÍ PRŮVODCE PRO VLOŽENÍ FUNKCÍ

Funkci můžete do tabulky vložit dvojím způsobem. Buď funkci do tabulky zapíšete z klávesnice stejně jako vzorec, nebo pro vložení funkce použijete průvodce pro vložení funkce. Kliknete-li na buňku, ve které je vložena funkce, a vyvoláte-li průvodce pro vložení funkcí, Excel zobrazí druhé okno průvodce a nabídne pole pro editaci té funkce, která je v buňce vložena. Chcete-li použít průvodce, nejprve klikněte do té buňky, do které chcete vložit funkci. Průvodce můžete spustit dvojím způsobem. První možnost je ta, že kliknete na záložku **Domů** a vyhledáte kartu **Úpravy**. Na této kartě klikněte na pravou stranu nástroje **Součet** (symbol Σ) a z jeho nabídky vyberte položku **Další funkce**.

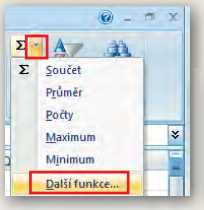

Druhou možností je kliknout na záložku **Vzorce** a na kartě **Knihovna funkcí** kliknout na nástroj **Vložit funkci**.

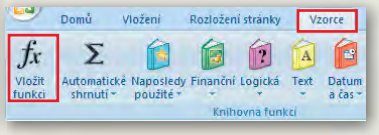

2. VYHLEDÁNÍ FUNKCE V PRŮVODCI

Jestliže jste v předchozím kroku klikli do prázdné buňky, zobrazí průvodce první okno, které slouží pro výběr funkce.
V seznamu **Vybrat kategorii** nastavte hodnotu **Inženýrské** nebo **Vše** a poté v seznamu **Vybrat funkci** dvojitě klikněte na položku **Convert**.
Položky v seznamu **Vybrat funkci** jsou seřazeny abecedně, a proto je vyhledání funkce Convert snadné.

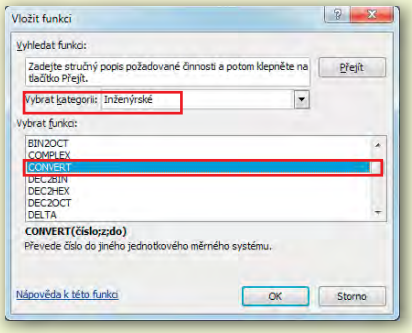

3. ZADÁNÍ HODNOT PRO PŘEVOD

Na obrazovce je nyní druhé okno průvodce. To je určeno pro zadání hodnot, které funkce potřebuje pro výpočet. V případě funkce Convert to jsou tři hodnoty: Hodnotu, kterou potřebujete převést, zapište do pole **Číslo**. Označení jednotky, ve které je toto číslo zapsáno, zapište do pole **Z** a označení jednotky, do které chcete číslo převést, zapište do pole **Do**.
Pro označení jednotek je třeba použít zkratky, které jsou uvedeny v nápovědě k této funkci. Nápovědu vyvolejte kliknutím na odkaz **Nápověda k této funkci**. Často používané jednotky najdete v tabulce v informačním rámečku (kromě jednotek uvedených v tabulce můžete pracovat i s jednotkami času, tlaku, výkonu, magnetismu, energie a síly). Po zadání všech parametrů klikněte na tlačítko **OK**.

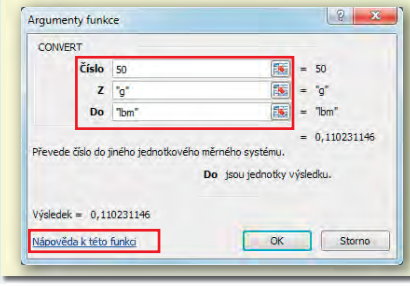

4. PŘEVOD ARABSKÝCH ČÍSEL NA ŘÍMSKÁ

Pro převod arabských čísel na římská slouží funkce **Roman()**. Tato funkce má jeden parametr – číslo zapsané arabskými číslicemi. Druhý parametr je nepovinný a udává způsob zápisu římského čísla. Pokud tento parametr neuvedete, Excel použije klasickou formu zápisu. Chcete-li druhý parametr zadat, můžete použít hodnoty od **0** do **4**. Nejvyšší hodnota, kterou můžete pomocí funkce Roman převést, je 3 999.
Postupem uvedeným v kroku **1** spusťte průvodce. V prvním okně nastavte v seznamu **Vybrat kategorii** hodnotu **Matematické** a poté v seznamu **Vybrat funkci** dvojitě klikněte na položku **Roman**.
V druhém okně průvodce zapište do pole **Číslo** hodnotu, kterou chcete převést. Podle potřeby zapište hodnotu do pole **Forma** (tento krok není nutný) a klikněte na tlačítko **OK**.

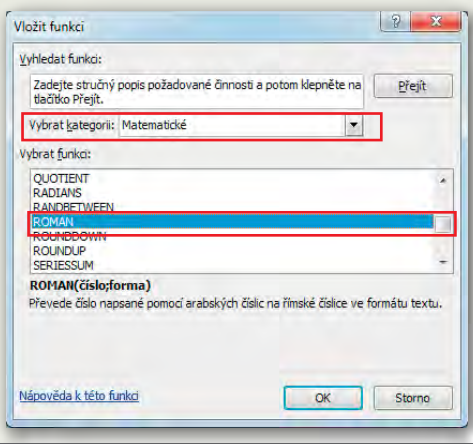

Miroslav Ziegler

INFO

ČASTO POUŽÍVANÉ JEDNOTKY

Název jednotky	Označení jednotky
HMOTNOST	
gram	g
libra	lbm
unce	u
DÉLKA	
metr	m
míle	mi
palec	in
stopa	t
TEPLOTA	
stupeň Celsia	C *nebo* cel
stupeň Fahrenheita	F *nebo* fah
kelvin	K *nebo* kel
OBJEM	
litr	l
pinta (USA)	us_pt
pinta (VB)	uk_pt
galon	gal

Konec Windows XP

Windows XP přišla na trh v roce 2001 a dnes si jen málokdo vzpomene na výtky, které na jejich adresu tehdy zaznívaly. Z „příliš náročných omalovánek“ (jak byla Windows XP původně častována kritiky) se stala bez nadsázky legenda. Jenže jejich éra pozvolna končí. Jak to pocítí současní uživatelé Windows XP?

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- o aktuální šíři podpory Windows XP
- o termínech ukončení podpory pro Windows XP
- které moderní technologie ve Windows XP fungují a které ne
- zda budou nové programy fungovat pod Windows XP

Bezpečnostních aktualizací (tzv. záplat) se nově dočkají pouze uživatelé, kteří už používají Windows XP s třetím servisním balíčkem (SP3 – Service Pack 3). K 13. červenci 2010 totiž skončila podpora pro instalace Windows XP s druhým servisním balíčkem. To znamená, že pro přístup k bezpečnostním aktualizacím je nutné nainstalovat třetí servisní balíček. Jinak už není možné tyto aktualizace stahovat. Třetí servisní balíček je poskytován zdarma a stáhnout si jej lze přes službu Microsoft Update (*http://update.microsoft.com*). Instalace probíhá víceméně automaticky, takže se jí nemusí obávat ani naprostí laici. Ovšem ani pro Windows XP s SP3 nebudou bezpečnostní aktualizace poskytovány věčně. Aktuálně platí, že podpora pro Windows XP s SP3 skončí v dubnu 2014. Další servisní balíček už v plánu není.

Knihovny DirectX 10 (dole) umí vytvořit realističtější obraz než jejich „starší příbuzní“ DirectX 9 (nahoře). Pro Windows XP však nejsou dostupné.

PODPORA NOVÝCH TECHNOLOGIÍ? JAK KTERÝCH

Z hlediska chybějící podpory nových technologií je ve Windows XP momentálně největším deficitem nedostupnost knihoven DirectX ve verzi 10 nebo vyšší. K dispozici je pouze DirectX 9 a už to tak i zůstane. Z toho vyplývá, že pod Windows XP nelze naplno využít možností moderních grafických karet a počítačových her, které DirectX 10 nebo DirectX 11 podporují. Časem zřejmě nebude možné spustit pod Windows XP stále více her, ale to je záležitost dalších let, nikoliv měsíců.

Jako aktuálnější problém se ukazuje chybějící podpora pro technologii Direct 2D, která se objevila ve Windows 7 a kterou lze doplnit i do Windows Vista. Díky této technologii mohou běžné programy využít výkonnostního potenciálu grafických karet a výrazně tak zvýšit svůj výkon, resp. svou rychlost. Po této možnosti doslova skočili tvůrci webových prohlížečů, a tak všechny běžně používané prohlížeče (Internet Explorer, Firefox, Opera, Google Chrome, Safari, SeaMonkey) už umí nebo v nejbližších měsících budou umět technologii Direct 2D využít pro rychlejší načítání webových stránek. Uživatelé Windows XP se však této vymoženosti nedočkají.

Problém nepředstavují některé jiné moderní technologie, jako je např. nové rozhraní USB 3.0 nebo rychlý standard 802.11n pro bezdrátové sítě Wi-Fi. V případě těchto technologií dostačuje opatřit si k danému hardwaru jen potřebné ovladače pro Windows XP, které budou ještě pár let u většiny komponent naprostou samozřejmostí na instalačním CD.

NĚKTERÉ NOVÉ PROGRAMY POD WINDOWS XP UŽ NEPOBĚŽÍ

Výše zmíněná chybějící podpora pro technologii Direct 2D neznamená, že by moderní webové prohlížeče pod Windows XP vůbec nefungovaly. Fungovat budou, ovšem bez využití výkonnostních možností grafických karet. Jeden z chystaných prohlížečů však přece jen pro uživatele Windows XP nebude vůbec k dispozici. Je to Internet Explorer 9 od společnosti Microsoft. Právě tato společnost totiž začala Windows XP tlačit do penze dříve, než to bylo nutné.

Je v jejím ekonomickém zájmu, aby si uživatelé Windows XP koupili nová Windows 7, ale oficiální zdůvodnění nedostupnosti knihoven DirectX 10 (DirectX 11) nebo Internet Exploreru 9 jsou samozřejmě poněkud jiná – hovoří se o technických aspektech. Uživatelům Windows XP nebude k dispozici ani nejnovější verze programového balíčku Windows Live Essentials. Dosud byly s Windows XP kompatibilní všechny obsažené programy, kromě videoeditoru Windows Live Movie Maker.

Netřeba se však obávat, že by se podobně začali v dohledné době chovat i další tvůrci počítačových programů. Windows XP se svou početnou uživatelskou základnou budou minimálně ještě několik následujících let systémem, který se bude opomíjet jen těžko, což je pro jejich spokojené uživatele určitě dobrá zpráva.

Jiří Macich ml.,jiri@macich.net

Slovníček pojmů: volně šiřitelné programy

Kdo by neměl rád programy, za něž se nemusí platit, ale které lze přesto legálně používat? Volně šiřitelné programy se však dále dělí do dílčích skupin. Existuje shareware, trialware, demoware, freeware a donationware. Nejen tyto pojmy si nyní vysvětlíme. Věděli jste například, že adware neoznačuje jenom skupinu záškodnických programů?

Shareware a trialware – těmito pojmy se označují volně šiřitelné programy, které jsou však bezplatně k dispozici jenom k vyzkoušení. Je to taková gentlemanská nabídka od jejich autorů, kteří uživatelům umožňují nekupovat zajíce v pytli. Můžete si tedy program vyzkoušet a třeba i porovnat s konkurenčními produkty. Zkoušení je samozřejmě nezávazné, takže se můžete svobodně rozhodnout, jestli chcete program dále používat a koupíte si jej, nebo jestli vám nevyhovuje a odinstalujete ho.

Rozdíl mezi sharewarem a trialwarem je (teoreticky) v tom, že trialware by měl mít nastaven pevný limit, po jehož dosažení zkoušený program přestane fungovat. Může to být počet dnů od instalace programu nebo počet jeho spuštění. Dnes už se ale takto kategoricky mezi sharewarem a trialwarem nerozlišuje a z obou pojmů se stala téměř synonyma.

Demoverze (demoware) – také demoverze slouží k nezávaznému bezplatnému vyzkoušení programu před jeho nákupem. Na rozdíl od shareware nebo trialwaru demoverze nemá všechny funkce plné verze, kterou si můžete zakoupit. Užití demoverze však zpravidla nebývá časově omezeno, i když výjimky se najdou. S demoverzemi se lze nejčastěji setkat u počítačových her.

S demoverzemi se setkáte hlavně u her – například pokud jde o sportovní hru, můžete si zahrát pouze jeden konkrétní zápas.

Freeware – takto označené programy lze legálně volně šířit a užívat bez jakýchkoliv poplatků. Nemají žádná funkční nebo časová omezení. Nesmí se pouze pozměňovat a šířit za úplatu.

Donationware – programy z této kategorie lze volně šířit a používat podobně jako freeware. Autor však ocení finanční příspěvek jako odměnu od spokojených uživatelů. Poplatek je však nepovinný, program můžete používat i bez jeho uhrazení.

Cardware, beerware – takto označené programy patří k raritám, ale pro zajímavost se o nich také zmíníme. V obou případech jde vlastně o freeware, ale s malou podmínkou. Autor cardwaru žádá zaslání pohledu výměnou za bezplatné poskytnutí programu. V případě beerwaru mají uživatelé autorovi zakoupit pivo, nebo jej alespoň vypít na jeho zdraví. Je to spíše takový vtípek – recese.

Adware – tento termín se zprofanoval vinou záškodnických programů, které po své instalaci začnou obtěžovat uživatele reklamou, a to dosti agresivním způsobem – jde o často se objevující okna s poblikávající reklamou, výměnu tapety na ploše,

Mnozí tvůrci bezplatných programů ocení příspěvek od spokojeného uživatele. Jejich programy však můžete s klidným svědomím používat i zdarma.

změnu domovské stránky nebo preferovaného vyhledávače v prohlížeči apod. Není tedy divu, že adware má hodně špatnou pověst. Existují však i legitimní adwarové programy, které určitě nepatří mezi záškodnické.

Tento legitimní adware je volně šiřitelný jako freeware, ale obsahuje reklamu, na které autor vydělává. Zobrazuje se však jen během používání daného programu a nedochází k žádným nekalým zásahům do systému. Někdy je adware kombinován s principem donationwaru nebo sharewaru, takže po zaplacení poplatku lze reklamu z programu odstranit.

Open-source – často se nesprávně klade rovnítko mezi open-source a freeware. Programy, které se hlásí k open-source programům, nemusí však být vždy poskytovány zdarma. Zařazení mezi open-source znamená, že program má otevřený zdrojový kód, z něhož mohou za určitých podmínek čerpat tvůrci dalších programů. Není tím už však explicitně řečeno, že program je možné používat zdarma. Problematika programů open-source je velmi komplikovaná, ale to platí hlavně pro vývojáře. Koncovému uživateli bohatě postačí, když si uvědomí, že ne všechny open-source programy jsou k dispozici automaticky zdarma, takže jej pak nepřekvapí, když narazí na takový open-source program, za nějž se platí.

Jiří Macich ml., jiri@macich.net

Blu-ray: rozpačitý následník DVD

Tak jako kdysi na úspěch CD navazovala modernější DVD, nyní by pomyslný štafetový kolik měla od DVD převzít nástupnická technologie Blu-ray. Ceny médií i vypalovaček klesají, Blu-ray mechaniky figurují ve výbavě nových počítačů a novější filmy míří na trh právě na nosičích Blu-ray. Úspěch této technologie však stále není zaručen.

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- jaké výhody má technologie Blu-ray
- jak je technologie Blu-ray rozšířena
- jaké jsou ceny jednotlivých zařízení
- zda (a pro koho) má smysl do Blu-ray zařízení investovat

Technologie Blu-ray kdysi vyhrála souboj s technologií HD-DVD, je však třeba rozdělit účinkování Blu-ray v zábavním průmyslu a v oblasti počítačů.

FILMY NA BLU-RAY? UŽ ŽÁDNÝ LUXUS

V zábavním průmyslu se technologie Blu-ray zabydlela velmi dobře. Většina filmů přichází na trh nejen na DVD nosičích, ale také na médiích Blu-ray. Ta totiž díky své kapacitě (běžně 25 GB až 50 GB) bezproblémově pojmou filmy ve vysokém rozlišení nebo třeba 3D filmy. Zatímco 3D filmy nejsou pro drtivou většinu spotřebitelů ještě důležitým tématem (alespoň ne z praktického hlediska), filmy ve vysokém rozlišení jsou už jiná káva.

Kvalita obrazu v plném vysokém rozlišení (full HD, 1080p) je oproti rozlišení filmů na DVD na první pohled o několik úrovní výše. Pokud už máte doma moderní HD televizor a jste filmovými fanoušky, bylo by vcelku škoda nevyměnit stávající přehrávač DVD za přehrávač Blu-ray. Cena základních přehrávačů (bez funkcí rekordéru) klesla už k hranici 2 500 Kč. Kvalitní modely pro náročnější lze pak pořídit zhruba za dvojnásobek a více.

Přehrávače disků Blu-ray pořídíte už za 2 500 Kč.

BLU-RAY A POČÍTAČE? ZATÍM ROZPAČITÝ NÁSTUP

Filmy na Blu-ray lze přehrávat také na počítači, pokud disponuje mechanikou, která tato velkokapacitní média podporuje. V novějších počítačích se Blu-ray mechanika již objevuje. Její přítomnost je pro filmové fanoušky samozřejmě výhodou. Takový notebook s jednotkou Blu-ray a s výstupem HDMI lze jednoduše propojit s HD televizorem a rázem poslouží jako přehrávač Blu-ray. Samozřejmě ale pro přehrávání filmů ve vysokém rozlišení dostačují i moderní LCD displeje či LCD monitory.

Filmy na discích Blu-ray jsou dnes již běžně k dostání.

> „Je Blu-ray mechanika v počítači dobrá i k něčemu jinému, než je přehrávání filmů? Prozatím ne.“

Plánujete-li nákup nového počítače a chystáte se na něm přehrávat filmy, přítomnost Blu-ray mechaniky by měla figurovat na seznamu vašich požadavků. Blu-ray mechaniku ovšem můžete dokoupit i ke svému stávajícímu počítači. Cena nejlevnějších interních modelů pro stolní počítač, které umí číst disky Blu-ray i média CD/DVD, klesla už pod 2 000 Kč. Okolo 2 500 Kč se pohybuje cena mechanik, které kromě čtení médií Blu-ray zastanou i úlohu vypalovačky CD/DVD. Mechaniky, které umí vypalovat i na média Blu-ray, dnes stojí 3 500 Kč až 5 000 Kč.

To jsou tedy interní mechaniky, které se zabudují do stolního počítače. Mají klasický rozměr 5,25" (jako běžné vypalovačky CD/DVD), připojují se však výhradně přes rozhraní SATA, nikoliv přes rozhraní PATA. S tím by ale u počítačů pořízených v posledních třech letech neměl být vůbec žádný problém. Pořídit si ale můžete také externí Blu-ray mechaniku, připojující se přes USB 2.0. To je volba vhodná pro notebooky, ale poněkud nákladnější. Cena externích mechanik, které umí média Blu-ray pouze číst a fungují jako vypalovačka CD/DVD, se pohybuje okolo 4 000 Kč. Externí Blu-ray vypalovačky stojí 5 000 Kč a více.

Je však Blu-ray mechanika v počítači dobrá i k něčemu jinému, než je přehrávání filmů? Prozatím ne. Luxusní kapacita, která dnes činí 25 GB u nosičů jednovrstvých a 50 GB u nosičů dvojvrstvých, by využití našla, ale má silnou konkurenci v jiných technologiích. V současnosti nejsou média Blu-ray vhodná pro přenos dat, protože drtivá většina počítačů je nedokáže přečíst.

Pro přenos dat jsou pořád vhodnější USB flash disky, které už mohou konkurovat i kapacitou. Modely, které pojmou 64 GB (tedy více než média Blu-ray), lze dnes pořídit za necelé 3 000 Kč, tedy levněji než vypalovačku Blu-ray. Podobně média Blu-ray prohrávají i v další disciplíně – v zálohování. Externí pevné disky s kapacitou 500 GB pořídíte i za cenu pod 2 000 Kč a zálohování je pak pohodlnější, rychlejší a spolehlivější.

Jiří Macich ml., jiri@macich.net

DALŠÍ ČLÁNKY K TÉMATU

- Přehrajte libovolné video (viz strany 40 až 41)
- Sdílíme vídeo na Internetu (viz strany 42 až 43)

Přehrajte libovolné video

Dnešní počítače jsou všestranným zábavním zařízením a jednou z jejich silných disciplín je přehrávání videa. Bez větších potíží v ní překonávají i specializované přehrávače, které naopak od počítačů přebírají mnohé funkce. V tomto článku si ukážeme, jaké základní vybavení je pro přehrávání videa na počítači potřeba.

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- jak výkonný počítač potřebujete
- o kvalitě obrazu, zvuku a propojení jednotlivých zařízení
- zda (a jaká) je potřeba optická mechanika
- který přehrávač si vybrat
- co jsou kodeky a které potřebujete
- o požadavcích na přehrávání videa na internetu

VIDEO VE VYSOKÉM ROZLIŠENÍ MÁ I VYSOKÉ NÁROKY

Některé počítače jsou po hardwarové stránce pro přehrávání videa vybaveny lépe, některé hůře. Není pravda, že přehrávání videa by bylo nějakým výkonnostně nenáročným úkonem. Naopak, filmy ve vysokém rozlišení dávají mnohým počítačům hodně zabrat. Abyste dnes přehráli libovolné video bez „zasekávání“, je vhodný ideálně počítač s vícejádrovým procesorem a novější grafickou kartou, a to alespoň s 256 MB vlastní paměti. Vhodná kapacita operační paměti se odvíjí od operačního systému. Uživatelé Windows XP si vystačí i s 1 GB RAM, ale uživatelé Windows 7 by měli mít k dispozici alespoň dvojnásobek.

Pokud chcete počítač propojit s moderním televizorem, je samozřejmě výhodou HDMI výstup na grafické kartě (pro starší televizory postačí výstup TV out). Když grafická karta umí přes HDMI výstup zprostředkovat i zvuk (což není samozřejmostí), máte vyhráno, protože odpadá nutnost zvlášť natahovat po bytě kabel pro zvuk. Přehrávání videa na monitoru počítače už ale nemusí být utrpením jako ještě před pár lety. Dnešní LCD displeje notebooků a LCD monitory se s videem popasují již velmi dobře.

Rozhraní HDMI (zcela dole) usnadňuje propojení moderních televizorů/monitorů a počítačů/přehrávačů videa.

> „Filmy ve vysokém rozlišení dávají mnohým počítačům hodně zabrat.“

Výjimky se najdou hlavně mezi netbooky, jejichž displej má malou úhlopříčku a nízké rozlišení, ale zrovna tento typ počítače se prvoplánově nepořizuje na nějaké opravdu komfortní přehrávání videa. V tomto případě je tedy nutné počítat s omezeními (i výkonnostními), resp. s nepohodlím.

Grafický hardware (grafická karta + monitor) by měl podporovat technologii HDCP, což je antipirátská ochrana používaná u filmů na Blu-ray. Pokud ji monitor anebo grafická karta nepodporují, některé filmy bude možné přehrát jen v nižším rozlišení. Jestliže ale stahujete filmy převážně z internetu nebo zůstáváte věrní DVD, s podporou pro HDCP si lámat hlavu nemusíte. U novějších počítačů je podpora pro HDCP ostatně samozřejmostí.

Co se týče ozvučení, zde záleží už na preferencích uživatele a také na typu počítače. K notebooku jsou na cesty vhodnější sluchátka a domů je možné dokoupit externí zvukovou kartu pro připojení reproduktorové soustavy 5.1 nebo 7.1. U stolních počítačů se lze spokojit se zvukem integrovaným na základní desce. Většina levnějších reproduktorových sestav stejně nevyužije kvalit samostatných zvukových karet, po nichž dnes sahají spíše náročnější uživatelé. Jestliže si ale zároveň nepořídí i špičkové reproduktory, je to zcela zbytečná investice.

JE NUTNÁ OPTICKÁ MECHANIKA?

Pokud se díváte jen na filmy stažené z internetu nebo na různá videa na YouTube a podobných serverech, bez optické mechaniky se samozřejmě obejdete. Proto vás nemusí mrzet její absence v netboocích (v menších příbuzných klasických notebooků), do kterých se rozměrná optická mechanika ani nevměstná. K nim se v případě nutnosti dokupuje externí mechanika, připojující se přes USB 2.0.

Chcete-li připojit notebook k reproduktorové sestavě domácího kina, pořiďte si externí zvukovou kartu (připojuje se pomocí rozhraní USB).

ADRESÁŘ

PowerDVD (http://www.cyberlink.com/powerdvd)

WinDVD (http://www.corel.com/windvd)

Nero MediaHub (http://www.nero.com/eng/vision-xtra-overview.html)

Media Player Classic Home Cinema (http://mpc-hc.sourceforge.net)

VLC Media Player (http://www.videolan.org/vlc/)

K-Lite Codec Pack Full (http://www.filehippo.com/download_klite_codec_pack)

Flash Player (http://www.adobe.com/products/flashplayer)

Silverlight (http://www.microsoft.com/getsilverlight)

Zdarma dostupný VLC Media Player nezatěžuje počítač tolik jako mnohé placené přehrávače.

Blu-ray mechanika má smysl jenom tehdy, když jste skálopevně rozhodnuti, že na počítači budete přehrávat filmy z nosičů Blu-ray. O jiném využití technologie Blu-ray lze jen stěží mluvit. O tom více v samostatném článku v tomto čísle (viz strana 39).

LUXUSNÍ PŘEHRÁVAČ, NEBO BEZPLATNÁ ALTERNATIVA?

Softwarová výbava hraje stejně důležitou roli jako ta hardwarová. Bez některých programů video nepřehrajete ani na sebelepším počítači. Základem je samozřejmě přehrávač. První po ruce je Windows Media Player, který naleznete mezi příslušenstvím Windows XP, Windows Vista i Windows 7. Přehrávání videa však není jeho nejsilnější stránkou.

V tomto ohledu překonávají i komerční přehrávače, jež mají zbytečně vysoké hardwarové nároky a kvůli nim pak na mnoha počítačích působí neohrabaně.

BEZ KODEKŮ ANI RÁNU – ALE BEZ KTERÝCH?

Přehrávač ovšem není jedinou softwarovou výbavou, kterou budete pro přehrávání videa potřebovat. Bezpodmínečně nutné jsou také kodeky. Kodek je složenina ze slov *ko*dér a *dek*odér a při přehrávání videa plní právě dekódovací funkci. Velmi zjednodušeně řečeno, řekne přehrávači, jak správně rozluštit, a tedy přehrát soubor obsahující video. Bez kodeku přehrávač souborům s videem nerozumí, a nemůže je tedy přehrát.

> „Přehrávač není jedinou softwarovou výbavou, kterou budete pro přehrávání videa potřebovat.“

Nejčastěji mu je vyčítána chybějící podpora pro externí titulky, což je v dnešní době hodně velké minus. Nedostatků má ale více, takže je lepší porozhlédnout se po alternativě.

Jsou tu poměrně drahé, ale luxusně vybavené přehrávače, jako je například PowerDVD, WinDVD nebo třeba Nero MediaHub z balíčku Nero Vision Extra. Po takových programech doporučujeme sáhnout až v okamžiku, kdy byste si nedokázali vybrat mezi bezplatnými programy. I mezi nimi je totiž několik velmi šikovných přehrávačů. Doporučit můžeme Media Player Classic Home Cinema nebo VLC Media Player. Oba tyto přehrávače se mohou pochlubit širokou paletou funkcí i podporovaných formátů videa a v neposlední řadě i svižným chodem.

Existuje mnoho formátů videa: DivX, Xvid, MPEG-2, MPEG-4, Windows Media Video, QuickTime Movie, Real Media, OGG Theora atd. Různé formáty mají různé využití, některé jsou přímými konkurenty – to by bylo téma na další samostatný článek. Kvůli této dosti nepřehledné džungli neexistuje jeden univerzální kodek. V praxi se stává, že na počítači některé video přehrajete, jiné ne. Proč?

Vybrané kodeky jsou již součástí operačního systému, ale zdaleka tu nejsou všechny, které jsou běžně potřeba. Další si lze opatřit spolu s některými přehrávači videa, ale to pořád nemusí stačit. Velké popularitě se tedy těší bezplatné balíčky kodeků, díky nimž lze přehrát ty nejběžnější typy videa, které se v běžné praxi používají. Doporučit můžeme zejména K-Lite Codec Pack Full. V čem převyšuje ostatní? Pravidelně vycházejí jeho aktualizace, paleta podporovaných formátů videa je extrémně široká, výchozí nastavení obvykle není třeba měnit a balíček bezproblémově funguje pod Windows XP i pod novějšími Windows Vista a Windows 7.

Nedoporučujeme kombinovat více univerzálních balíčků, tedy instalovat jich více vedle sebe. Může totiž pak dojít ke konfliktu, jehož výsledkem jsou problémy s přehráváním videa. Zde neplatí známé pořekadlo „víc hlav, víc ví“. Ostatně právě kvůli tomu si mnohý instalační program nejdříve ověří, jestli už není nainstalován nějaký konkurenční balíček, eventuálně vyzve k jeho odstranění. To není řevnivost, ale prevence právě před různými kolizemi.

DOPLŇKY PRO PŘEHRÁVÁNÍ VIDEA NA INTERNETU

Přehrávačem a kodeky však výčet potřebné softwarové výbavy nekončí. Je tu totiž také video na internetu: od různých serverů pro jeho sdílení přes archivy televizních pořadů až po živé televizní vysílání. Takové video se sice přehraje přímo ve webovém prohlížeči, ale ten k tomu potřebuje externí doplňky (tzv. plug-iny). Běžně se lze na internetu setkat s třemi základními typy videa, resp. technologiemi pro jeho přehrávání: Jde o Flash, Silverlight a Windows Media Video.

Technologii Flash používá YouTube a jeho alternativy včetně českého serveru Stream.cz. Tyto servery vyžadují plug-in Flash Player. Konkurenční technologie Silverlight zatím nemá takové zastoupení, ale také už vystrkuje růžky, a tak si plug-in určitě opatřete i pro ni. Pro Windows Media Video, které používá třeba živé on-line vysílání a archiv pořadů České televize, není nutné shánět dodatečně žádný další plug-in – potřebná výbava je již součástí Windows.

Jiří Macich ml., jiri@macich.net

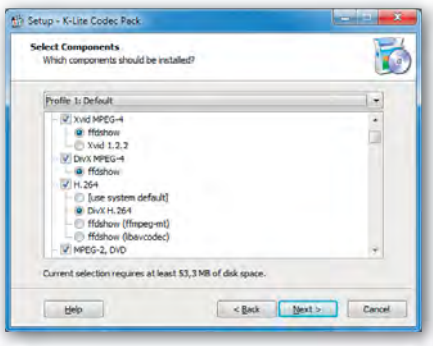

Mezi balíčky kodeků vyniká K-Lite Codec Pack – zejména šíří záběru a snadnou obsluhou.

Sdílíme video na internetu

Levné digitální videokamery a zlepšující se záznam videosekvencí prostřednictvím fotoaparátů domácímu videu přejí. Některé úlovky je ovšem škoda nechávat si pro sebe. Chcete se pochlubit pěkným filmečkem například z dovolené nebo výletu? V internetové době je to velmi snadné. V tomto článku si ukážeme možnosti sdílení a publikování videa právě na internetu.

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- kde sdílet video
- jaké jsou požadavky a omezení pro sdílené video
- jak nahrát video na YouTube
- jak sdílet video jen s konkrétními uživateli
- o možnostech úprav a vylepšení nahraného videa

Publikovat video na internetu je nejrychlejší způsob, jak jej ukázat celému širokému příbuzenstvu i okruhu přátel. Stačí jim pak poslat odkaz, na němž vaše video naleznou. Omezovat se však nemusíte jen na své blízké. Pokud se vám povede nějaký kuriózní úlovek, můžete se takříkajíc přes noc stát internetovou celebritou a užít si svých 15 minut slávy. Není dne, aby se neobjevilo nějaké vtipné video, které doslova obletí svět.

YOUTUBE KRALUJE, PORADÍ SI I S HD VIDEEM

Králem mezi službami pro sdílení videa je notoricky známý server YouTube (*http://www.youtube.cz*), který je už nějaký ten pátek vlastněn internetovým kolosem Google. YouTube má samozřejmě mnoho následovatelů a konkurentů, ale pořád nad nimi vyčnívá, a to nejen kvůli enormně široké uživatelské základně. V České republice je jeho nejvážnějším konkurentem server Stream.cz (*http://www.stream.cz*), ale YouTube má mnohem více funkcí a možností a delší dobu už také i českou lokalizaci, takže si s tuzemským konkurentem v ničem nezadá.

YouTube už není místem jen pro videa mizerné kvality v nízkém rozlišení. Podporuje i video v plném vysokém rozlišení (1080p) – dokonce je doporučeno (nikoliv však vyžadováno) nahrávat právě video ve vysokém rozlišení. Je to logické, protože YouTube nabízí divákům videa v takové kvalitě, která odpovídá roku 2010. Po nahrání videa se automaticky vygenerují jeho verze v menším rozlišení, určené pro uživatele s pomalejším připojením nebo s méně výkonným počítačem.

Videa je možné nahrávat do objemu 2 GB a délky deseti minut na jeden soubor (každý uživatel však může nahrát neomezené množství jednotlivých videí). Například celou svatbu v podobě jediného videa na YouTube nenahrajete, ale podobná omezení má i konkurence. Příliš dlouhá videa je tedy třeba sestříhat. Pokud dosud nepoužíváte žádný videoeditor, můžeme doporučit jednoduchý bezplatný program Windows Live Movie Maker (*http://explore.live.com/windows-live-movie-maker*).

Windows Live Movie Maker kromě stříhání videa dokáže i doplnit titulky, aplikovat základní efekty a podložit video hudbou. To ale nedoporučujeme, protože YouTube je na videa s hudebním doprovodem jako pes, samozřejmě kvůli autorským právům, k jejichž porušení dochází, když do svého videa zakomponujete nějakou cizí písničku. Taková videa jsou pak smazána nebo dojde k odstranění zvukové stopy.

> „Pokud se vám povede nějaký kuriózní úlovek, můžete se takříkajíc přes noc stát internetovou celebritou.“

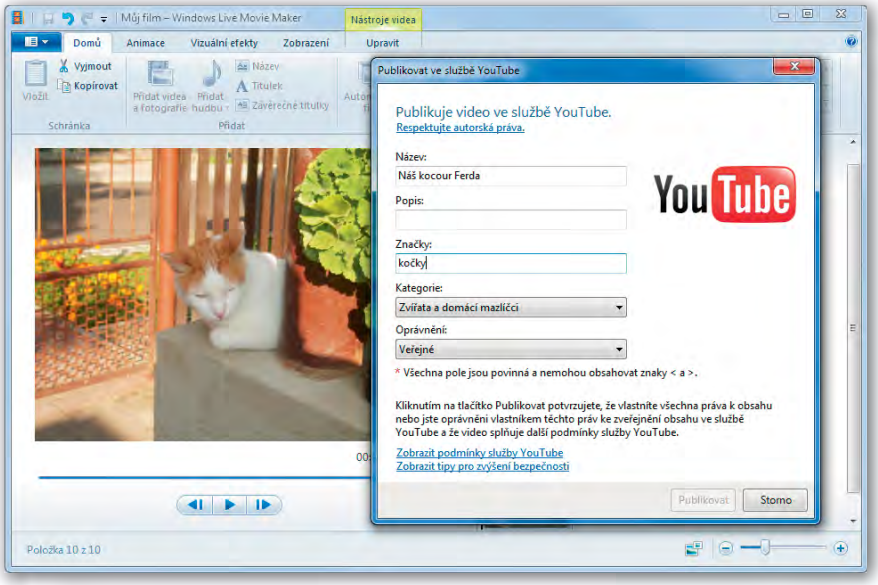

YouTube je tak populární, že mnohé programy k úpravě videa nabízí nahrání výtvoru na tuto službu jako jeden ze standardních výstupů.

JAK NAHRÁVAT VIDEO NA YOUTUBE

Před samotným nahráním (uploadem) videa na YouTube si musíte zřídit uživatelský účet – zaregistrovat se. Videa není možné nahrávat zcela anonymně. Registrace je samozřejmě bezplatná

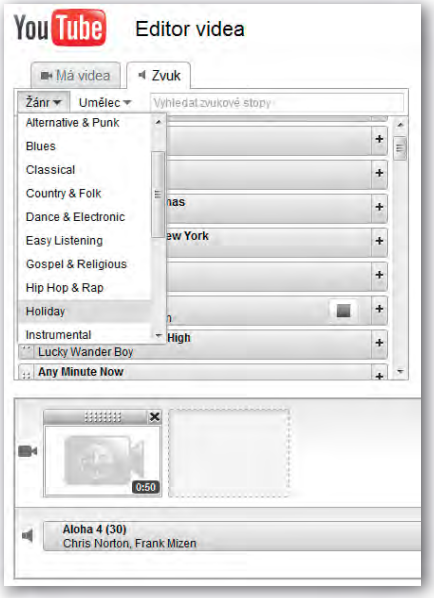

Doprovodnou hudbu k videu vložte až po nahrání videa – jinak hrozí kolize s autorskými právy a následné odstranění videa nebo jeho zvuku.

a YouTube podporuje jednotný uživatelský účet pro služby Googlu (Google Account). Lze se tedy přihlásit uživatelským jménem a heslem používaným u některé z dalších služeb Googlu, jako je třeba Gmail.

Výše zmiňovaný Windows Live Movie Maker kromě uložení videa na pevný disk podporuje i jeho odeslání přímo na YouTube. Používáte-li pro správu fotografií program Picasa (*http://picasa.google.com*), pak pro nahrávání videa na YouTube můžete použít i ten. Aby taky ne, když Picasa rovněž patří do portfolia Googlu. Nahrávat videa na YouTube však lze i přímo z webového prohlížeče. Zde si můžete buď vybrat existující soubor s videem z počítače, anebo pořídit záznam z webové kamery.

YouTube přijme video ve všech běžných formátech, které používají digitální videokamery, ale třeba i mobilní telefony a digitální fotoaparáty: MPEG-2, MPEG-4, H.264, Windows Media Video (WMV), QuickTime Movie (MOV) atd. Kromě zkrácení videa na délku do deseti minut nejsou potřeba žádné speciální úpravy. Jak již bylo řečeno, YouTube si poradí i s HD videem, takže není potřeba jeho konverze do menšího rozlišení. Podporována jsou jak videa s poměrem stran 4 : 3, tak videa s poměrem stran 16 : 9. Nedochází k jejich deformaci. YouTube nativně preferuje 16 : 9, u videí s poměrem stran 4 : 3 se budou zobrazovat černé svislé pruhy.

K pohodlnému nahrávání videa na YouTube (a nejen tam) samozřejmě potřebujete vysokorychlostní připojení k internetu s dostatečnou rychlostí uploadu (tedy rychlostí odesílání dat). Ta je často bohužel výrazně nižší než rychlost downloadu (stahování – přijímání dat). Doporučujeme minimálně 256 kb/s. To je hranice ještě rozumné doby nahrávání videa v běžném rozlišení – nahrávání videa ve vysokém rozlišení se může pořádně protáhnout.

Video pořízené mobilem je možné na YouTube poslat rovnou jako MMS. K tomu má každý uživatel speciální e-mailovou adresu, na niž se MMS s videem zasílají. Přihlášení uživatelé ji uvidí na adrese *http://www.youtube.com/my_videos_mobile_upload*.

MOŽNOSTI OMEZENÍ PŘÍSTUPU K VIDEÍM

Při nahrávání videa na YouTube můžete zadat jeho název a popis, popřípadě video zařadit do některé z kategorií. Tak jej snáze najdou ostatní uživatelé a eventuálně jim může být automaticky nabízeno při přehrávání nějakého podobného videa (s podobnou tematikou). Důležité je ale také nastavení přístupu k videu: Přístup může být volný nebo omezený. Videa s volným přístupem si přehraje naprosto kdokoliv; to však nemusí být vždy žádoucí, a proto je tu také možnost nahrávat videa jako soukromá.

Svá soukromá videa si můžete přehrát pouze vy nebo uživatelé, které si vyberete. Ti musí mít uživatelský účet na YouTube. Jedno soukromé video lze sdílet maximálně s 25 lidmi. Určitým kompromisem jsou skrytá videa, která si přehrají jen uživatelé znající jejich přesnou adresu. Taková skrytá videa lze sdílet i s více lidmi a nemusí být registrovanými uživateli YouTube (stačí jim adresu videa poslat e-mailem). Rizikem je ale samozřejmě prozrazení adresy videa – třeba omylem v nějaké diskusi.

VIDEO JE NAHRANÉ, CO S NÍM?

Vystavením na YouTube možnosti sdílení videa nekončí. Když dokončíte nahrávání videa, můžete s ním dále pracovat. Jestliže vás mrzí, že jste si nemohli k videu doplnit nějakou pěknou hudbu, teď máte možnost. YouTube disponuje editorem (*http://www.youtube.com/editor*), jímž lze nahraná videa dodatečně upravovat. Kromě oříznutí videa nebo spojování více videí editor podporuje právě i doplnění hudebního doprovodu bez kolize s autorským zákonem. Využívá knihovnu písní AudioSwap (*http://www.youtube.com/audioswap_main*).

Když už se chcete nahraným videem pochlubit, máte k dispozici řadu funkcí. Pod každým videem je tlačítko Sdílet. Jeho prostřednictvím můžete dát o videu vědět přátelům na různých komunitních serverech (Facebook, Twitter, MySpace, Hlášky Google alias Google Buzz) nebo jim můžete poslat odkaz e-mailem. Účet na YouTube lze propojit s účtem na Facebooku nebo Twitteru, takže se pak automaticky sdílí odkaz na právě publikované video. Ke každému videu také lze vygenerovat krátký odkaz, který se dá snadno přepsat třeba do SMS.

Video vystavené na YouTube můžete vložit i do vlastních webových stránek nebo blogu. Prostřednictvím tlačítka Vložit pod videem vygenerujete speciální HTML kód pro tzv. vzdálený přehrávač. Tento kód pak stačí vložit na své webové stránky, aby se na nich pak zobrazilo video z YouTube. Nastavit můžete výchozí rozlišení a velikost přehrávače nebo jeho barevný motiv.

Jiří Macich ml., jiri@macich.net

RRTV SE BÁT NEMUSÍTE

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (RRTV) má od letošního června v pravomoci regulovat Internetové vídeo, stejně jako televizní vysílání. Čeští zákonodárci tímto způsobem vyhověli požadavku z Bruselu, kde se nelíbila přílišná volnost různých internetových televizí. Řadových uživatelů se to netýká. Aby video podléhalo regulaci, musí splňovat několik podmínek a jednou z nich je komerční charakter. Videa, na nichž se nevydělává, nemůže RRTV regulovat. YouTube navíc nesídlí v České republice, takže ani na něj pravomoci RRTV nedosáhnou.

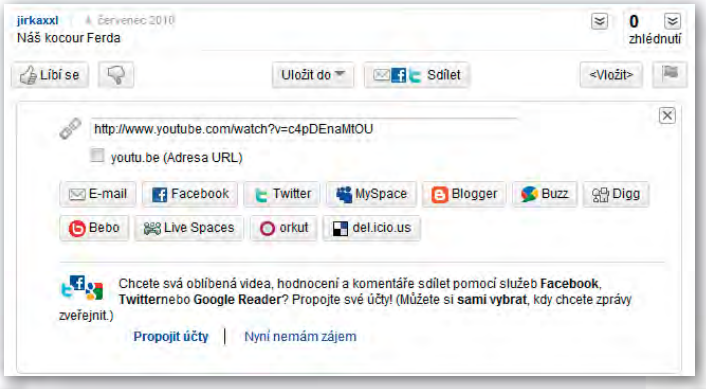

Video vložené na YouTube můžete snadno sdílet prostřednictvím různých sociálních sítí.

Internet jen na chvilku

Mobilní internet není jen prohlížení stránek v mobilu. Prostřednictvím modemu zapojeného do USB portu se dnes připojíte skoro kdekoli, a navíc docela slušnou rychlostí. Dnes už si navíc nemusíte pořizovat drahý paušál. Mobilní internet si můžete zaplatit jen na tu dobu, kdy ho opravdu potřebujete.

Bez internetu je to dnes docela těžké. Doma máme většinou nějaké pevné připojení, protože je rychlejší a pohodlnější. Přibližujeme se tak situaci v západní Evropě, kde je mobilní připojení doplňkem k tomu pevnému domácímu – použijeme je tedy jen tehdy, když nejsme zrovna doma a chceme se připojit.

> „Pořiďte si mobilní internet na chatu nebo na cesty.“

Nemusíte přitom zrovna patřit k vytíženým manažerům, kteří musejí být připojeni neustále. Je jasné, že když se čas od času potřebujete připojit třeba na chatě, asi si jen těžko pořídíte připojení za měsíční paušál – ať už pevné, nebo mobilní. Zároveň může ale internet docela elegantně vyřešit problémy s televizním příjmem, protože právě prostřednictvím internetu vysílá řada stanic, včetně České televize.

Řada operátorů v zahraničí úlohu mobilního internetu už pochopila, a tak zákazníci dostanou modem pro mobilní připojení zdarma (nebo za nějaký minimální příplatek) ke svému připojení pevnému. S výjimkou T-Mobilu ale zbývající tři operátoři nabízejí předplacený mobilní internet. Vše funguje podobně jako u předplacených karet. Velmi důležité je, že u všech operátorů je k dispozici jakýsi startovní balíček, v jehož rámci si pořídíte nejen SIM kartu s kreditem, ale zároveň i USB modem.

POŘÍZENÍ VÁS NEZRUINUJE – MODEM MŮŽE BÝT ZDARMA

Právě tento balíček zpřístupňuje mobilní internet těm, kteří se budou připojovat mimo domov nepravidelně. Pokud by si totiž uživatel musel pořídit modem za několik tisíc, zřejmě by si takové řešení rozmyslel. To ale naštěstí není potřeba. Uživatel získá modem v rámci balíčku spolu s kreditem, takže samotný modem nakonec vyjde jen na pár stokorun, nebo ho dokonce získáte úplně zdarma.

Důležité je vědět, že ceny připojení jsou určeny vždy na jeden den, takže nezáleží na tom, jestli se připojíte jednou, nebo desetkrát, ani na tom, kolik dat přenesete. Jistou výjimkou je U:fon, který kromě denní platby umožňuje i hodinovou tarifikaci. Ani v tomto případě ale neplatíte za přenesená data. Všichni operátoři mají ovšem stanoven tzv. FUP limit. Po jeho dosažení jste připojeni sice i nadále a za přenesená data stále neplatíte, ale operátor vám citelně sníží rychlost připojení.

U:FON

První vlaštovkou na poli předplaceného mobilního internetu byl nejmladší operátor, tedy U:fon. Ten používá trochu odlišnou síť než zbývající trojice operátorů, ale to nás u internetu zase nemusí tolik trápit. Větší slabinou je pokrytí, které přece jen není úplně dokonalé. Navíc síť tohoto operátora pokrývá hlavně města, což jeho použití pro připojení na chatě trochu limituje. Na druhou stranu ale síť U:fonu nabízí slušně rychlé připojení, takže pokud se nacházíte v místech, kde má U:fon signál, určitě o něm uvažujte.

U:fon nabízí dva typy předplacených balíčků a sami si tak můžete zvolit, jak moc chcete jeho internet využívat, a podle toho se rozhodnout. V první variantě je k dispozici balíček za přijatelných 1 890 korun, který už zahrnuje kredit v hodnotě 300 korun, takže za modem zaplatíte 1 590 korun. Pokud už teď víte, že chcete mobilní internet využívat častěji, sáhněte raději po dražším balíčku. Ten stojí sice necelé tři tisíce (2 900 Kč), ale celou částku získáte jako kredit, takže modem máte úplně zdarma. Příjemným plusem je, že dobíjecí kupony (i celé sady) se dají pořídit v síti prodejen Žabka, které v Česku rostou jako houby po dešti.

U:fon nabízí také nejpohodlnější řešení pro ty, kteří internet využívají opravdu málo a chtějí mít mobilní připojení v záloze. Můžete si totiž vybrat ze dvou způsobů tarifikace: Buď

U:fon nabízí zajímavou cenu, ale s pokrytím bohužel pokulhává.

budete platit 30 Kč za celý den, nebo 9,90 Kč za hodinu připojení. Škoda je, že si zákazník musí vybrat tarifikaci předem při nákupu balíčku nebo zavolat operátorovi. Asi by bylo příjemnější, kdyby U:fon po překročení tří hodin připojení automaticky přepnul na jednorázový denní paušál.
Limit FUP je u operátora U:fon zdaleka nejvyšší. V případě denního paušálu máte k dispozici 1 GB, což je skutečně luxusní hodnota. Pokud dáváte přednost hodinové tarifikaci, máte stejný limit k dispozici na týden. Ale vzhledem k tomu, že tento tarif budou využívat opravdu jen ti, kdo se připojují výjimečně, není to asi žádný problém.

VODAFONE

Druhým v pořadí, kdo nabídl předplacený mobilní internet, se stal Vodafone. Bohužel jeho balíček zatím není k dispozici úplně všude, ale jen na vybraných distribučních mís-

Vodafone letos rozšiřuje pokrytí rychlým internetem na největší města v republice.

tech. Za balíček zaplatíte 1 277 korun, přičemž součástí je sedmisetkorunový kredit. Modem vás tak přijde na 577 Kč. V rámci rozšiřování svého pokrytí sítí 3G navíc nabízí Vodafone modem na zkoušku zdarma.
Vodafone nabízí bezkonkurenčně nejnižší denní sazbu. Za připojení zaplatíte pouhých 17 korun, což je cena opravdu příjemná. Omezením je bohužel hodně nízko nastavený limit FUP, a to na pouhých 5 MB denně, což je pro srovnání stokrát méně než u O_2.

Díky slotu pro paměťovou kartu poslouží modem i jako čtečka.

TELEFÓNICA O_2

Posledním, kdo se přidal do party, byla Telefónica O_2. Ta začala předplacený internet nabízet teprve letos na jaře. U O_2 je startovací cena nejnižší – za sadu O_2 Mobilní internet zaplatíte jen 995 korun. Přitom prvních pět týdnů od aktivace je připojení k internetu zdarma, což je poměrně zajímavá nabídka. Máte opět šanci si zkusit, jak moc se vám mobilní připojení dostane pod kůži, a pak si zvolit, jak velký kredit si pořídíte. Při prvním dobití navíc získáte 100 korun jako bonus.
Telefónica O_2 poskytuje úvodní balíček sice nejlevněji ze všech, ale za jeden den připojení pak zaplatíte nejvíce. Při nákupu připojení na pouhý jeden den stojí totiž připojení 50 korun. Není to nijak horentní suma, ale úplně nízká také ne. Naštěstí je možné si koupit připojení na více dní najednou a cena pak klesá. Které dny to budou, to si určíte sami na speciálních stránkách O_2 Připoj se (*www.o2pripojse.cz*). Nemusí tak jít o dny následující po sobě. Můžete si tak předplatit 5, 10 nebo 30 dní a cena je pak 200 Kč, 350 Kč nebo 950 Kč. V nejvyšší variantě pak jeden den připojení stojí 32 korun – a i to je nejvíc ze všech operátorů. Limit FUP je stanoven na 500 MB na den, což pro běžné užití asi stačí.

PŘIPOJENÍ BEZ PROBLÉMŮ

Velkou výhodou všech nabízených modemů je jejich naprosto bezproblémová instalace. Jedná se o malé modemy, které vzhledem připomínají spíše USB flash disk. A není to náhoda, modemy v sobě malou flash paměť skutečně obsahují. V této paměti se nacházejí všechny potřebné ovladače (pro Windows) a také obslužný program. Když tedy modem připojíte k počítači, automaticky se spustí instalační program, který za vás udělá vše potřebné: Nainstaluje ovladače a nakonfiguruje připojení. Vy pak najdete na ploše jen odkaz a po kliknutí na něj jste připojeni.
Zcela tak odpadá složité hledání instalačního CD nebo komplikovaná konfigurace. Vše zvládne s přehledem i naprostý začátečník. Navíc stejně můžete postupovat i v okamžiku, kdy přijdete k novému počítači. Když se tak potřebujete připojit třeba u známých nebo u kamaráda, opět stačí jednoduše vložit modem do USB portu a o nic víc se nemusíte starat.

Jan Lodl

3G NENÍ MODLOU, ALE JE TO PŘÍJEMNÉ

V poslední době se hodně mluví o tzv. 3G mobilním internetu. Jde o připojení prostřednictvím sítí třetí generace, které se někdy označují jako UMTS. Ty umožňují výrazně rychlejší připojení, dokonce srovnatelné s pevným domácím připojením. Rychlost je teoreticky až 3,1 Mb/s u operátora U:fon, a u zbylých operátorů dokonce 7,2 Mb/s. Dodávané modemy tyto rychlosti podporují, ale jde o hodnoty teoretické a v praxi jich dosáhnete jen stěží. Pokud se ale nacházíte v oblasti, která je sítí 3G pokryta (a dokonce roku by touto sítí měla být pokryta všechna krajská města i většina měst okresních), budete se moci připojit rychlostí kolem 1 Mb/s, což pro pohodlnou práci bohatě stačí.

Ale i bez 3G se připojíte, jen musíte počítat s nižší rychlostí. Všechny modemy umí automaticky přejít na nižší rychlost, aniž byste museli něco nastavovat. Počítejte ale s tím, že rychlost se pak bude pohybovat zhruba na úrovni připojení vytáčeného. Trochu lepší to bude v případě, že síť podporuje technologii EDGE. V tom má náskok Vodafone a rychle se k této situaci blíží Telefónica O2. U:fon žádnou střední cestu mezi rychlým a pomalým připojením prozatím nenabízí.

INZERCE

KŘÍŽOVKA

VYHRAJTE NETBOOK NEBO DIGITÁLNÍ FOTOAPARÁT

On-line bezpečně

Národní centrum bezpečnějšího internetu je projekt, který pracuje s podporou Evropské unie v rámci programu Safer Internet. Jeho cílem je zvyšovat povědomí českých uživatelů internetu, zejména dětí, o možných hrozbách světové sítě a o způsobech, jak jim čelit. V rámci projektu byly zřízeny a zahájily svoji činnost internetová horká linka na boj proti on-line kriminalitě a internetová linka pomoci dětem, které se na internetu dostaly do nesnází. Důležitým nástrojem projektu je zábavně-vzdělávací web Bezpečně-online.cz, který obsahuje soutěže pro děti, informace pro rodiče a řadu výukových materiálů pro učitele.

www.saferinternet.cz

VAŠE VÝHRA

Národní centrum bezpečnějšího internetu věnuje šesti výhercům hodnotné ceny. Vyhrát můžete **netbook**, **digitální fotoaparát**, **přehrávač MP3** nebo **bezdrátovou myš**. Další tři výherci dostanou **roční předplatné PPK**.

SOUTĚŽNÍ OTÁZKA

Co je to kyberšikana?

a) označení vjezdu do depa a zpomalovacích zatáček v počítačové hře,

b) název pro seskupení kybernetických organismů (kyborgů),

c) druh fyzického a psychického týrání lidí s použitím elektronických prostředků (mobilů, internetu).

Odpověď na otázku nám spolu s tajenkou křížovky pošlete nejpozději **do 23. srpna 2010** na korespondenčním lístku označeném heslem **Saferinternet** na adresu Burda Praha, redakce PPK, Přemyslovská 2845/43, 130 00 Praha 3 nebo **e-mailem** na adresu *krizovka16@ppk.cz*. Nezapomeňte uvést svou poštovní adresu! Jména výherců uveřejníme v PPK č. 19/2010.

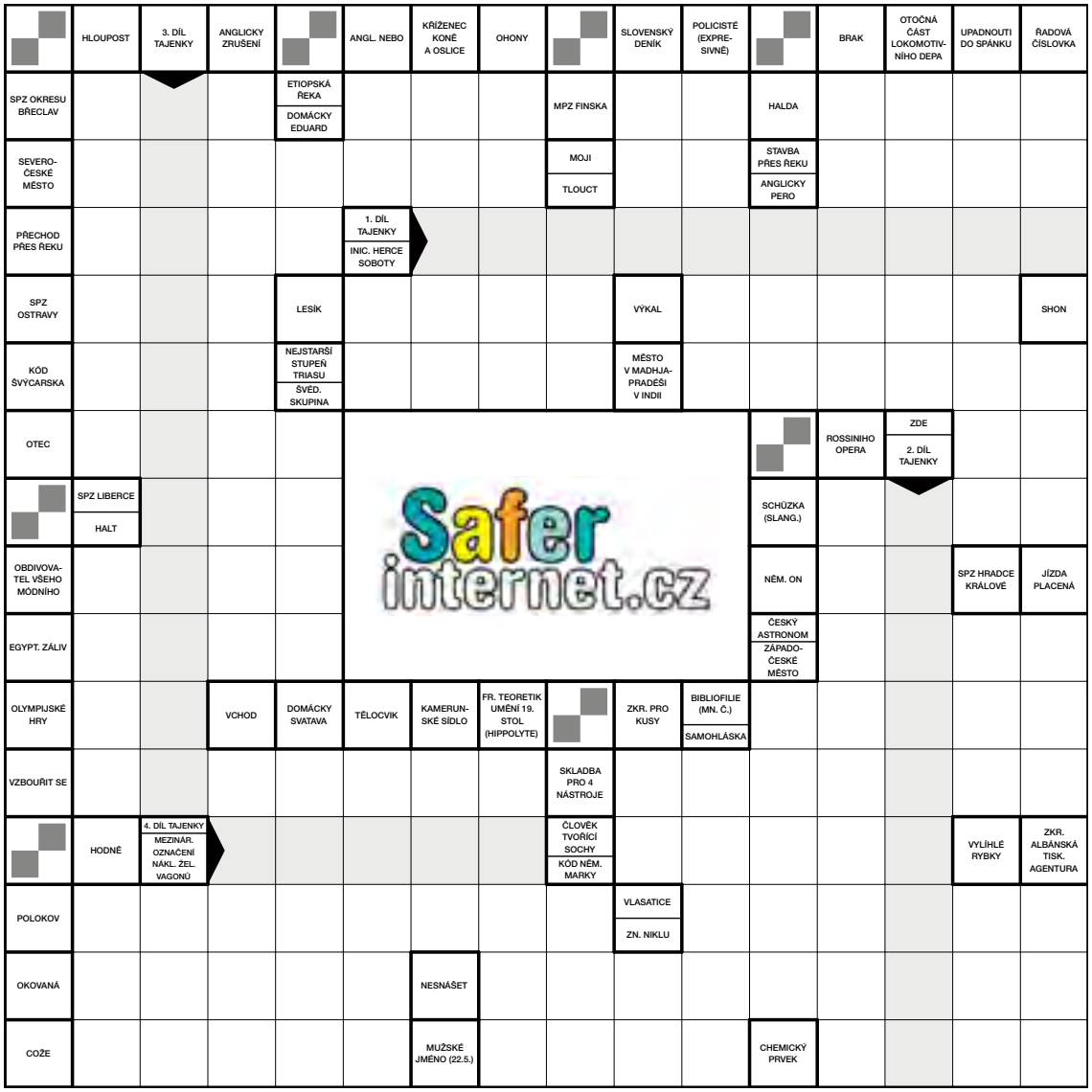

Tajenka křížovky z PPK 13/2010 zní:
Nalaďte se na digitální televizní vysílání.

Správná odpověď na soutěžní otázku:
30. června 2010 skončilo analogové vysílání České televize v oblasti Českých Budějovic (odpověď a).

Set-top box Gogen DVB137TU od nás dostanou tito výherci:
I. Vančura z Třeboně,
K. Čechovská z Oseka nad Bečvou,
M. Horčička z Rokytnice v Orlických horách,
H. Prokopová z Padochova a L. Beneš z Kralovic.
Gratulujeme!

LISTÁRNA

dotazy zasílejte na e-mailovou adresu redakce@ppk.cz

Za redakci odpovídal **ALEŠ HAVLAS**

Otázka čísla

V počítači se nezobrazují paměťové SD karty – nelze s nimi nijak pracovat. Vyzkoušeno se třemi různými kartami SD (4, 8 a 16 GB od různých výrobců a různých tříd). Zajímavé je, že na notebooku všechny tři karty ve slotu SD nefungují (po vložení je sice slyšet zvukový signál, ale karta je neviditelná), ale v externí USB čtečce všechny karty fungují. Na stolním počítači přitom všechny tři karty ve slotu SD fungují normálně.

To je trochu ošemetná situace, pro niž neexistuje jedno řešení. Nejčastěji je ale příslovečný pes zakopán buď ve špatném/poškozeném souborovém systému karty, nebo ve čtečce samé. Pokud některé čtečky kartu přečtou, a jiné ne, zkuste kartu v té čtečce, která ji přečte, znovu naformátovat. Pokud možno nepoužívejte k formátování různá zařízení jako fotoaparáty a mobilní telefony, ty mají tendenci kartu upravit „k obrazu svému“, což mnohým čtečkám vadí. Občas pomůže až několikeré formátování, případně formátování až v několikáté čtečce. „Babským trikem“, jenž se občas ujme, je také počítač s vloženou paměťovou kartou restartovat. Pokud čtečka nečte „velké“ SD karty (od 4 GB výše) a malé (do 2 GB) ano, není kompatibilní s pokročilým formátem SD-karet. To samozřejmě nevyřešíte. Pokud čtečka zatvrzele nečte žádné karty, je zřejmě buď vadná, nebo špatně připojená k základní desce – obojí opět nemá žádné rozumné řešení. V takových případech osobně doporučuji pořídit si a používat externí čtečku paměťových karet, je to nejjednodušší a nejefektivnější řešení.

? Mám dva roky starý notebook a po jeho zapnutí se mi zobrazí hlášení, že systém vyžaduje opravu. Když tuto výzvu potvrdím, něco se děje, ale ani poté nelze systém spustit. Co s tím?

Pokud nepomůže ani oprava systému, budou Windows nejspíš porušena natolik, že se nevyhnete jejich přeinstalaci. U notebooků však lze většinou obnovit zálohu systému vytvořenou výrobcem počítače, což je daleko jednodušší. Obnovu zálohy spustíte speciálním tlačítkem / / klávesovou zkratkou při startu notebooku (různé u různých výrobců, více se dozvíte v manuálu k počítači).

? Chtěl bych si rozšířit operační paměť v notebooku. Nyní mám 4 GB RAM (z toho je 1 GB RAM vyhrazeno pro grafickou kartu). Mám operační systém Windows 7 Home Premium 32bit. Nejsem si úplně jistý, jestli 32bitová verze zvládne více než 4 GB operační paměti.

Musím vás zklamat, 4 GB RAM jsou pro 32bitové systémy technologické maximum, zvýšení už není možné.

? Mám dotaz k populární službě YouTube. Jak dlouho na ní vydrží uložené video?

Videa vložená na YouTube zůstávají na této službě „navždy“, jinými slovy: provozovatel nedává žádný časový limit pro jejich uložení. Pokud nějaké video z YouTube zmizí, může to být ze dvou důvodů: Buď ho stáhl sám autor, nebo bylo smazáno administrátory YouTube kvůli porušení pravidel (např. erotická videa, videa, jejichž zveřejnění porušuje autorská práva atd.).

? Můžete mi doporučit nějaký počítačový křížovkářský slovník?

Zkuste internetové stránky na výmluvné adrese **http://www.krizovkarsky-slovnik.cz**. Velkou výhodou těchto stránek je neustálá aktualizace, nové výrazy zde přibývají takřka denně.

? Jak naskenovat do Wordu tabulku, do které chci vložit text (kterou chci vyplnit)?

Musím vás zklamat, ale něco takového není možné. Pokud chcete, aby se tabulka ve Wordu chovala jako tabulka, musíte ji vytvořit. Skenováním získáte pouze a jen obrázek tabulky (který se tedy ve Wordu bude chovat jako jakýkoli jiný obrázek).

? Je možné posílat dokumenty k vytištění přes domácí Wi-Fi síť? Mám tiskárnu připojenou přes USB ke stolnímu počítači a rád bych tiskl i z notebooku, se kterým se pohybuji po bytě.

To určitě možné je. Tomuto tématu jsme se obšírně věnovali v PPK 21/2009, články lze stáhnout na adrese *http://odkaz.ppk.cz/LANtiskarna*.

? Je možné uložit na externí disk formátovaný v souborovém systému FAT32 zálohu notebookového disku, který je formátován v souborovém systému NTFS?

Ano, data lze zcela svobodně kopírovat (a tedy i zálohovat) mezi disky s různými souborovými systémy.

Používám program TrueCrypt. Vytvořil jsem si svazek v tomto programu, ukládám do něj důvěrná data. Zároveň zálohuji celý disk včetně svazku True Crypt. Zajímá mě, zda se tento svazek zálohuje v aktuálním nastavení.

Pokud skutečně zálohujete celý disk včetně svazku vytvořeného programem TrueCrypt, pak budete mít zálohovánu vždy nejnovější verzi. Ovšem pozor na to, aby byl svazek vytvořený TrueCryptem skutečně zálohován. To závisí na tom, jaký typ svazku jste v TrueCryptu vytvořil, i na tom, jakým způsobem probíhá zálohování.

V TrueCryptu lze totiž šifrovanou jednotku vytvořit různými způsoby (v souboru, ve skrytém souboru, na vyhrazeném místě na disku, kompletně zašifrovaný disk...). Také zálohovací program nabízí několik variant postupu – zpravidla může buď zálohovat konkrétní soubory a složky, nebo vytvářet bitovou kopii celého disku. V určité méně šikovné konfiguraci (např. šifrovaná jednotka na skrytém vyhrazeném místě na disku a zálohování pouze určitých adresářů) by tak zálohovací program neměl k šifrovaným datům přístup, a nemohl by je tedy zálohovat.

Nainstaloval jsem si e-mailový klientský program Thunderbird, neboť mám více e-mailových účtů a rád bych je všechny spravoval z jednoho programu. Kde zjistím adresy poštovních serverů k jednotlivým adresám?

V sekci Nápověda na oficiálních stránkách poskytovatelů e-mailových schránek. Adresy najdete zpravidla pod odkazem **FAQ – nejčastěji kladené otázky**.

Když v okně „Tento počítač“ kliknu pravým tlačítkem myši na zástupce pevného disku a zvolím možnost „Vlastnosti“, v zobrazeném okně na kartě „Obecné“ je tlačítko „Vyčištění disku“. Co se stane, když na něj kliknu? Nepřijdu o nějaká data?

O žádná důležitá data určitě nepřijdete – jednak nástroj nejprve provede analýzu, co by mohl vyčistit, a před mazáním samým se ještě uživatele ptá, jednak jde pouze o mazání různého „balastu“, jako jsou dočasné soubory webových prohlížečů a podobně (obr. 1). Tento nástroj je v podstatě standardní systémovou verzí nástrojů, jako je například Ccleaner, nutno dodat, že méně šikovnou.

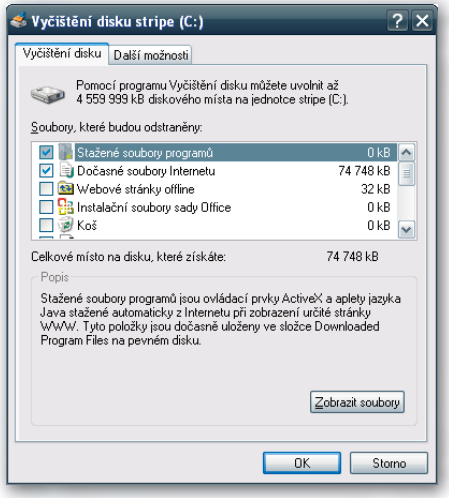

OBR. 1

Používám ve Windows XP nástroj k vytvoření virtuálního počítače Virtual PC 2003. Chtěl bych se zeptat, jestli lze do virtuálního počítače nějak dostat soubory z „normálního“ operačního systému.

V levém dolním rohu okna počítače klikněte na žlutou ikonu složky a ze zobrazené nabídky vyberte příkaz **Share folder** (obr. 2). V následujícím okně zvolte, která složka má být přístupná i ve virtuálním počítači (obr. 3). Tato složka bude sdílena jako síťový disk (tj. bude normálně přístupná přes okno **Tento počítač** – viz obr. 4) pod písmenem, které zvolíte v nabídce **Drive letter**. Pokud má být tato složka přístupná při každém spuštění virtuálního počítače, označte také možnost **Share every time**.

Upozornění: Aby tato funkce fungovala, musíte mít nainstalován balík doplňujících funkcí virtuálního počítače (**Action / Install or Update Virtual Machine Additions**).

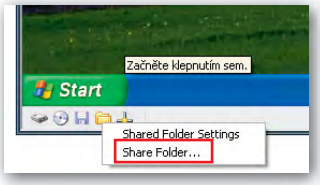

OBR. 2

OBR. 3

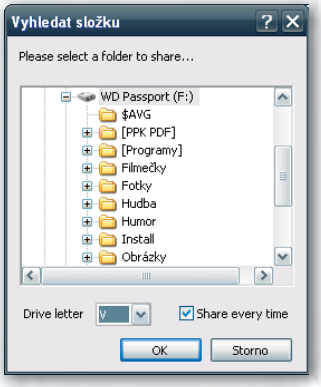

OBR. 4

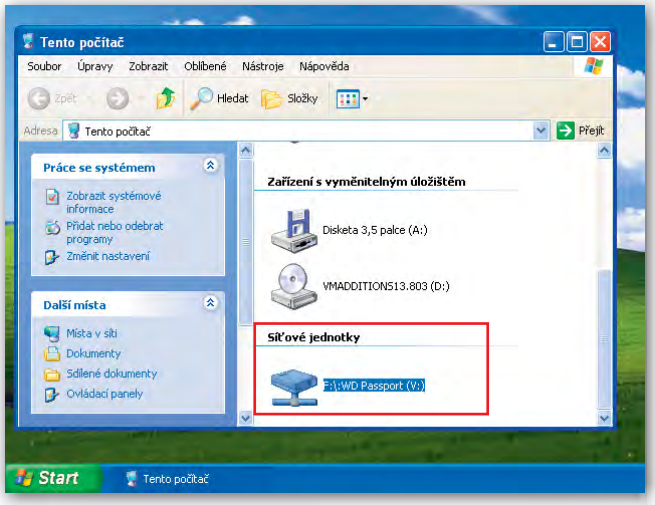

K čemu slouží tzv. střihová karta?

Střihová karta je speciální zařízení, které digitalizuje analogový videosignál. Lze k ní tedy například připojit analogovou videokameru nebo přehrávač kazet VHS a její pomocí převést video z těchto zdrojů do digitální podoby (uložit v souborech na pevný disk, vypálit na DVD aj.).

Jak mohu dát na webové stránky text tak, aby jej nebylo možné zkopírovat?

Řešením by mohlo být vložit text jako obrázek. Například když text napíšete pomocí programu Malování a uložíte jej ve formátu GIF/PNG/JPG, pak takto vytvořený obrázek s textem můžete vložit na webové stránky. Není to ale příliš šťastné řešení, velmi pravděpodobně to bude obtěžovat jak vás (při jakékoliv úpravě budete muset napsat text znovu), tak návštěvníky stránek (obrázek znamená načítání více dat, navíc ho mohou různé reklamní filtry zablokovat atd.). Navíc samozřejmě zajistíte jen to, že text nebude možné snadno zkopírovat do textového editoru. Opsat jistě půjde, vytisknout také. Staré moudro praví, že cokoliv dáte jednou na internet, to se po něm už dále nekontrolovatelně šíří.

Inzerce

PŘÍŠTĚ

▶ 16. SRPNA 2010

PPK CD 17/10

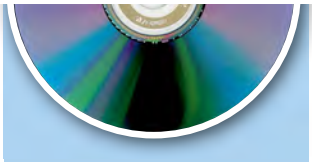

PLNÉ VERZE

East-Tec Eraser

Na příštím PPK CD najdete opět hned několik bonusů. Jedním z nich bude poslední díl série filmových dokumentů od společnosti Dorling Kindersley nazvaný Kostra, který shrnuje život všech živočichů na naší planetě. Tento dokument v průřezu zobrazuje, jak se kostra vyvíjí u živočišných druhů, jakou má funkci i jak se na kostlivce člověk díval v průběhu staletí a věků.
Mezi bonusy najdete i třetí díl výukového videokurzu Video-Office 2003&2007, věnovaného názorné výuce práce s programy MS Word a MS Excel, a plnou verzi programu East-Tec Eraser 2008, která spolehlivě zlikviduje všechny stopy po vaší práci s počítačem i nepotřebné soubory a e-maily. Dále pro vás připravujeme rubriku „Třídíme a ukládáme fotografie“ a na cédéčku najdete i pravidelné rubriky Novinky, Servis a Zajímavosti ze světa softwaru.

KUPUJEME ZRCADLOVKU

Výhody i nevýhody zrcadlovek

Vyplatí se investovat do zrcadlovky, když kompakty nabízejí podobné, nebo i vyšší rozlišení? Co přináší navíc levná zrcadlovka ve srovnání s lepšími kompakty za podobnou cenu? Stojí za to tahat se s větším objemem a vyšší hmotností, když nošení kompaktu je mnohem pohodlnější? Projeví se na výsledných fotografiích horší komfort při přenášení? Stačí koupit jen set zrcadlovky a těla a ostatní příslušenství nechat profesionálům? Nejen to probereme v článku věnovaném digitálním zrcadlovkám.

DIGITÁLNÍ FOTOGRAFIE

Třídíme a ukládáme fotky

V prvním letním PPK jsme vám poradili, jak si o dovolené a na letních výletech pořídit nádherné fotografie. V druhé půlce srpna už mnozí čtenáři takové snímky budou mít a začnou přemýšlet o tom, jak je roztřídit, upravit a uložit tak, aby neutrpěly úhonu. Těmto otázkám se budeme příště věnovat i my.

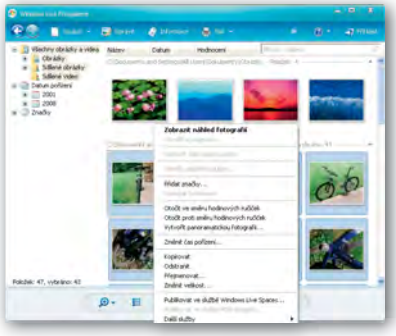

BEZPEČNOST

Internet není anonymní!

Mnoho uživatelů podléhá iluzi, že internet je zcela anonymní místo, kde vás nikdo nemůže ani poznat, natož potrestat za nějaké prohřešky. Opak je pravda, vinou internetu člověk velkou část anonymity ztrácí. V příštím PPK vám poradíme, jak se ztrátě anonymity bránit, přičemž značnou pozornost věnujeme sociálním sítím.

NEJLEPŠÍ PRODUKTY

Rádce kupujícího

Do příštího vydání PPK připravujeme přehledné tabulky s představením nejlepších produktů, které si rozhodně zaslouží vaši pozornost. Tentokrát se zaměříme na levné inkoustové multifunkční tiskárny, MP3 přehrávače, 24palcové LCD monitory a Wi-Fi routery.

počítač PRO KAŽDÉHO

TOTO ČÍSLO VYŠLO: 26. 7. 2010
ISSN 1212-0723 MK ČR E 7931
Vydává: Burda Praha, spol. s r. o.

Managing Director: Petra Fundová
Publisher: Jan Lodl
Šéfredaktor: Ivan Heisler
Redakce (redakce@ppk.cz):
Aleš Havlas, Jan Jírovec, David Nesiba, Martin Semrád, Miroslav Ziegler
Grafická úprava: DTP Burda Praha
Foto: Martin Tryščuk
Ilustrační foto: Fotolia
Jazyková úprava: Richard Straberger
Externí spolupracovníci:
Marie Franců, Michaela Kadlecová, Milan Loucký, Jiří Macich, Milan Pola, Tomáš Přibyl, Martin Taneček

Osvit a tisk: Česká unigrafie, a. s.

Předplatné: Mediaservis, s. r. o., Zákaznické centrum, Kounicova 2b, 659 51 Brno
Příjem objednávek:
tel.: 840 200 260, 541 233 232,
fax: 541 616 160,
e-mail: ppk@mediaservis.cz
Příjem reklamací:
tel.: 800 800 890

Předplatné na Slovensku:
Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Šustekova 10, P. O. Box 17, 850 00 Bratislava 5
tel.: +421 267 201 931
fax: +421 267 201 910
e-mail: predplatne@press.sk
Mediaprint-Kapa Pressegrosso, a. s., oddelenie inej formy predaja, Vajnorská 137, P. O. BOX 183, 830 00 Bratislava 3
tel.: +421 244 458 816
fax: +421 244 458 819
e-mail: predplatne@abompkapa.sk

Inzerce (inzerce@ppk.cz):
Zuzana Hošková
tel.: 225 018 762, fax: 225 018 600

Počet výtisků prodaného nákladu ověřuje:
ABC ČR, Na Florenci 3, Praha 1

V prodejní síti rozšiřuje:
V České republice:
Mediaprint & Kapa Pressegrosso, s. r. o.
Na Slovensku: Mediaprint & Kapa, s. r. o.

© Burda Praha, spol. s r. o.
Přemyslovská 2845/43, 130 00 Praha 3
tel.: 225 018 566,
IČO 15273598

Za původnost a obsahovou správnost příspěvku ručí autor. Právní režim autorských děl nabídnutých redakci se řídí zejména autorským zákonem č. 121/2000 Sb. a dalšími českými právními normami. Rukopisy redakce nevrací. V případě přijetí díla k uveřejnění redakce autora o této skutečnosti uvědomí. Tím nabývá vydavatel práva k šíření přijatého díla časopiseckou formou včetně možnosti zveřejnění na WWW stránkách časopisu, vydání na CD-ROM nebo jiným způsobem v elektronické podobě. Autorská odměna bude poskytnuta jednorázově do pěti týdnů po prvním uveřejnění příspěvku ve výši určené interním sazebníkem a zahrne i odměnu za případné vydání díla v elektronické podobě. Všechna práva k uveřejněným dílům jsou vyhrazena. Přetisk, přepracování, překlad do jiného jazyka a jiné užití díla nebo jeho části, jakož i zařazení díla do jiného díla (souborného, spojení s dílem jiným, zařazení do jakékoliv formy elektronické publikace ap.) bez souhlasu vydavatele jsou zakázány. Autorské právo k časopisu a navazujícím elektronickým publikacím vykonává vydavatel.